

Ändrade föreskrifter med anledning av ändringar i bland annat kapitaltäckningsdirektivet

Sammanfattning

Finansinspektionen gör ändringar i ett antal föreskrifter till följd av att kapitaltäckningsdirektivet¹ ändras när EU inför det andra bankpaketet. Ändringarna innebär bland annat nya krav för tredjelandsfilialer och nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Det införs också bestämmelser om vilken information som ska lämnas när det bland annat är fråga om det särskilda förfarandet för ledningsprövningar. Vidare införs ändringar i reglerna om styrning, riskhantering och kontroll samt krav på ESG-relaterade särskilda planer och stresstester. Ändringarna görs i följande föreskrifter:

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (SRK-föreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:12) om tillsyns krav och kapitalbuffertar (tillsynsföreskrifterna),
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:1) om anmälan av vissa förvärv,

¹ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG.

- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2018:16) om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag,
- Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2020:27) om skyldighet för tredjelandsfilialer att rapportera vissa uppgifter, och
- Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:13) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i kreditinstitut.

Med anledning av ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet inför Finansinspektionen också vissa nya föreskrifter och nya allmänna råd samt upphäver vissa allmänna råd. Dessa har att göra med de nya kraven som införs för tredjelandsfilialer och tredjelandsföretag.

Finansinspektionen gör också ändringar i SRK-föreskrifterna och i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse till följd av att värdepappersbolagsdirektivet² ändras och till följd av vissa andra ändringar i kapitaltäckningsdirektivet än de som görs med anledning av EU:s andra bankpaket.

Förutom de föreskriftsändringar som Finansinspektionen gör med anledning av ändringar i ovan nämnda EU-direktiv gör inspektionen även ändringar i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningssystem i kreditinstitut, Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer samt vissa ändringar i tillsynsföreskrifterna och Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2024:5) om clearing och avveckling av betalningar.

Ändringarna träder i huvudsak i kraft den 1 juli 2026. Regleringen för tredjelandsfilialer träder dock i huvudsak i kraft den 11 januari 2027.

² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

Innehåll

Sammanfattning.....	1
1 Utgångspunkter	5
1.1 Målet med regleringen	5
1.2 Nuvarande och kommande regelverk.....	7
1.2.1 Ändringar med anledning av kapitaltäckningsdirektivet.....	7
1.2.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994	18
1.2.3 Övriga ändringar	19
1.3 Regleringsalternativ	20
1.4 Rättsliga förutsättningar	21
1.4.1 Ändringar med anledning av kapitaltäckningsdirektivet.....	21
1.4.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994	24
1.4.3 Övriga ändringar	24
1.5 Ärendets beredning.....	25
2 Motivering och överväganden	26
2.1 Ändringar med anledning av kapitaltäckningsdirektivet.....	26
2.1.1 Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag	26
2.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar	28
2.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd 36	
2.1.4 Nya krav på tredjelandsfilialer	39
2.1.5 Styrning, riskhantering och kontroll	51
2.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994.....	74
2.2.1 Närmare om ändringarna i SRK-föreskrifterna	75
2.2.2 Närmare om ändringarna i värdepappersföreskrifterna.....	76
2.3 Övriga ändringar	77
2.3.1 Innehållet i ersättningspolicyn	77
2.3.2 Beräkning av det högsta förfogandebeloppet.....	78
2.3.3 Ändringar i clearingföreskrifterna.....	80
2.3.4 Mindre ändringar	81
2.4 Ikraftträdande.....	82
3 Förslagets konsekvenser	82
3.1 Ändringar med anledning av kapitaltäckningsdirektivet.....	85

3.1.1	Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag	85
3.1.2	Lednings- och lämplighetsprövningar	86
3.1.3	Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd 88	
3.1.4	Nya krav på tredjelandsfilialer	89
3.1.5	Styrning, riskhantering och kontroll	92
3.2	Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994.....	96
3.3	Övriga ändringar	98
3.3.1	Innehållet i ersättningspolicyn	98
3.3.2	Beräkning av det högsta förfogandebeloppet.....	99
3.3.3	Ändringar i clearingföreskrifterna.....	99

1 Utgångspunkter

1.1 Målet med regleringen

I oktober 2021 publicerade Europeiska kommissionen (nedan kommissionen) förslag till ändringar i tillsynsförordningen³ och i kapitaltäckningsdirektivet⁴. Genom ändringarna genomförs de sista delarna av Basel 3-överenskommelsen i EU, även kallat EU:s andra bankpaket (nedan bankpaketet). Bankpaketet antogs av Europeiska unionens råd och Europaparlamentet i maj 2024 och de slutliga lagstiftningsakterna publicerades i Europeiska unionens officiella tidning den 19 juni 2024.⁵ Ändringarna i tillsynsförordningen trädde i kraft 20 dagar efter publiceringen och började huvudsakligen tillämpas från den 1 januari 2025. Detta har föranlett ändringar i ett antal av Finansinspektionens föreskrifter. Föreskrifterna beslutades av Finansinspektionens styrelse den 10 december 2024 (se FI Dnr 24-10518).

Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet (ändringsdirektivet eller ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet)⁶ trädde i kraft den 9 juli 2024. I propositionen EU:s bankpaket (prop. 2025/26:253, nedan propositionen) föreslås de ändringar som ska genomföras i svensk lag. Riksdagen beslutade den 3 juni 2026 att anta propositionen, och regeringen utfärdade den 4 juni 2026 bland annat lagen (2026:1064) om ändring i lagen (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse och lagen (2026:1072) om ändring i lagen (2014:968) om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag. Samma dag beslutade regeringen om ändringar i förordningen (2004:329) om bank- och finansieringsrörelse och förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Genom ändringarna ges Finansinspektionen

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 575/2013 av den 26 juni 2013 om tillsynskrav för kreditinstitut och om ändring av förordning (EU) nr 648/2012.

⁴ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG.

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1623 av den 31 maj 2024 om ändring av förordning (EU) nr 575/2013 vad gäller krav avseende kreditrisk, kreditvärderingsjusteringsrisk, operativ risk, marknadsrisk och golvet för riskvägda tillgångar samt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/1619 av den 31 maj 2024 om ändring av direktiv 2013/36/EU vad gäller tillsynsbefogenheter, sanktioner, filialer från tredjeland och miljö, samhällsansvar och bolagsstyrningsrisker.

⁶ När det i promemorian hänvisas till artiklar i ändringsdirektivet avses de artiklar som anges i artikel 1 i detta direktiv.

vissa nya bemyndiganden att utfärda föreskrifter. Lagändringarna och förordningsändringarna träder i huvudsak i kraft den 1 juli 2026.

Syftet med de föreskrifter som behandlas i denna promemoria är att genomföra de ändringar i kapitaltäckningsdirektivet som föranleds av bankpaketet och som Finansinspektionen får bemyndigande att införa i föreskrifter från och med den 1 juli 2026. Föreskriftsarbetet har löpt parallellt med lagstiftningsarbetet för att möjliggöra att de föreskriftsändringar som genomför kapitaltäckningsdirektivet träder i kraft samma dag som lagändringarna.

Finansinspektionen beslutar också föreskriftsändringar till följd av att värdepappersbolagsdirektivet⁷ ändras och på grund av vissa andra ändringar i kapitaltäckningsdirektivet än de som görs inom ramen för bankpaketet. Dessa ändringar görs genom Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2024/2994 av den 27 november 2024 om ändring av direktiven 2009/65/EG, 2013/36/EU och (EU) 2019/2034 vad gäller behandlingen av koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter och av motpartsrisk i centralt clearade derivattransaktioner (nedan direktiv 2024/2994).

Inspektionen ändrar även i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2011:1) om ersättningsystem i kreditinstitut (ersättningsföreskrifterna) med anledning av att kommissionen har ifrågasatt Sveriges genomförande av kapitaltäckningsdirektivet⁸. Finansinspektionen förtydligar också bestämmelserna om beräkning av det högsta förfogandebeloppet i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:12) om tillsynskrav och kapitalbuffertar (tillsynsföreskrifterna) och gör vissa andra mindre ändringar i samma föreskrifter samt ändringar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Ändringar görs även i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2024:5) om clearing och avveckling av betalningar (clearingföreskrifterna).

⁷ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2034 av den 27 november 2019 om tillsyn av värdepappersföretag och om ändring av direktiven 2002/87/EG, 2009/65/EG, 2011/61/EU, 2013/36/EU, 2014/59/EU och 2014/65/EU.

⁸ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/36/EU av den 26 juni 2013 om behörighet att utöva verksamhet i kreditinstitut och om tillsyn av kreditinstitut, om ändring av direktiv 2002/87/EG och om upphävande av direktiven 2006/48/EG och 2006/49/EG.

1.2 Nuvarande och kommande regelverk

1.2.1 Ändringar med anledning av kapitäläckningsdirektivet

1.2.1.1 Krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

I 2 kap. 13 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2014:1) om styrning, riskhantering och kontroll i kreditinstitut (SRK-föreskrifterna) anges att ett företag ska, när det tillsätter styrelseledamöter beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper och för detta ändamål ha en policy för att främja mångfald i styrelsen. I 2 kap. 12 § SRK-föreskrifterna anges att ett företag ska avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda styrelseledamöterna. Föreskrifterna omfattar bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar (1 kap. 1 § SRK-föreskrifterna). Däremot omfattas inte finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt artikel 21a.1 i kapitäläckningsdirektivet av bestämmelserna.

De nämnda bestämmelserna har genomfört artiklarna 91.9 och 91.10 i kapitäläckningsdirektivet, som i och med ändringsdirektivet återfinns i artiklarna 91.7 och 91.8. Dessa artiklar ändras nu på så sätt att även finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts i enlighet med artikel 21a.1 omfattas av kravet på resurser för utbildning av styrelseledamöter och kravet på att ha en mångfaldspolicy.

Ett av kraven för att ett svenskt företag ska ges tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse är att styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget (3 kap. 2 § första stycket 5 lagen [2004:297] om bank- och finansieringsrörelse, LBF). I 9 § tredje stycket Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:13) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i kreditinstitut (ägarprövningsföreskrifterna) anges också att ett företag vid varje ändring i styrelsen ska bedöma om styrelsen i sin helhet har tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att leda företaget. Enligt 1 § gäller dessa föreskrifter för bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar. Det finns inte några krav på den samlade kompetensen i styrelsen för finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts. I

och med ändringsdirektivet (artikel 91.2b) kommer krav på styrelsens samlade kompetens att gälla även för dessa företag.

1.2.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar

I artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet finns regler om att ledningsorganets lämplighet ska bedömas utifrån vissa kriterier. I och med ändringsdirektivet görs ett tillägg i denna artikel som innebär att ledamöter i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande.

I ändringsdirektivet finns också regler om ett särskilt ansökningsförfarande för vissa stora företag så snart de har en tydlig avsikt att utse en ledamot i ledningsorganet med ledningsfunktion eller en ordförande för ledningsorganet i dess tillsynsfunktion (artikel 91.1d). I artikel 91.10 anges att vid tillämpningen av artikeln i fråga ska Europeiska bankmyndigheten (EBA) utarbeta förslag till tekniska standarder till de enheter som avses i artikel 91.1d för att närmare specificera minimiinnehållet i det frågeformulär för lämplighetsbedömning, den meritförteckning och den interna lämplighetsbedömning som ska lämnas in till de behöriga myndigheterna för genomförande av den lämplighetsbedömning som avses i artikel 91.1f. Det anges också att medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga standarder utarbetas för andra enheter än de som avses i artikel 91.1d.

I ägarprövningsföreskrifterna finns bestämmelser om vilka uppgifter bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar och dess ägare ska lämna till Finansinspektionen i samband med bland annat en ledningsprövning. Dessa företag ska lämna de uppgifter som anges i en bilaga till föreskrifterna i samband med att det utser en ny person eller gör andra ändringar för posterna styrelseordförande, styrelseledamot, styrelsesuppleant och verkställande direktör och dennes ersättare (9 §).

Enligt ändringsdirektivet ska institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt artikel 21a i kapitaltäckningsdirektivet även ha en skyldighet att lämplighetspröva personer som innehar nyckelfunktioner i företaget (artikel 91a). Någon sådan skyldighet finns inte i dag.

För personer med nyckelfunktioner i de företag som avses i artikel 91.1d ska EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för att närmare specificera minimiinnehållet i det frågeformulär för lämplighetsbedömning, den

meritförteckning och den interna lämplighetsbedömning som ska lämnas in till de behöriga myndigheterna för genomförande av den lämplighetsbedömning som avses i artikel 91a.5 (artikel 91.10). EBA ges också i uppdrag att ta fram riktlinjer om lämplighetskraven för personer som innehar nyckelfunktioner (artikel 91a.8).

I och med lagändringarna som träder i kraft den 1 juli 2026 införs ett nytt kriterium vid bedömningen av om ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska beviljas godkännande. Det innebär att en nyckelperson ska ha tillräckligt gott anseende, insikt, kunskap, och erfarenhet för att utöva ett betydande inflytande över verksamheten och även i övrigt agerar med ärlighet och integritet för att vara lämplig för en sådan uppgift (nya 1 a kap. 2 § lagen [2014:968] om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag, tillsynslagen).

I 11 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna regleras vad en ansökan om godkännande för ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag ska innehålla.

1.2.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

Ändringsdirektivet ställer krav på att medlemsstaterna ska kräva att institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1, skriftligen före avyttringen, underrättar den behöriga myndigheten om de avser att avyttra ett väsentligt innehav enligt vad som fastställs i artikel 27a.2 (artikel 27d).

I ändringsdirektivet anges också att medlemsstaterna ska kräva att kreditinstitut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1 skriftligen underrättar sin behöriga myndighet i förväg om varje betydande överföring av tillgångar eller skulder som de genomför antingen genom försäljning eller någon annan typ av transaktion (artikel 27f). Vilka tillgångar och skulder som inte ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en betydande överföring framgår av artikel 27f.2 i direktivet.

I svensk rätt finns i 7 kap. 12 § LBF bestämmelser om att tillstånd krävs för kreditinstitut att förvärva egendom om institutets motprestation motsvarar mer än 25 procent av dess kapitalbas. Det finns också i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2016:1) om anmälan av vissa förvärv, en anmälningsplikt för bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och

kreditmarknadsföreningar för förvärv där motprestationen är minst 10 miljoner kronor och motsvarar lägst 10 procent, och högst 25 procent av kapitalbasen i det förvärvande företaget.

1.2.1.4 Krav på tredjelandsfilialer

Allmänt

Tredjelandsfilialer omfattas i dag inte av de tillsynskrav som finns i kapitaltäckningsdirektivet. I stället omfattas de av nationell lagstiftning. I och med ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet har det införts ett harmoniserat regelverk för tredjelandsfilialers bankverksamhet inom EES. Det nya regelverket består av en tillståndsplikt och särskilda tillsynsregler. De nya reglerna är i stor utsträckning utformade som minimikrav.⁹

Av införlivandebestämmelserna i artikel 2 i ändringsdirektivet följer att medlemsstaterna ska tillämpa bestämmelserna rörande tredjelandsfilialer från och med den 11 januari 2027, förutom bland annat bestämmelserna om rapportering som ska tillämpas från och med den 11 juli 2026.

Vad ansökan ska innehålla

I 4 kap. LBF finns bestämmelser om utländska företags verksamhet i Sverige. I 4 kap. 4 § LBF anges förutsättningarna för att andra utländska kreditinstitut än de utländska kreditinstitut som hör hemma inom EES ska ges tillstånd att driva bankrörelse eller finansieringsrörelse från filial i Sverige. I 4 kap. 7 § LBF anges att ett utländskt kreditinstitut som driver rörelse med stöd av 4 kap. 4 § bara får driva sådan verksamhet i Sverige som omfattas av institutets verksamhetstillstånd i hemlandet. I och med de lagändringar som träder i kraft den 1 juli 2026 tas den tillståndsplikt som i dag finns i 4 kap. 4 § LBF bort och i stället tas in bestämmelser om tillståndsplikt för tredjelandsfilialer i tillsynslagen.

Vad ett kreditinstitut utanför EES bör bifoga en ansökan om att etablera en filial i Sverige framgår av Finansinspektionens allmänna råd (FFFS 2023:18) om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES.

I artikel 48c.3 i ändringsdirektivet anges att medlemsstaterna ska kräva att ansökningarna om auktorisation av filialer från tredjeland åtföljs av en

⁹ Se artikel 47.1 i ändringsdirektivet och propositionen s. 201.

verksamhetsplan som beskriver den tilltänkta affärsverksamheten, de verksamheter som ska bedrivas bland dem som avses i artikel 47.1 samt organisationsstrukturen och riskhanteringen avseende filialen i den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 48g. Det framgår också av artikel 48c.8 att EBA senast den 10 juli 2026 ska utfärda riktlinjer för att bland annat närmare specificera de uppgifter som ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i samband med ansökan om auktorisation av en filial från tredjeland, inbegripet verksamhetsplanen samt organisationsstrukturen och riskhanteringen enligt punkt 3¹⁰ samt förfarandet för auktorisation av filialen från tredjeland samt standardformulär och mallar för tillhandahållandet av uppgifterna som EBA ska specificera. Sådana förslag till riktlinjer har varit ute på konsultation.

Medel som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ställs på deponerade medel

I artikel 48e i ändringsdirektivet finns regler om krav för särskilt tillskjutet kapital. Av punkt 2 i nämnda artikel följer vilka tillgångar som filialerna ska uppfylla sitt kapitalkrav med. Enligt punkt 4 ska EBA senast den 10 juli 2026 utfärda riktlinjer för att specificera kraven på vissa av tillgångarna. Sådana riktlinjer har EBA publicerat den 2 mars 2026.¹¹

I ändringsdirektivet ställs också krav på hur medlen ska hanteras. Medlemsstaterna ska kräva att instrumenten bland annat ska vara tillgängliga för att användas för de syften som anges i artikel 96 i krishanteringsdirektivet¹² och för likvidation av tredjelandsfilialen i enlighet med nationell rätt (artikel 48e.3). I 8 kap. 12 § lagen (2015:1016) om resolution finns en bestämmelse om åtgärder för EES-filialer i samband med resolution.

¹⁰ I artikel 48c.8 hänvisas i den svenska lydelsen inte till punkt 3 utan till artikel 3. Detta torde vara en felöversättning.

¹¹ <https://www.eba.europa.eu/publications-and-media/press-releases/eba-publishes-its-final-guidelines-instruments-capital-endowment-requirement-third-country-branches>

¹² Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/59/EU av den 15 maj 2014 om inrättande av en ram för återhämtning och resolution av kreditinstitut och värdepappersföretag och om ändring av rådets direktiv 82/891/EEG och Europaparlamentets och rådets direktiv 2001/24/EG, 2002/47/EG, 2004/25/EG, 2005/56/EG, 2007/36/EG, 2011/35/EU, 2012/30/EU och 2013/36/EU samt Europaparlamentets och rådets förordningar (EU) nr 1093/2010 och (EU) nr 648/2012.

Intern styrning och riskhantering

I ändringsdirektivet finns krav på intern styrning och riskhantering för tredjelandsfilialer (artikel 48g). Några sådana, för tredjelandsfilialer, specifika krav finns inte i dag i gällande rätt.

I artikeln anges bland annat att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer i klass 1 ska uppfylla kraven i artiklarna 74, 75, 76.5 och 76.6 samt 92, 94 och 95 (artikel 48g.2). Det följer vidare av artikeln att för tredjelandsfilialer i klass 2, det vill säga de som inte utgör tredjelandsfilialer i klass 1, ska samma regler gälla med det undantaget att de inte måste utse chefer för kontrollfunktionerna enligt artikel 76.6 tredje och femte styckena om inte de behöriga myndigheterna kräver detta (artikel 48g.3). Detta kan göras beroende på tredjelandsfilialens storlek och organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet.

Det anges också i artikel 48g.4 att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer upprättar rapporteringsvägar till huvudföretagets ledningsorgan som täcker alla väsentliga risker och strategier för riskhantering samt ändringar av dessa, och har infört lämpliga system för informations- och kommunikationsteknik (IKT) och kontroller för att säkerställa att strategierna tillämpas på vederbörligt sätt.

Artikel 48g innehåller även krav avseende övervakning och förvaltning av utkontrakteringsavtal (punkt 5) samt gruppinterna arrangemang (punkt 6). Vidare finns i artikel 48g krav på kontinuitetshantering i de fall kritiska eller viktiga funktioner hos en tredjelandsfilial utförs av dess huvudföretag (punkt 7). Slutligen finns krav på att en oberoende tredje part regelbundet ska bedöma tredjelandsfilialens efterlevnad av artikel 48g och överlämnar en rapport till den behöriga myndigheten med sina resultat och slutsatser (punkt 8).

Enligt punkt 9 ska EBA utfärda riktlinjer senast den 10 januari 2027 om tillämpningen på tredjelandsfilialer av de styrformer, processer och metoder som avses i vissa av de i punkt 2 och 3 uppräknade artiklarna. Förslag till sådana riktlinjer har varit ute på konsultation.

Rapportering

I artiklarna 48k.1 och 48k.2 i ändringsdirektivet föreskrivs att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer ska rapportera viss

uppräknad information till sina behöriga myndigheter. Vidare anges i artikel 48k.3 att rapporteringsskyldigheterna i artikeln inte får hindra en behörig myndighet från att införa ytterligare rapporteringskrav för tredjelandsfilialer under vissa förutsättningar.

EBA ska utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att specificera enhetliga format och definitioner samt frekvens för rapportering och ska utarbeta it-lösningar som ska tillämpas i enlighet med artikel 48k. Dessa tekniska standarder ska överlämnas till kommissionen senast den 10 januari 2026. Förslag till sådana tekniska standarder har ännu inte antagits av kommissionen.

I 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter, finns regler om att ett kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige och som har sitt huvudkontor i ett tredjeland ska rapportera vissa uppgifter, bland annat uppgifter om totala tillgångar som motsvarar verksamheten för filialen och de arrangemang för insättningsskydd som finns tillgängliga för insättare i filialen.

Krav på att föra ett register och annan dokumentation

I och med ändringsdirektivet ska medlemsstaterna kräva att tredjelandsfilialer, enligt artikel 48h.1, för ett bokföringsregister så att de kan spåra och registrera heltäckande och exakt information om samtliga tillgångar och skulder som bokförs av eller som har sitt ursprung hos tredjelandsfilialen i medlemsstaten, och självständigt förvalta de tillgångarna och skulderna inom filialen. Bokföringsregistret ska innehålla all nödvändig och tillräcklig information om de risker som filialen genererat samt om hur de förvaltas. Medlemsstaterna ska också kräva att tredjelandsfilialerna, enligt artikel 48h.2, ska utarbeta, regelbundet se över och uppdatera en strategi för bokföringsarrangemang för förvaltningen av bokföringsregistret. Denna strategi ska dokumenteras och godkännas av det berörda styrande organet för huvudföretaget. Det anges också vad denna strategi ska innehålla. I ändringsdirektivet anges också att myndigheterna ska kräva att tredjelandsfilialer säkerställer att ett oberoende, skriftligt och motiverat yttrande om genomförandet och den fortlöpande efterlevnaden av kraven i artikel 48h, med resultat och slutsatser, regelbundet utarbetas och översänds till den behöriga myndigheten (punkt 3). EBA har, i enlighet med artikel 48h.4, utarbetat förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera de bokföringsarrangemang som tredjelandsfilialerna ska följa vid

tillämpningen av artikeln och lämnat över dessa till kommissionen den 9 januari 2026.¹³ Dessa förslag till tekniska standarder har ännu inte antagits av kommissionen.

1.2.1.5 Styrning, riskhantering och kontroll

ESG-relaterade särskilda planer och stresstester

Ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet och tillsynsförordningen innebär bland annat nya krav på instituten i fråga om hantering, rapportering, offentliggörande och styrning av ESG-risker, det vill säga miljö-, samhällsansvars- och bolagsstyrningsrisker.¹⁴

Ändringsdirektivet anger i artikel 76.2 att medlemsstaterna ska säkerställa att ledningsorganet upprättar och övervakar genomförandet av särskilda planer, som inbegriper kvantifierbara mål och processer för att övervaka och hantera de finansiella risker på kort, medellång och lång sikt som följer av ESG-faktorer (med ESG avses miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning), inbegripet dem som uppstår till följd av processen med anpassnings- och omställningstrender inom ramen för relevanta regleringsmål och rättsakter på unions- och medlemsstatsnivå i förhållande till ESG-faktorer, särskilt målet att uppnå klimatneutralitet samt, i relevanta fall för internationellt verksamma institut, tredjeländers rättsliga mål och regleringsmål. Vidare anges att de kvantifierbara målen och processerna för att hantera de ESG-risker som ingår i dessa planer ska beakta de senaste rapporter och åtgärder som föreskrivs av det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar, särskilt när det gäller uppnåendet av unionens klimatmål. Det anges även att om institutet lämnar information i ESG-frågor i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU (CSRD)¹⁵ ska planerna vara förenliga med de planer som avses i artiklarna 19a eller 29a i det direktivet och särskilt innehålla sådana åtgärder avseende

¹³ Commission Delegated Regulation (EU) .../... of XXX on supplementing Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council with regard to regulatory technical standards specifying the booking arrangements that third-country branches are to apply for the purposes of Article 48h of Directive 2013/36/EU.

¹⁴ Med ESG-risk avses en risk för negativa finansiella konsekvenser för ett institut till följd av nuvarande eller framtida effekter av faktorer som rör miljö, samhällsansvar eller bolagsstyrning (ESG-faktorer) på det institutets motparter eller investerade tillgångar. ESG-risker förverkligas genom de traditionella kategorierna av finansiella risker (artikel 4.52d i tillsynsförordningen).

¹⁵ Europaparlamentets och rådets direktiv 2013/34/EU av den 26 juni 2013 om årsbokslut, koncernredovisning och rapporter i vissa typer av företag, om ändring av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG och om upphävande av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG.

institutets affärsmodell och affärsstrategi som är förenliga mellan de båda planerna. Slutligen anges att medlemsstaterna ska säkerställa en proportionerlig tillämpning på ledningsorgan för små och icke-komplexa institut och ange inom vilka områden ett undantag eller ett förenklat förfarande får tillämpas.

I artikel 87a.3 anges att de behöriga myndigheterna ska säkerställa att instituten testar sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer, både i ett grundscenario och i ett negativt scenario, inom en fastställd tidsram, med början med klimatrelaterade faktorer. För sådan testning av motståndskraften anges att de behöriga myndigheterna ska säkerställa att instituten tar med ett antal ESG-scenarier som speglar potentiella effekter av miljömässiga och sociala förändringar och därtill relaterad offentlig politik på företagsklimatet på lång sikt. Vidare ska de behöriga myndigheterna säkerställa att instituten under förfarandet för testning av motståndskraften använder trovärdiga scenarier som bygger på scenarier som utarbetats av internationella organisationer.

Genom artikel 87a.5 har EBA getts i uppdrag att utfärda riktlinjer för att bland annat specificera kriterier för att upprätta de scenarier som avses i punkt 3 i samma artikel, inbegripet de parametrar och antaganden som ska användas i varje scenario, specifik risk och tidshorisont, liksom innehållet i de övergångsplaner som ska tas fram enligt artikel 76.2.

Exponeringar i kryptotillgångar

Kryptotillgångar är ett relativt nytt tillgångsslag. I och med bankpaketet infördes regler om kryptotillgångar i tillsynsförordningen och i kapitaltäckningsdirektivet. Bakgrunden till reglerna är Baselkommitténs standard SCO60 – Cryptoasset exposures från december 2022.

Reglerna om kryptotillgångar i tillsynsförordningen finns i artiklarna 451b och 501d. Enligt artikel 451b ska instituten offentliggöra information om sin kryptotillgångsrelaterade verksamhet, vilket gör att instituten med start under första kvartalet 2025 ska börja rapportera sina exponeringar mot kryptotillgångar i den periodiska rapporteringen till tillsynsmyndigheterna. Det som ska offentliggöras enligt den artikeln är exponeringsbeloppen avseende kryptotillgångarna, exponeringsbeloppet för operativ risk, redovisningsklassificeringen för exponeringarna, en beskrivning av affärsverksamheten med anknytning till kryptotillgångar och inverkan på institutets riskprofil och en särskild beskrivning av relaterade

riskhanteringsstrategier. Enligt artikel 501d.5 i tillsynsförordningen har EBA fått i uppdrag att utarbeta tekniska standarder för att specificera de tekniska komponenter som krävs för att instituten ska kunna beräkna sina kapitalkrav i enlighet med vissa i artikeln uppräknade metoder, inbegripet bland annat hur exponeringarnas värde ska beräknas.

I ändringsdirektivet behandlas kryptotillgångar i stället ur ett styrningsperspektiv. I artiklarna 79 e och 83.4 regleras att de behöriga myndigheterna ska säkerställa att instituten ska utföra vissa förhandsbedömningar. Artiklarna 81 och 85.1 ändras också så att de även omfattar exponeringar mot kryptotillgångar.

I artikel 98 i ändringsdirektivet anges vidare att den översyn och utvärdering som utförs av de behöriga myndigheterna ska innefatta en bedömning av institutens processer för styrning och riskhantering rörande exponeringar mot kryptotillgångar och tillhandahållande av kryptotillgångstjänster.

Det finns i dag reglerat i 9 § 1 förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar att Finansinspektionen i sin tillsyn ska följa bland annat bestämmelserna om översyns- och utvärderingsprocessen i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet. I artikel 98 i kapitaltäckningsdirektivet finns en hänvisning till artikel 81 i samma direktiv.

Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar och uppgifter

Av 6 kap. 5 § LBF framgår att styrelsen i ett kreditinstitut ska se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att uppfylla kraven i 1–3 och 4 a §§ och för att i övrigt styra rörelsen. Dessa riktlinjer och instruktioner ska utvärderas och ses över regelbundet. I och med de lagändringar som träder i kraft den 1 juli 2026 införs ändringar i denna bestämmelse.

Av 3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna framgår att styrelsen regelbundet, minst årligen, ska utvärdera och om det behövs uppdatera de interna regler som den har beslutat om. Det framgår också att den verkställande direktören regelbundet, minst årligen, ska utvärdera de interna regler som den beslutat om och om det behövs uppdatera dessa. I 2 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2018:16) anges att ett företags styrelse årligen ska utvärdera och fastställa att företagets delegeringsbestämmelser om kreditbeslut är ändamålsenliga. I 2 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering och offentliggörande av

likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag anges bland annat att styrelsen för ett företag minst årligen ska granska och godkänna strategier enligt 4 kap. och riktlinjer som avser företagets hantering av likviditetsrisk.

Interna kontrollfunktioner

I kapitaltäckningsdirektivet finns i artikel 76 bestämmelser om riskhantering. I punkt 5 anges bland annat att medlemsstaterna ska se till att instituten har en riskhanteringsfunktion och vilka krav som ska gälla för denna funktion. I och med ändringsdirektivet utvidgas artikel 76.5 till att, förutom att ställa krav på att instituten ska ha en riskhanteringsfunktion, även kräva att instituten har en internrevisionsfunktion och en regelefterlevnadsfunktion. Av artikeln framgår också vilka krav som ska ställas på dessa funktioner.

Dessa interna kontrollfunktioner ska enligt artikel 76.5 i ändringsdirektivet vara oberoende av de operativa funktionerna och ha tillräcklig auktoritet och ställning samt tillräckliga resurser och möjligheter att vända sig direkt till ledningsorganet. De interna kontrollfunktionerna ska säkerställa att alla väsentliga risker identifieras, mäts och rapporteras korrekt. De interna kontrollfunktionerna ska också ge en helhetsbild av alla slags risker som institutet är exponerat för. Det anges också att riskhanteringsfunktionen ska tas i aktivt bruk vid utarbetandet av institutets riskstrategi och i alla betydande riskhanteringsbeslut och ha kontroll över det faktiska genomförandet av riskstrategin. Vad gäller internrevisionsfunktionen anges att denna ska utföra en oberoende översyn av det faktiska genomförandet av institutets riskstrategi. Regelefterlevnadsfunktionen ska, å sin sida, bedöma och minska risken till följd av bristande regelefterlevnad och säkerställa att institutets riskstrategi tar hänsyn till efterlevnadsrisken och att efterlevnadsrisken beaktas på lämpligt sätt i alla betydande riskhanteringsbeslut.

I och med ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet införs också en ny punkt 6 i artikel 76 som bland annat reglerar att medlemsstaterna ska säkerställa kontrollfunktionernas oberoende ställning och vilka som är ansvariga för kontrollfunktionerna. Det anges också att internrevisionsfunktionen inte får kombineras med något annat affärsområde eller någon annan av kontrollfunktionerna.

Det finns i dag regler om kreditinstituts styrning, riskhantering och kontroll i SRK-föreskrifterna. I 6 kap. nämnda föreskrifter finns de generella kraven på kontrollfunktionerna och i 7–9 kap. de mer specifika kraven som gäller för respektive kontrollfunktion.

Individuella redogörelser och kartläggning av arbetsuppgifter

Artikel 88 i kapitaltäckningsdirektivet rör styrningsformer. I och med ändringsdirektivet läggs en ny punkt 3, till i artikeln. Denna punkt anger att medlemsstaterna ska, utan att det påverkar ledningsorganets övergripande kollektiva ansvar, säkerställa att instituten utarbetar, upprätthåller och uppdaterar individuella redogörelser som anger roller och åligganden för samtliga ledamöter i ledningsorganet i dess ledningsfunktion, den verkställande ledningen och personer som innehar nyckelfunktioner tillsammans med en kartläggning av åliggandena, inklusive uppgifter om rapporteringsvägar, om ansvarsfördelning och om de personer som deltar i de styrformer som avses i artikel 74.1 och deras åligganden.

Medlemsstaterna ska säkerställa att de enskilda redogörelserna för åligganden och kartläggningen av åligganden alltid finns tillgängliga och meddelas de behöriga myndigheterna i god tid och på begäran, inbegripet för att erhålla auktorisation enligt artikel 8.

I 2 kap. 1 § 3 SRK-föreskrifterna finns redan i dag krav på att ett företag ska se till att varje relevant befattnings ansvar och arbetsuppgifter är dokumenterade i en befattningsbeskrivning. I 2 kap. 5 § samma föreskrifter anges att ett företag ska ha interna regler för styrning och kontroll av sin verksamhet som är anpassade till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Vidare finns i 2 kap. 1 § 1 och 2 SRK-föreskrifterna krav på att ett företag ska ha en ändamålsenlig och överblickbar organisationsstruktur med en tydlig fördelning av funktioner och ansvarsområden samt ha aktuella och dokumenterade beslutsrutiner som tydligt anger rapporteringsvägar.

1.2.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Europaparlamentet och Europeiska unionens råd har antagit direktiv 2024/2994. Detta gjordes i samband med att ändringar av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister (Emir)

beslutades¹⁶. Nödvändiga ändringar som följer av direktiv 2024/2994 ska genomföras senast den 25 juni 2026.

Ändringarna innebär att det bland annat införs nya krav avseende riskhantering i artikel 76.2 i kapitaltäckningsdirektivet och i artikel 29 i värdepappersbolagsdirektivet.

1.2.3 Övriga ändringar

Innehållet i ersättningspolicyn

Bestämmelser om kreditinstituts hantering av risker förknippade med ersättningssystem omfattas av de mer övergripande bestämmelserna om riskhantering i LBF. I artikel 74 i kapitaltäckningsdirektivet finns grundläggande bestämmelser om företagsstyrning, vilka bland annat omfattar krav på att ha en ersättningspolicy som är förenlig med och främjar sund och effektiv riskhantering. I artikel 92 i samma direktiv finns närmare bestämmelser om ersättningspolicyn och vad en sådan ska innehålla. I artikel 92.2.b föreskrivs bland annat att medlemsstaterna ska säkerställa att instituten, när de tillämpar sin totala ersättningspolicy iakttar kravet på att ersättningspolicyn ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till deras storlek och interna organisation samt verksamhetens art.

Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

Om ett kreditinstitut inte kan uppfylla sitt kombinerade buffertkrav eller krav på bruttosoliditetsbuffert ska det enligt 8 kap. 1 § lagen (2014:966) om kapitalbuffertar (buffertlagen) rapportera sitt högsta förfogandebelopp till Finansinspektionen. Förfogandebeloppet är det maximala belopp som kreditinstitutet får använda för värdeöverföringar, ersättningar och utbetalningar enligt 8 kap. 3 § första stycket 1–3 buffertlagen. Hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas framgår av 9 kap. 6 § tillsynsföreskrifterna för det kombinerade buffertkravet och 9 kap. 9 § samma föreskrifter för kravet på bruttosoliditetsbuffert.

Det högsta förfogandebeloppet beräknas genom att ett förfogandebelopp multipliceras med en faktor. Förfogandebeloppet består av delårsöverskott

¹⁶ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/2987 av den 27 november 2024 om ändring av förordningarna (EU) nr 648/2012, (EU) nr 575/2013 och (EU) 2017/1131 vad gäller åtgärder för att minska alltför stora exponeringar mot centrala motparter i tredjeland och effektivisera unionens clearingmarknader.

och årsöverskott som inte räknas in i kärnprimärkapitalet enligt artikel 26.2 i tillsynsförordningen, med avdrag för eventuell vinstutdelning eller betalningar som är resultatet av de åtgärder som anges i 8 kap. 3 § 1–3 buffertlagen, minskat med det belopp som skulle ha betalats i skatt om överskotten hade behållits i kreditinstitutet. Den faktor som förfogandebeloppet ska multipliceras med framgår för det kombinerade buffertkravet i 9 kap. 6 § tredje stycket, medan faktorn för kravet på bruttosoliditetsbuffert framgår av 9 kap. 9 § tredje stycket.

Bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna om hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas genomför artikel 141.4–6 i kapitaltäckningsdirektivet. Där framgår det att instituten ska beräkna beloppet genom att multiplicera summan som beräknas enligt punkt 5, vilket motsvarar det förfogandebelopp som beskrivs ovan, med den faktor som fastställs enligt punkt 6. Det framgår vidare att det högsta utdelningsbara beloppet ska minskas med det belopp som är resultatet av någon av de åtgärder som anges i punkt 2 andra stycket a, b eller c.

1.3 Regleringsalternativ

För att ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet ska anses vara genomförda i svensk rätt fullt ut, krävs det att Finansinspektionen utfärdar bindande föreskrifter. Det saknas därmed alternativa sätt för att anpassa regleringen med anledning av de ändringarna.

På flera av de områden som föreskrifterna berör arbetar EBA med att ta fram riktlinjer och tekniska standarder som framöver kommer att påverka hur institut ska tillämpa reglerna. Ett antal av riktlinjerna är eller har varit på konsultation, och Finansinspektionen har i viss mån beaktat vad som anges i dessa förslag vid utformningen av föreskrifterna. Inspektionen kan trots det behöva se över dessa på nytt när riktlinjerna har antagits. I avvaktan på att kommissionen antar de tekniska standarderna i form av delegerade förordningar bedömer Finansinspektionen att det i vissa delar behöver utfärdas föreskrifter som dock kan behöva ses över när de tekniska standarderna har antagits.

1.4 Rättsliga förutsättningar

1.4.1 Ändringar med anledning av kapitaltäckningsdirektivet

1.4.1.1 Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Föreskrifterna i 13 kap. 1–3 §§ tillsynsföreskrifterna om krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag införs med stöd av nya bemyndiganden i 17 § 1 a och 6 förordningen (2014:993) om särskild tillsyn och kapitalbuffertar.

1.4.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar

Ändringarna i ägarprövningsföreskrifterna införs med stöd av de befintliga bemyndigandena i 5 kap. 2 § 16 och 19 förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar.

Ändringarna i tillsynsföreskrifterna om vad en ansökan om godkännande för ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag ska innehålla, införs med stöd av det befintliga bemyndigandet i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Detsamma gäller för ändringarna i tillsynsföreskrifterna om vad en ansökan om undantag från kravet på sådant godkännande ska innehålla.

De ändringar i värdepappersföreskrifterna som gäller mycket stora värdepappersbolag införs med stöd av de befintliga bemyndigandena i 5 kap. 2 § 16 och 19 förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 4 och 52 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

1.4.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

Det är med stöd av det befintliga bemyndigandet i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar som Finansinspektionen inför den nya 12 kap. 1 § i tillsynsföreskrifterna.

Bestämmelsen i 12 kap. 2 § tillsynsföreskrifterna om vilka tillgångar och skulder som ska ingå i bedömningen av om en överföring är väsentlig införs med stöd av det nya bemyndigandet i 17 § 3 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar.

Ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv görs med stöd av det befintliga bemyndigandet i 5 kap. 2 § 16 förordningen om bank- och finansieringsrörelse.

1.4.1.4 Nya krav på tredjelandsfilialer

Det är med stöd av det befintliga bemyndigandet i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar som Finansinspektionen inför nya föreskrifter om vad ansökningar om tillstånd för vissa företag utanför EES att inrätta filial i Sverige ska innehålla.

I nya 17 § 7 och 8 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar anges att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om vilka poster som får räknas in i kapitalkraven enligt 5 b kap. 3 och 4 §§ tillsynslagen och kraven på ett sådant konto som kapitalet ska deponeras på enligt 5 b kap. 7 § samma lag. Det är med stöd av detta bemyndigande som Finansinspektionen inför bestämmelserna i 6 kap. i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer.

Det är med stöd av det nya bemyndigandet i 17 § 9 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar som Finansinspektionen inför bestämmelserna i 2–5 kap. i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer.

Det är med stöd av det nya bemyndigandet i 17 § 10 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar och det befintliga bemyndigandet i 5 kap. 2 § 16 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som inspektionen ändrar i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter. Bemyndigandet i 5 kap. 2 § 16 förordningen om bank- och finansieringsrörelse används för att ändra tillämpningsområdet för föreskrifterna i fråga från att avse vissa kreditinstitut till att avse tredjelandsfilialer.

I 2 § andra stycket ägarprövningsföreskrifterna görs en följdändring med anledning av att 4 kap. 4 § LBF upphävs. Denna ändring görs med stöd av det befintliga bemyndigandet i 5 kap. 2 § 19 förordningen om bank- och finansieringsrörelse.

1.4.1.5 Styrning, riskhantering och kontroll

Finansinspektionen får, enligt 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse, meddela föreskrifter om vilka åtgärder ett kreditinstitut

ska vidta för att bland annat uppfylla de krav på riskhantering samt riktlinjer och instruktioner som avses i 6 kap. 5 § LBF. Det är med stöd av detta befintliga bemyndigande som Finansinspektionen inför bestämmelser i SRK-föreskrifterna om de särskilda ESG-relaterade planerna och krav på ESG-relaterade stresstester. Det är med stöd av det nya bemyndigandet i 5 kap. 2 § 3 och i 5 kap. 2 § 6 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som inspektionen tar in en ny bestämmelse i 2 kap. 13 a § och ändringar i 2 kap. 12 § SRK-föreskrifterna.

Det är även med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som Finansinspektionen gör de ändringar som krävs för att genomföra artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet.

Finansinspektionen får, enligt 5 kap. 2 § 13 förordningen om bank- och finansieringsrörelse, meddela föreskrifter om tillhandahållande av tjänster till en jävskrets som avses i 8 kap. 5 och 6 §§ LBF. Det är med stöd av detta befintliga bemyndigande som Finansinspektionen gör en ändring i 8 kap. 2 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Reglerna om exponeringar mot kryptotillgångar införs med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse.

Även de ändringar som görs i 3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna, 2 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag och 2 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag görs med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse.

1.4.1.6 Följdändringar i värdepappersföreskrifterna

Den följdändring som görs i 1 kap. 1 § tredje stycket värdepappersföreskrifterna med anledning av ändringar i 8 kap. 1 c § första stycket LV görs med stöd av de befintliga bemyndigandena i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse och 6 kap. 1 § 9 förordningen om värdepappersmarknaden.

1.4.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Det är med stöd av det befintliga bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse som Finansinspektionen inför bestämmelser i SRK-föreskrifterna om krav på att bland annat upprätta särskilda planer för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter.

Ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse görs med stöd av det befintliga bemyndigandet i 6 kap. 1 § 9 förordningen (2007:572) om värdepappersmarknaden.

1.4.3 Övriga ändringar

Innehållet i ersättningspolicyn

Enligt 6 kap. 2 § första stycket LBF ska ett kreditinstitut identifiera, mäta, styra, internt rapportera och ha kontroll över de risker som dess rörelse är förknippad med. Institutet ska se till att det har en tillfredsställande intern kontroll.

Finansinspektionen får utfärda föreskrifter om vilka åtgärder ett kreditinstitut ska vidta för att uppfylla kravet på riskhantering i 6 kap. 2 § med stöd av bemyndigandet i 5 kap. 2 § 5 förordningen om bank- och finansieringsrörelse. Det är med stöd av detta bemyndigande som ändringarna i ersättningsföreskrifterna görs.

Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

I 18 § 8 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar anges att Finansinspektionen får meddela föreskrifter om hur det högsta förfogandebeloppet enligt 8 kap. 1 § buffertlagen ska beräknas. Det är med stöd av detta befintliga bemyndigande som ändringarna i 9 kap. 6 och 9 §§ tillsynsföreskrifterna görs.

Ändringar i clearingföreskrifterna

När det gäller ändringarna i clearingföreskrifterna utnyttjar inspektionen det befintliga bemyndigandet i 4 § 2 förordningen (2024:127) om clearing och avveckling av betalningar i fråga om ändringarna i 2 kap. 2 § clearingföreskrifterna. När det gäller övriga ändringar i clearingföreskrifterna utnyttjar Finansinspektionen det befintliga bemyndigandet i 4 § 4 i samma förordning.

Mindre ändringar

Bestämmelsen i 1 kap. 4 § tillsynsföreskrifterna upphävs med stöd av det befintliga bemyndigandet i 16 § 2 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Bemyndigandet anger att Finansinspektionen får meddela föreskrifter som kompletterar tillsynsförordningens bestämmelser om beräkningen av kapitalbaskravet och kapitalbasen. Det är med stöd av samma bemyndigande som Finansinspektionen gör ändringar i 9 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer.

Bestämmelsen i 11 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna ändras med stöd av det befintliga bemyndigandet i 19 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar. Bemyndigandet anger att Finansinspektionen får meddela verkställighetsföreskrifter om vad ansökningar enligt bland annat tillsynslagen ska innehålla.

1.5 Ärendets beredning

Finansinspektionen påbörjade arbetet med att ta fram förslag till ändringar av ett antal föreskrifter med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet till följd av bankpaketet under våren 2025. Vid ett möte den 12 augusti 2025 inhämtades synpunkter från en extern referensgrupp, som bestod av företrädare från Finansbolagens förening, Sparbankernas Riksförbund och Svenska Bankföreningen.

Finansinspektionen har i sitt remissvar över de förslag som Finansdepartementet har lämnat i promemorian EU:s bankpaket¹⁷ fört fram att det bör övervägas om vissa av de regler som införs för att genomföra ändringsdirektivet bör gälla även för andra värdepappersbolag än de mycket stora värdepappersbolagen¹⁸. Av propositionen framgår emellertid att frågan om värdepappersbolagens tillämpning av ändringsdirektivet inte ryms inom ramen för det aktuella lagstiftningsärendet. Finansinspektionen gör därför inte några ändringar vad gäller andra värdepappersbolag än de mycket stora, annat än i mycket begränsad omfattning och med avseende på bestämmelser som redan är tillämpliga på dessa.

Arbetet med att ta fram förslag till ändringar i SRK-föreskrifterna och värdepappersföreskrifterna med anledning av direktiv 2024/2994 påbörjade

¹⁷ Fi2025/01199.

¹⁸ Se definition i 1 kap. 2 § 7 g tillsynslagen.

Finansinspektionen i slutet av 2025. Finansinspektionen har bedömt att det inte har behövts hållas ett särskilt externt referensgruppsmöte vad gäller dessa förslag.

Finansinspektionen remitterade förslagen till föreskrifter och allmänna råd tillsammans med en remisspromemoria den 20 mars 2026 till 22 remissinstanser. Av dessa har sex tillstyrkt eller inte haft några synpunkter på eller invändningar mot förslagen. Därutöver har *Bankgirocentralen BGC AB* (Bankgirot) och *Getswish AB* kommit in med synpunkter på ärendets beredning. Finansinspektionen har av den anledningen inhämtat synpunkter från Bankgirot och Getswish AB i fråga om avsnitt 2.3.3 under hand.

Finansinspektionen har övervägt de synpunkter som har kommit in. I respektive avsnitt nedan finns en redogörelse för de huvudsakliga synpunkterna på förslagen och hur Finansinspektionen ställer sig till dem. Utöver de ändringar som föranleds av de synpunkter som kommit in under remitteringen har Finansinspektionen gjort vissa ändringar av i huvudsak redaktionell karaktär.

2 Motivering och överväganden

2.1 Ändringar med anledning av kapitaltäckningsdirektivet

2.1.1 Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

2.1.1.1 Krav på utbildning av styrelseledamöter samt mångfaldspolicy och samlad kompetens

Finansinspektionens ställningstagande: För vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag tas det in bestämmelser i 13 kap. 1 och 2 §§ tillsynsföreskrifterna med motsvarande lydelse som 2 kap. 13 §, nya 2 kap. 12 och 13 a §§ SRK-föreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: I artikel 91.7 i ändringsdirektivet anges att enheterna (institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som godkänts i enlighet med artikel 21a.1) ska avsätta tillräckligt med personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorganet, inbegripet om ESG-risker och ESG-effekter och IKT-risker enligt definitionen i artikel 4.1.52c i tillsynsförordningen. Enligt artikel 91.8 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna eller de behöriga myndigheterna kräva att enheterna och deras respektive nomineringskommittéer, om sådana har inrättats, beaktar en bred uppsättning egenskaper och kunskaper vid utnämning av ledamöter och proportionellt främjar mångfald och jämn könsfördelning i ledningsorganet. Enheterna ska därför införa en policy som främjar mångfald i ledningsorganet. Enligt artikel 91.2b i ändringsdirektivet ska ledningsorganet som helhet ha tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter för att kunna förstå enhetens verksamhet samt de tillhörande risker som enheten står inför, och den påverkan som den skapar på kort, medellång och lång sikt och med beaktande av ESG-faktorer.

Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.1 finns det i SRK-föreskrifterna redan i dag ett krav för kreditinstitut att avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda sina styrelseledamöter. För dessa institut finns också krav på att beakta en bred uppsättning egenskaper och kunskaper och för detta ändamål ha en mångfaldspolicy. I och med artikel 91.7–8 i ändringsdirektivet kommer även finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts i enlighet med artikel 21a.1 att omfattas av sådana krav. Det tas därför in bestämmelser i 13 kap. 1 och 2 §§ tillsynsföreskrifterna med motsvarande lydelse som 2 kap. 13 § och nya 2 kap. 12 § SRK-föreskrifterna (se avsnitt 2.1.5.3).

Artikel 91.2b i ändringsdirektivet genomförs för kreditinstitut genom att en ny bestämmelse läggs till i SRK-föreskrifterna (2 kap. 13 a §). I och med att även finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts i enlighet med artikel 21a.1 omfattas av artikel 91.2b tas det in en bestämmelse med motsvarande lydelse som 2 kap. 13 a § SRK-föreskrifterna i 13 kap. 3 § tillsynsföreskrifterna (se avsnitt 2.1.5.3).

2.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar

2.1.2.1 Särskilt anmälningsförfarande för stora företag

Finansinspektionens ställningstagande: Det tas in särskilda bestämmelser i ägarprövningsföreskrifterna om vilken information som ska lämnas vid det särskilda anmälningsförfarandet för stora företag.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* och *Finansbolagens förening* har synpunkter på en skrivning i remisspromemorian om när lämplighetsansökan ska ges in. De anför också att det i remisspromemorian anges att till lämplighetsansökan ska bifogas brottsregister och att det bör räcka att Finansinspektionen inhämtar utdrag från belastningsregistret på det sätt som görs i dag. Vidare önskar de förtydliganden vad gäller hur anmälningsfristen vid det särskilda anmälningsförfarandet ska hanteras när den verkställande direktören eller styrelseordföranden omedelbart avgår eller avgår med kort varsel och ett klagande kring tillämpningen av 3 kap. 4 a § LBF.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 finns det i ändringsdirektivet regler om ett särskilt ansökningsförfarande för vissa stora företag, som innebär att dessa ska ge in en lämplighetsansökan till den behöriga myndigheten så snart de har en tydlig avsikt att utse en ledamot i ledningsorganet med ledningsfunktion eller en ordförande för ledningsorganet i dess tillsynsfunktion¹⁹, och under alla omständigheter senast 30 dagar innan de blivande ledamöterna tillträder sina befattningar (artikel 91.1d). Det anges vidare i direktivet vilka företag den särskilda ansökningskyldigheten åtminstone ska omfatta. I propositionen föreslås att detta särskilda förfarande ska utgöra ett anmälningsförfarande i stället för ett ansökningsförfarande. Med anledning av synpunkterna från *Finansbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen*, vill Finansinspektionen peka på att det i propositionen anges att anmälan ska göras senast 30 arbetsdagar före det att uppdraget eller anställningen ska påbörjas. Det framgår också att förfarandet ska omfatta dels kreditinstitut som är ett stort institut eller ett stort dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 i tillsynsförordningen, dels finansiella moderholdingföretag och blandade finansiellt moderholdingföretag som inte har medgetts undantag från kravet på

¹⁹ I propositionen finns en redogörelse för hur dessa begrepp behandlas i svensk rätt (s. 144f.).

godkännande enligt nya 1 a kap. 3 § tillsynslagen och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut.

Enligt artikel 91.1e ska den lämplighetsansökan som avses i artikel 91.1d åtföljas av bland annat ett frågeformulär för lämplighetsbedömning och en meritförteckning samt den interna lämplighetsbedömning som företaget i fråga ska göra. Lämplighetsansökan ska bland annat också åtföljas av brottsregister, andra handlingar som krävs enligt nationell rätt och uppgift om datum för utnämningen och det datum då uppdraget faktiskt kommer att börja utövas. Enligt ändringsdirektivet ska EBA lämna förslag på tekniska standarder för att närmare specificera minimiinnehållet i det frågeformulär för lämplighetsbedömning, den meritförteckning och den interna lämplighetsbedömning som ska lämnas in till de behöriga myndigheterna för genomförande av den lämplighetsbedömning som avses i artikel 91.1f. Förslaget ska överlämnas till kommissionen senast den 10 juli 2026 som sedan ska anta de tekniska standarderna i form av en förordning.

I och med att EBA ännu inte har överlämnat något förslag till sådana tekniska standarder och det därmed inte heller har antagits några sådana standarder av kommissionen, finns det i nuläget inte något frågeformulär för den lämplighetsbedömning som ska göras när det gäller de ifrågavarande företagen. Finansinspektionen tar därför in särskilda bestämmelser om det i ägarprövningsföreskrifterna och en ny bilaga, bilaga 3, läggs till föreskrifterna. Bilagan gäller alltså de fall som omfattas av en anmälan inom ramen för det nya särskilda förfarandet för stora företag. Enligt den nuvarande bilaga 2 ska företagen bland annat komma in med cv och företagets interna lämplighetsbedömning av den person som anmälan gäller, vilket motsvarar den information som artikel 91.1e i ändringsdirektivet anger att en lämplighetsansökan ska åtföljas av. Den nya bilaga 3 innehåller därför i huvudsak samma krav på uppgifter som följer av bilaga 2. I bilaga 3 förs dock även in en punkt om att uppgift om datum för utnämningen och det datum då uppdraget faktiskt kommer att börja utövas ska anges. I likhet med Finansbolagens förening och Svenska Bankföreningen gör Finansinspektionen bedömningen att ordningen att inspektionen hämtar in utdrag ur belastningsregistret är tillräckligt för att uppfylla ändringsdirektivets krav på att till anmälan bifoga brottsregister.

Ett kreditinstitut som är ett stort institut eller ett stort dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 i tillsynsförordningen omfattas redan i dag av ägarprövningsföreskrifterna i och med att föreskrifterna gäller för

bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag eller kreditmarknadsföreningar. I samband med en ledningsprövning ska dessa företag alltså lämna de uppgifter som framgår av bilaga 2 till föreskrifterna. Som nämns ovan anges i nya 3 kap. 4 b § andra stycket LBF och i 3 kap. 11 § andra stycket tillsynslagen att en anmälan enligt det nya särskilda förfarandet ska göras till Finansinspektionen senast 30 dagar före det att uppdraget eller anställningen ska påbörjas. För att säkerställa att uppgifterna lämnas samtidigt som anmälan i det fall det är fråga om en ledningsprövning i ett stort institut eller ett stort dotterföretag införs en ny bestämmelse om det i 9 b § ägarprövningsföreskrifterna. I denna bestämmelse anges även att uppgifterna ska lämnas i en särskild bilaga, det vill säga bilaga 3.

Det framgår av propositionen (s. 153) att regeringen anser att anmälningsskyldigheten inte bör begränsas till enbart styrelsens ordförande och den verkställande direktören, utan att samtliga styrelseledamöter bör omfattas av förfarandet. Det framgår också att eventuella ersättare för någon av dem inte bör omfattas av det särskilda anmälning förfarandet. Om företaget i fråga utser styrelsesuppleanter eller ersättare för den verkställande direktören ska därför en sådan anmälan även fortsättningsvis göras enligt 9 § ägarprövningsföreskrifterna.

I propositionen (s. 154) görs vidare bedömningen att en undantagsmöjlighet som innebär att en ny prövning inte ska behöva göras när en ersättare träder in i stället för styrelseordföranden eller den verkställande direktören, inte skulle vara förenlig med de nya reglerna i direktivet. Detta innebär, enligt Finansinspektionen, att den nya bestämmelsen i 9 b § ägarprövningsföreskrifterna, ska tillämpas i sådana fall.

Finansiella moderholdingföretag och blandade finansiella moderholdingföretag som inte har medgetts undantag från kravet på godkännande enligt tillsynslagen och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut, omfattas av ägarprövningsföreskrifterna så som ägare, men därmed bara av bestämmelserna om lämplighetsprövning av kvalificerade ägare. De omfattas, i likhet med andra ägare, däremot inte av bestämmelserna i 9 § om lämplighetsprövning av ledningen. Eftersom den särskilda ansökningsskyldigheten som regleras i ändringsdirektivet kommer att omfatta även dessa företag behöver de dock framöver komma in med samma information som de andra stora företag som ska lämna in en anmälan i enlighet med 3 kap. 4 b § andra stycket LBF. Om en anmälan

görs enligt 3 kap. 11 § andra stycket tillsynslagen ska företaget därför lämna de uppgifter som anges i bilaga 3 samtidigt som anmälan. Enligt den nya bilaga 3 ska företaget bland annat lämna information om sin bedömning av om den person som anmälan gäller uppfyller de krav som ställs i 1 a kap. 2 § 3 a respektive 3 kap. 5 § tillsynslagen.

Finansinspektionen kan inte göra något förtydligande vad gäller tillämpningen av 3 kap. 4 a § LBF och inte heller vad gäller hur anmälningsfristen vid det särskilda anmälningsförfarandet ska hanteras när den verkställande direktören eller styrelseordföranden omedelbart avgår eller avgår med kort varsel som Finansbolagens förening och Svenska Bankföreningen efterfrågar.

Finansinspektionen kan, för att undvika dubbelreglering, behöva se över ägarprövningsföreskrifterna när de nya tekniska standarderna som avses i artikel 91.10 i ändringsdirektivet har antagits.

2.1.2.2 Finansinspektionens bedömning vad gäller andra företag än stora företag

Finansinspektionens bedömning: Det behöver i nuläget inte göras någon ändring i ägarprövningsföreskrifterna vad gäller andra företag än de företag som omfattas av det särskilda anmälningsförfarandet.

Remisspromemorian: Bedömningen var densamma i remisspromemorian.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 anges i artikel 91.10 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska säkerställa att lämpliga standarder utarbetas för andra enheter än de som avses i artikel 91.1d. Som framgått omfattas bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar redan i dag av ägarprövningsföreskrifterna och de ska således i samband med att företaget utser en ny person i ledningen ge in uppgifter till Finansinspektionen enligt bilaga 2. Finansinspektionen gör därför bedömningen att någon ändring i ägarprövningsföreskrifterna i nuläget inte behöver göras i detta avseende. När de tekniska standarderna som avses i artikel 91.10 har antagits kan dock Finansinspektionen behöva se över föreskrifterna även i denna del.

2.1.2.3 Ställningstagande kring bedömningskriterierna

Finansinspektionens bedömning: De nya kriterierna som föreslås i 3 kap. 2 § LBF om att ledamöter i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande medför inte att bilaga 2 till ägarprövningsföreskrifterna behöver ändras.

Remisspromemorian: Hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: I artikel 91 i kapitaltäckningsdirektivet finns regler om att ledningsorganets lämplighet ska bedömas utifrån vissa kriterier. I och med ändringsdirektivet görs ett tillägg i denna artikel om att ledamöter i ledningsorganet ska agera med ärlighet, integritet och självständigt tänkande. EBA ska senast den 10 juli 2026 utfärda riktlinjer om bland annat dessa begrepp (artikel 91.11). I propositionen (s. 323) anges att kravet på självständigt tänkande bland annat innebär att en styrelseledamot vid behov effektivt ska kunna bedöma och ifrågasätta förslag till beslut från andra ledamöter.

Denna ändring tas in i 3 kap. 2 § LBF för kreditinstitut. Vidare införs kriterierna för finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som ska godkännas som ansvariga företag i nya 1 a kap. 2 § tillsynslagen.

Vid en ledningsprövning i ett kreditinstitut ska kreditinstitutet enligt 9 § ägarprövningsföreskrifterna komma in med de uppgifter som anges i bilaga 2 till föreskrifterna. Samma uppgifter ska lämnas när det är fråga om ansökningar om godkännande av finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag. Av bilagan framgår att cv med relevanta uppgifter om utbildning, arbetslivserfarenhet och andra uppdrag ska bifogas. I bilagan finns också frågor om förbindelser och intressen samt om anseende. Finansinspektionen anser att de uppgifter som i dag begärs in är tillräckliga för att inspektionen ska kunna bedöma även kravet på ärlighet, integritet och självständigt tänkande. Om det behövs har också inspektionen möjlighet att begära in de uppgifter som i det enskilda fallet bedöms nödvändiga för att bedöma nämnda krav.

Finansinspektionen gör således i nuläget bedömningen att de nya kriterierna som föreslås i 3 kap. 2 § LBF om att ledamöter i ledningsorganet ska agera

med ärlighet, integritet och självständigt tänkande inte medför att bilaga 2 till ägarprövningsföreskrifterna behöver ändras.

2.1.2.4 Lämplighetsprövning av nyckelpersoner

Vid anmälan om att nyckelpersoner utses

Finansinspektionens ställningstagande: Om en anmälan görs enligt 3 kap. 4 b § första stycket 2 LBF eller enligt 3 kap. 11 § första stycket 2 tillsynslagen ska de uppgifter som anges i bilaga 3 ägarprövningsföreskrifterna lämnas.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 ska, enligt ändringsdirektivet, institut samt finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt artikel 21a i direktivet även vara skyldiga att lämplighetspröva personer som innehar nyckelfunktioner i företaget (artikel 91a). Vidare ska medlemsstaterna säkerställa att de behöriga myndigheterna bedömer att cheferna för interna kontrollfunktioner och finansdirektören alltid uppfyller kriterierna och kraven i punkt 1 om dessa ska utses till befattningar i åtminstone i de företag som räknas upp i artikeln (artikel 91a.5). Dessa företag är desamma som de som omfattas av krav på att komma in med en lämplighetsansökan enligt artikel 91 (se ovan).

I propositionen (s. 162) anges att lämplighetskraven för nyckelpersoner bör utformas på liknande sätt som lämplighetskraven för styrelse och verkställande direktör. Enligt nya 3 kap. 4 b § LBF och 3 kap. 11 § tillsynslagen ska ett kreditinstitut som är ett stort institut eller ett stort dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 tillsynsförordningen samt finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag som inte har medgetts undantag från kravet på godkännande enligt nya 1 a kap. 3 § tillsynslagen och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut, anmäla till Finansinspektionen om företaget avser att utse vissa i bestämmelsen uppräknade nyckelpersoner. I dag finns inte något krav i ägarprövningsföreskrifterna på att uppgifter ska lämnas om sådana personer. Det införs därför ett krav på att dessa företag ska lämna de

uppgifter som anges i bilaga 3 om en anmälan görs enligt 3 kap. 4 b § första stycket 2 LBF eller enligt 3 kap. 11 § första stycket 2 tillsynslagen. I den nya bilaga 3 finns utrymme för ett företag att särskilt ange att prövningen gäller en nyckelperson.

Som nämns ovan ska EBA utarbeta förslag till tekniska standarder för att närmare specificera minimiinnehållet i det frågeformulär för lämplighetsbedömning, den meritförteckning och den interna lämplighetsbedömning som ska lämnas in till de behöriga myndigheterna för genomförande av den lämplighetsbedömning som avses i artikel 91a.5 (artikel 91.10). Finansinspektionen anser att det kan finnas anledning att se över de nya bestämmelserna i ägarprövningsföreskrifterna när kommissionen har antagit dessa tekniska standarder för att se till att det inte uppstår någon dubbelreglering.

EBA har också getts i uppdrag att ta fram riktlinjer om begreppen gott anseende, ärlighet, integritet, tillräckliga kunskaper, färdigheter och erfarenheter för personer som innehar nyckelfunktioner (artikel 91a.8). Förslag till sådana riktlinjer har varit på konsultation, men har ännu inte utfärdats. Även dessa riktlinjer kan innebära att utformningen av den nya bilaga 3 behöver ses över.

Vid ansökningar om godkännande av finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag

Finansinspektionens ställningstagande: En ansökan om godkännande för ett finansiellt eller blandat finansiellt holdingföretag enligt 1 a kap. 1 § tillsynslagen ska innehålla information om nyckelpersoner enligt bilaga 3 i ägarprövningsföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.2 framgår i propositionen att det vid prövningen av om ett finansiellt holdingföretag eller ett blandat finansiellt holdingföretag ska beviljas godkännande (1 a kap. 2 § tillsynslagen) ska bedömas om en nyckelperson är lämplig för en sådan uppgift genom att ha tillräckligt gott anseende, insikt, kunskap och

erfarenhet för att utöva ett betydande inflytande över verksamheten och även i övrigt agerar med ärlighet och integritet.

I 11 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna regleras vad en ansökan om godkännande för ett finansiellt holdingföretag eller blandat finansiellt holdingföretag ska innehålla. Där anges att ansökan bland annat ska innehålla den information som anges i bilaga 2 till ägarprövningsföreskrifterna när det gäller holdingföretagets styrelseledamöter, styrelsesuppleanter och verkställande direktör samt om ställföreträdare till den verkställande direktören i de fall en sådan har utsetts. Däremot anges inte att en sådan ansökan ska innehålla någon information om nyckelpersoner i holdingföretaget. För att Finansinspektionen ska kunna pröva det nya bedömningskriterium som regleras i nya 1 a kap. 2 § tillsynslagen bör ansökningarna framöver innehålla information även om de nyckelpersonerna. Finansinspektionen lägger därför till en punkt om att en ansökan om godkännande ska innehålla den information som anges i den nya bilaga 3 till ägarprövningsföreskrifterna när det gäller nyckelpersoner. En definition av nyckelpersoner finns i 1 kap. 2 § 10 tillsynslagen.

2.1.2.5 Prövning av ledning och nyckelpersoner i mycket stora värdepappersbolag

Finansinspektionens ställningstagande: Mycket stora värdepappersbolag ska tillämpa vissa bestämmelser i ägarprövningsföreskrifterna, i stället för 3 kap. 2 § värdepappersföreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Enligt propositionen görs ett tillägg i 8 kap. 1 c § lagen (2007:528) om värdepappersmarknaden (LV) som bland annat innebär att mycket stora värdepappersbolag i stället för 3 kap. 1 § 5 och 6 samma lag ska tillämpa 3 kap. 2 § första stycket 4 och 5 samt 4 b § LBF. Dessa bestämmelser avser lämplighetskrav för personer i bolagets ledning och nyckelpersoner i bolaget. Finansinspektionen anser att dessa bolag följaktligen även ska omfattas av de bestämmelser i inspektionens föreskrifter som gäller lämplighetsprövning av ledning och nyckelpersoner som kompletterar bestämmelserna i LBF, i stället för de som kompletterar LV.

2.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

2.1.3.1 Innehåll i underrättelser om avyttring av ett väsentligt innehav

Finansinspektionens ställningstagande: En underrättelse om avyttring av ett väsentligt innehav enligt 1 a kap. 20 § tillsynslagen ska innehålla uppgifter om storleken på det berörda innehavet.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.3 föreskrivs i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att institut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1 skriftligen före avyttringen underrättar den behöriga myndigheten om de avser att avyttra ett väsentligt innehav enligt vad som fastställs i artikel 27a.2 (artikel 27d). Underrättelsen ska, enligt samma artikel, innehålla uppgifter om det berörda innehavets storlek.²⁰ I propositionen föreslås att det tas in en bestämmelse i 1 a kap. 20 § tillsynslagen om att vissa företag ska underrätta Finansinspektionen skriftligen om de avser att avyttra ett väsentligt innehav. När det gäller ändringsdirektivets krav på att underrättelsen ska innehålla uppgifter om det berörda innehavets storlek anges i propositionen (s. 372) att detta kan regleras i verkställighetsföreskrifter. Finansinspektionen tar därför in en bestämmelse om att en underrättelse om avyttring av ett väsentligt innehav enligt 1 a kap. 20 § tillsynslagen ska innehålla uppgifter om storleken på det berörda innehavet.

2.1.3.2 Tillgångar och skulder som ska räknas med i bedömningen av om en överföring är väsentlig²¹

Finansinspektionens ställningstagande: Vid bedömningen av om en överföring enligt 1 a kap. 21 § tillsynslagen är väsentlig ska nödlidande finansiella tillgångar, tillgångar som är avsedda att ingå i säkerhetsmassan enligt definitionen i 1 kap. 2 § lagen (2003:1223) om utgivning av

²⁰ I artikeln talas i den svenska översättningen om förvärv av väsentligt innehav, och inte om avyttring av sådant innehav. Detta torde vara en felöversättning.

²¹ Det som i ändringsdirektivet benämns betydande överföring föreslås i propositionen benämnas väsentlig överföring.

säkerställda obligationer, tillgångar som ska värdepapperiseras och tillgångar eller skulder i samband med resolutionsåtgärder enligt 12 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution inte beaktas vid bestämmande av de totala tillgångarna och skulderna.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.3 anges i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att kreditinstitut, finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag inom ramen för artikel 21a.1 skriftligen underrättar sin behöriga myndighet i förväg om varje betydande överföring av tillgångar eller skulder som de genomför antingen genom försäljning eller någon annan typ av transaktion. Med en betydande överföring avses att 10 procent eller mer av ett företags tillgångar eller skulder överförs (artikel 27f.1). Om överföringen genomförs mellan enheter inom samma grupp, ska dock en transaktion anses betydande för en enhet om det minst motsvarar 15 procent av dess totala tillgångar eller skulder. Vilka tillgångar och skulder som ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en betydande överföring framgår inte av direktivet. Det framgår däremot vilka tillgångar och skulder som inte ska beaktas. Det handlar om nödlidande tillgångar, tillgångar där syftet är att de ska ingå i en säkerhetsmassa enligt definitionen i artikel 3.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162²², tillgångar som ska värdepapperiseras samt tillgångar eller skulder i samband med användningen av de verktyg, befogenheter och mekanismer för resolution som föreskrivs i avdelning fyra i krishanteringsdirektivet.

I nya 1 a kap. 21 § tillsynslagen anges att ett företag ska vara skyldigt att ansöka om tillstånd för dessa överföringar. I propositionen anges (s. 185) att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om vilka tillgångar och skulder som ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en väsentlig överföring.

Eftersom det i artikel 27f.2 endast anges vilka tillgångar och skulder som *inte* ska beaktas vid beräkningen av vad som utgör en betydande överföring

²² Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2019/2162 av den 27 november 2019 om utgivning av säkerställda obligationer och offentlig tillsyn över säkerställda obligationer samt om ändring av direktiven 2009/65/EG och 2014/59/EU.

är det bara det som Finansinspektionen nu föreskriver om. De tillgångar och skulder som undantas är således nödlidande finansiella tillgångar, tillgångar som är avsedda att ingå i säkerhetsmassan enligt definitionen i lagen (2003:1223) om utgivning av säkerställda obligationer, tillgångar som ska värdepapperiseras, och tillgångar eller skulder i samband med resolutionsåtgärder enligt 12 kap. 1 § lagen (2015:1016) om resolution.

Eftersom Svenska skeppshypotekskassan inte omfattas av de bestämmelser i tillsynslagen som det hänvisas till i bestämmelserna om innehåll i underrättelser om avyttring av väsentligt innehav (avsnitt 2.1.3.1) och vilka tillgångar och skulder som ska räknas med i bedömningen av om en överföring är väsentlig, behöver inte den följdändring som Finansinspektionen föreslagit i 1 kap. 5 § tillsynsföreskrifterna göras.

2.1.3.3 Ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv

Finansinspektionens ställningstagande: Den övre gränsen för anmälningsplikten enligt Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv tas bort. Förvärv som omfattas av tillståndsplikt enligt 1 a kap. 8 § tillsynslagen eller av tillståndsplikt för väsentliga överföringar i 1 a kap. 21 § samma lag omfattas inte av anmälningsplikten.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv omfattar i dag samma typ av egendom som enligt 7 kap. 12 § LBF endast får förvärvas efter tillstånd från inspektionen. Det handlar alltså om vissa förvärv av aktier, förvärv av annan egendom och förvärv av andra företags rörelser.²³

I och med ändringarna av LBF upphävs 7 kap. 12 § LBF. Bakgrunden är att bestämmelsen överlappar såväl de nya reglerna i kapitaltäckningsdirektivet om tillstånd för väsentligt förvärv som underrättelseförfarandet när det gäller väsentlig överföring. Finansinspektionen bedömer emellertid att dessa nya krav på tillstånd som förs in i lagen, inte i tillräcklig utsträckning säkerställer inspektionens behov av att kunna bedöma riskerna vid ett

²³ Prop. 2002/03:139 s. 317.

förvärv eller en överföring. Det behöver därför fortsatt finnas föreskrifter om anmälan av vissa förvärv. I sammanhanget kan särskilt noteras att de nuvarande föreskrifterna är i linje med de rekommendationer som Internationella valutafonden (IMF) framförde till Sverige i en rapport 2011²⁴.

För att anmälningsplikten fortsatt ska vara tillämplig på egendom i en situation där tillståndsplikten inte träder in, tar Finansinspektionen bort anmälningspliktens övre gräns på 25 procent av företagets kapitalbas. Det innebär att samma förvärv riskerar att träffas av både tillståndsplikt enligt tillsynslagen och av anmälningsplikt enligt föreskrifterna. För att undvika det föreskriver Finansinspektionen att anmälningsplikten inte omfattar sådana förvärv av aktier eller andelar som träffas av tillståndsplikten i nya 1 a kap. 8 § tillsynslagen. Vidare undantas sådana väsentliga överföringar som träffas av tillståndsplikten i nya 1 a kap. 21 § tillsynslagen.

Dessutom beslutar Finansinspektionen att det nuvarande gränsvärdet som anger att motprestationen ska uppgå till minst 10 miljoner kronor utgår.

2.1.4 Nya krav på tredjelandsfilialer

2.1.4.1 Innehåll i ansökningar om tillstånd att bedriva verksamhet som tredjelandsfilial

Finansinspektionens ställningstagande: Det införs nya föreskrifter om vad ansökningar om tillstånd att bedriva tredjelandsfilial i Sverige ska innehålla. Samtidigt upphör Finansinspektionens allmänna råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES att gälla och nya allmänna råd om tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES lämnas.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: I artikel 48c.3 i ändringsdirektivet anges att medlemsstaterna ska kräva att ansökningarna om auktorisation av filialer från tredjeland åtföljs av en verksamhetsplan som beskriver den tilltänkta affärsverksamheten, de verksamheter som ska bedrivas bland dem som

²⁴ IMF Country Report No. 11/172, Financial System Stability Assessment.

avses i artikel 47.1 samt organisationsstrukturen och riskhanteringen avseende filialen i den berörda medlemsstaten i enlighet med artikel 48g, som rör krav på intern styrning och riskhantering.

Enligt propositionen införs en ny bestämmelse, 1 a kap. 58 § tillsynslagen, som reglerar under vilka förutsättningar Finansinspektionen ska bevilja tillstånd för företag som är etablerade utanför EES att bedriva verksamhet från filial i Sverige.

I dag finns allmänna råd om vad ett kreditinstitut utanför EES bör bifoga en ansökan om att etablera en filial i Sverige i Finansinspektionens allmänna råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES. I de allmänna råden anges bland annat att till ansökan bör bifogas en verksamhetsplan. Denna verksamhetsplan bör i sin tur innehålla bland annat en organisationsplan, där en utförlig beskrivning bör ges av den verksamhet som ska drivas och en schematisk översikt över hur filialen är organiserad.

För att Finansinspektionen ska kunna pröva de i lagbestämmelsen uppräknade förutsättningarna för tillstånd, och för att ändringsdirektivets krav på vad en ansökan ska åtföljas av ska vara uppfyllt, bör det i föreskriftsform regleras vad en ansökan ska innehålla och vad som ska bifogas en sådan ansökan. Det innebär att vissa delar av de allmänna råden kommer att regleras i föreskrifter i stället för i allmänna råd. Finansinspektionen inför därför nya föreskrifter för de företag som ansöker om tillstånd enligt 1 a kap. 56 § tillsynslagen.

I och med att ändringsdirektivet ställer krav på att en ansökan ska innehålla en verksamhetsplan anser Finansinspektionen att det i föreskrifterna bör anges att det till ansökan ska bifogas en sådan plan. Eftersom direktivet också ställer krav på att verksamhetsplanen ska innehålla en beskrivning av den tilltänkta affärsverksamheten inför Finansinspektionen en bestämmelse om att verksamhetsplanen ska innehålla en utförlig beskrivning av den verksamhet som ska drivas enligt 1 a kap. 56 § tillsynslagen, som reglerar vilken verksamhet som tredjelandsfilialer med tillstånd i Sverige får bedriva.

I ändringsdirektivet anges också att medlemsstaterna ska kräva att denna verksamhetsplan ska beskriva organisationsstruktur och riskhantering för filialen. I föreskrifterna anges därför att det i verksamhetsplanen ska ingå en organisationsplan över hur filialen är organiserad. Vidare ställs det krav på

att verksamhetsplanen ska innehålla en övergripande redogörelse av verksamhetsområden och funktioner samt uppgifter om antalet anställda, fördelade på olika verksamhetsområden och funktioner. Detta bedöms vara en nödvändig del av den beskrivning av verksamheten som en verksamhetsplan ska innehålla. Detsamma gäller för kravet att en sådan beskrivning behöver innehålla en ansvars- och befattningsbeskrivning för anställda med särskilt ansvar för en viss funktion eller ett visst verksamhetsområde.

Det framgår av ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att verksamhetsplanen ska beskriva riskhanteringen i filialen i enlighet med artikel 48g i direktivet. I de nya föreskrifterna anges därför att verksamhetsplanen ska innehålla en redogörelse för hur filialen kommer att hantera de risker som dess rörelse är förknippad med. Det innebär att tredjelandsföretaget, förutom att komma in med förslag till riktlinjer och instruktioner för bland annat riskhantering, även behöver komma in med nämnda redogörelse. Detta behövs för att visa på hur filialen kommer att uppfylla bestämmelserna om den riskhantering som regleras i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer.

Vidare bör de uppgifter som anges i 2 kap. 1 § de nya föreskrifterna ingå i ansökan för att Finansinspektionen ska ha ett tillräckligt underlag för att kunna bedöma om förutsättningarna för tillstånd är uppfyllda.

Övriga delar av de allmänna råden bör upphävas eftersom EBA har tagit fram utkast till riktlinjer i enlighet med artikel 48c.8 i ändringsdirektivet. Dessa riktlinjer ska, enligt artikeln i fråga, bland annat närmare specificera de uppgifter som ska överlämnas till de behöriga myndigheterna i samband med ansökan om auktorisation av en filial från tredjeland, inbegripet verksamhetsplanen samt organisationsstrukturen och riskhanteringen enligt punkt 3 samt förfarandet för auktorisation av filialen från tredjeland samt standardformulär och mallar för tillhandahållandet av uppgifterna som EBA ska specificera. Riktlinjerna har varit på konsultation, men har ännu inte utfärdats.

Enligt införlivandebestämmelsen i artikel 2 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna tillämpa artikel 48c.3 från och med den 11 januari 2027. Även de nyssnämnda riktlinjerna föreslås gälla från detta datum. De nya föreskrifterna bör således träda i kraft den 11 januari 2027, samtidigt som Finansinspektionens allmänna råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta

filial utanför EES upphör att gälla. Även de nya allmänna råden om tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES bör träda i kraft samma dag. Dessa allmänna råd har en delvis annan lydelse jämfört med de som i dag finns i Finansinspektionens allmänna råd om tillstånd för kreditinstitut utanför EES att inrätta filial i Sverige och tillstånd för svenska kreditinstitut att inrätta filial utanför EES för dessa institut. Anledningen till det är att de nuvarande allmänna råden riktar sig till filialen trots att råden rätteligen bör rikta sig mot det kreditinstitut som ansöker om att inrätta en filial.

I och med att 4 kap. 4 § LBF upphävs görs en följdändring i 2 § andra stycket ägarprövningsföreskrifterna som innebär att första punkten tas bort.

2.1.4.2 Medel som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ställs på deponerade medel

Finansinspektionens ställningstagande: Det tas in bestämmelser i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer om vilka medel som en tredjelandsfilial ska räkna in för att uppfylla kapitalkraven i 5 b kap. 4 och 5 §§ tillsynslagen och vilka krav som ska ställas på dessa medel.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: I artikel 48e i ändringsdirektivet finns krav för särskilt tillskjutet kapital för filialer från tredjeland. Vilket kapitalkrav en tredjelandsfilial ska upprätthålla anges i artikel 48e.1 och det ser olika ut beroende på om filialen är en klass 1- eller klass 2-filial.

I artikel 48e.2 i ändringsdirektivet anges vilka tillgångar som filialerna ska uppfylla sitt kapitalkrav med. Där anges att kapitalkravet ska uppfyllas antingen med kontanter eller kontantliknande instrument enligt definitionen i artikel 4.1.60 i tillsynsförordningen, räntebärande värdepapper som har givits ut av stater eller medlemsstaters centralbanker eller något annat instrument som är tillgängligt för filialen från tredjeland för obegränsad och omedelbar användning för att täcka risker eller förluster så snart dessa risker eller förluster uppkommer.

Det finns i dag inget specifikt krav i svensk rätt på vilka tillgångar som tredjelandsfilialer ska uppfylla sitt kapitalkrav med. För att genomföra

artikel 48e.2 i ändringsdirektivet inför Finansinspektionen därför en bestämmelse om vilka medel som ska räknas in för att uppfylla kravet. I föreskriftsbestämmelsen ges punkterna 2 a) och 2 c) samma ordalydelse som motsvarande punkter i artikel 48e.2 i direktivet. När det gäller punkt 2 b) i artikeln som handlar om att räntebärande värdepapper som har getts ut av stater eller medlemsstaters centralbanker ska utgöra sådana tillgångar som kapitalkravet ska få uppfyllas med, noterar inspektionen att det saknas en vedertagen definition av sådana värdepapper i svensk rätt. Enligt den tolkning av ändringsdirektivet som inspektionen gör bör det dock anses vara statsobligationer som har getts ut av en stat eller av en centralbank inom EES, som avses. Det är därmed detta som anges i den nya bestämmelsen.

Medlemsstaterna ska kräva att de medel som tredjelandsfilialen ska räkna in för att uppfylla kapitalkraven ska, enligt artikel 48e.3, sättas in på ett depositionskonto i den medlemsstat där filialen är auktoriserad hos ett kreditinstitut som inte ingår i dess huvudföretags grupp eller, om det är tillåtet enligt nationell rätt, hos medlemsstatens centralbank.

Det tas in en ny bestämmelse, 5 b kap. 7 § i tillsynslagen, om att en tredjelandsfilial ska deponera medlen på ett konto hos ett kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 a eller g som inte ingår i samma grupp som tredjelandsföretaget. I propositionen anges också att de detaljerade regler som specificerar vilka instrument kapitalkraven får uppfyllas med, samt vilken typ av konto som kapitalet ska deponeras på, bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.

Det framgår även av artikel 48e.3 i ändringsdirektivet att instrumenten ska vara tillgängliga för att användas för de syften som anges i artikel 96 i krishanteringsdirektivet och för likvidation av tredjelandsfilialen i enlighet med nationell rätt. Finansinspektionen bedömer därför att det behöver finnas vissa begränsningar för hur filialen får hantera dessa medel. Därför föreskrivs att filialen endast får begära att medlen återbetalas från depositionskontot om filialen efter återbetalningen fortsatt uppfyller kapitalkraven i 5 b kap. 4 och 5 §§ tillsynslagen. Därmed bedöms att direktivets krav på att instrumenten som satts in på depositionskontot ska vara tillgängliga i händelse av resolution eller likvidation är uppfyllt.

2.1.4.3 Krav på bland annat intern styrning och riskhantering för tredjelandsfilialer

Intern styrning och riskhantering

Finansinspektionens ställningstagande: I nya föreskrifter om vissa krav för tredjelandsfilialer införs bestämmelser om intern styrning och riskhantering för tredjelandsfilialerna.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.4 ska medlemsstaterna kräva att tredjelandsfilialer i klass 1 ska uppfylla kraven i artiklarna 74, 75, 76.5 och 76.6 samt 92, 94 och 95 i ändringsdirektivet (artikel 48g.2). Av artikeln följer vidare att för tredjelandsfilialer i klass 2, det vill säga de som inte utgör tredjelandsfilialer i klass 1, ska samma regler gälla med det undantaget att de inte måste utse chefer för kontrollfunktionerna enligt artikel 76.6 tredje och femte styckena om inte de behöriga myndigheterna kräver detta.

Det finns i dag ingen särskild reglering om styrning och riskhantering för tredjelandsfilialer. Det anges dock i 4 kap. 4 § LBF att en av förutsättningarna för att få tillstånd att driva bank- eller finansieringsrörelse från filial i Sverige är att det finns skäl att anta att den planerade verksamheten kommer att drivas på ett sätt som är förenligt med vissa bestämmelser som gäller för verksamheten. För kreditinstitut gäller bestämmelserna i SRK-föreskrifterna och ersättningsföreskrifterna.

Det framgår av propositionen (s. 219) att direktivets krav på riskhantering och intern styrning och kontroll för tredjelandsfilialer bör införas i svensk rätt på motsvarande sätt som liknande bestämmelser som i dag gäller för kreditinstitut. Därför inför Finansinspektionen nya föreskrifter om vissa krav för tredjelandsfilialer som ska gälla för sådana tredjelandsfilialer som bedriver verksamhet i Sverige och vars tredjelandsföretag har fått tillstånd enligt nya 1 a kap. 56 § tillsynslagen att bedriva sådan verksamhet. Detta är i linje med den lagtekniska utformningen i propositionen.

För att genomföra ändringsdirektivets bestämmelser i artikel 48g.2 införs en ny bestämmelse som reglerar vilka krav som ska gälla för en klass 1-filial i

de nya föreskrifterna. Definitionen av klass 1-filial är densamma som i 5 b kap. tillsynslagen. I artikel 48g.2 i ändringsdirektivet anges att sådana filialer ska uppfylla kraven i artiklarna 74, 75, 76.5 och 76.6 samt 92, 94 och 95. Motsvarigheten till artiklarna 74, 76.5 och 76.6 i svensk rätt finns i SRK-föreskrifterna, varför föreskrifterna bör hänvisa till bestämmelser i dessa föreskrifter. Artiklarna 76.5 och 76.6 ställer krav på instituten att ha kontrollfunktioner. Dessa artiklar får anses motsvara 6–9 kap. SRK-föreskrifterna. I föreskrifterna för klass 1-filialer föreslås också hänvisningar till 2 kap. 1 och 3–11 §§, 4 kap. samt 5 kap. 1–4 och 6–11 §§ SRK-föreskrifterna, som i huvudsak får anses motsvara artikel 74.

Vad gäller klass 2-filialer följer av artikel 48g.2 att medlemsstaterna ska kräva att sådana filialer ska uppfylla samma bestämmelser som de filialer som utgör klass 1-filialer förutom tredje och femte styckena i 76.6 som reglerar krav på att utse chefer för kontrollfunktionerna. Det anges emellertid i artikel 48g att de behöriga myndigheterna kan kräva att klass 2-filialer utser sådana chefer, beroende på filialens storlek och interna organisation samt verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Finansinspektionen inför inte något sådant krav. Hänvisningen till 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna i tillämpliga delar avser alltså punkterna 3–6 endast i de fall en filial ändå väljer att utse en sådan chef.

Vad gäller artiklarna 92, 94 och 95 som tredjelandsfilialerna ska uppfylla hänvisas till bestämmelserna i 2 kap. 1–3, 6–8 och 10 §§, 3 kap. 3–4 och 6 §§ samt 4 kap. 1–4 och 6–9 §§ ersättningsföreskrifterna. Detta innebär att tredjelandsfilialer bland annat ska uppfylla kraven på att ha en ersättningspolicy och krav på ersättningsstruktur.

I ändringsdirektivet (artikel 48g.4) anges också att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialerna upprättar rapporteringsvägar till huvudföretagets ledningsorgan som täcker alla väsentliga risker och strategier för riskhantering samt ändringar av dessa, och har infört lämpliga system för informations- och kommunikationsteknik (IKT) och kontroller för att säkerställa att strategierna tillämpas på vederbörligt sätt. Det tas därför in en bestämmelse i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer om att en tredjelandsfilial ska ha rapporteringsvägar till ledningsorganet i tredjelandsföretaget som täcker de risker som filialen är exponerad för. I propositionen används benämningen tredjelandsföretag i stället för direktivets benämning huvudföretag. Finansinspektionen

använder i föreskrifterna samma begrepp som det som används i propositionen.

Vad gäller kravet i artikel 48g.4 på att ha strategier för riskhantering och ändringar av dessa strategier samt lämpliga system för informations- och kommunikationsteknik och kontroller för att säkerställa att strategierna tillämpas på vederbörligt sätt gör Finansinspektionen bedömningen att motsvarande krav framgår av 2 kap. 4 och 6 §§ SRK-föreskrifterna, varför en hänvisning görs till dessa bestämmelser.

Dessa nya bestämmelser tas in i 2 kap. i de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer.

Gruppinterna arrangemang och uppdragsavtal

Finansinspektionens ställningstagande: En tredjelandsfilial ska övervaka hur utlagd verksamhet utförs och filialen ska ge Finansinspektionen tillgång till alla uppgifter om den utlagda verksamheten som inspektionen begär för att kunna utöva sin tillsyn. Det införs även vissa krav för tredjelandsfilialer som ägnar sig åt back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner och krav på hur kritiska eller viktiga funktioner hos filialen ska utföras om dessa utförs av tredjelandsföretaget.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Av artikel 48g.5 i ändringsdirektivet framgår att medlemsstaterna ska kräva att filialer från tredjeland ska övervaka och förvalta sina utkontrakteringsavtal och att de säkerställer att deras behöriga myndigheter har fullständig tillgång till alla uppgifter de behöver för att utöva sin tillsynsfunktion. I punkt 6 samma artikel anges att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer som gör back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner har tillräckliga resurser för att identifiera och hantera sin motpartsrisk när väsentliga risker kopplade till tillgångar som bokförs av filialen i tredjeland överförs till motparten. Vidare anges i artikel 48g att om kritiska eller viktiga funktioner hos en tredjelandsfilial utförs av dess huvudföretag ska dessa funktioner utföras i enlighet med interna arrangemang eller gruppinterna överenskommelser (punkt 7). Bestämmelser med denna innebörd införs i 3 kap. i de nya

föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer. Det anges bland annat att tredjelandsfilialen ska övervaka hur utlagd verksamhet utförs och att filialen ska ge Finansinspektionen tillgång till alla uppgifter om den utlagda verksamheten som inspektionen begär för att kunna utöva sin tillsyn.

Vidare införs en bestämmelse om att en tredjelandsfilial som ägnar sig åt back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner ska ha tillräckliga resurser för att identifiera och hantera sin motpartsrisk när risker kopplade till tillgångar som bokförs av filialen från tredjeland överförs till motparten.

Dessutom införs en bestämmelse om att för det fall kritiska eller viktiga funktioner hos tredjelandsfilialen utförs av tredjelandsföretaget ska dessa funktioner utföras enligt interna regler eller gruppinterna överenskommelser. Med kritiska eller viktiga funktioner avses funktioner som är nödvändiga för att säkerställa kontinuitet i verksamheten.

Oberoende granskning

Finansinspektionens ställningstagande: En tredjelandsfilial ska se till att en oberoende tredje part regelbundet ska bedöma hur tredjelandsfilialen uppfyller kraven i 2 och 3 kap. i de nya föreskrifterna. Den oberoende tredje parten ska överlämna rapporten över denna bedömning, inklusive sina slutsatser, till Finansinspektionen om inspektionen begär det.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: I artikel 48g.8 i ändringsdirektivet anges att behöriga myndigheter ska kräva att en oberoende tredje part regelbundet bedömer tredjelandsfilialens efterlevnad av artikel 48g och överlämnar en rapport till den behöriga myndigheten med sina resultat och slutsatser.

Med anledning av det tas det i 4 kap. i de nya föreskrifterna in en bestämmelse om att tredjelandsfilialen ska se till att en oberoende tredje part regelbundet ska bedöma hur tredjelandsfilialen uppfyller kraven i 2 och 3 kap. i de nya föreskrifterna. Med en oberoende tredje part avses någon som verkar självständigt och utan påverkan från den verksamhet som den är satt att granska. Bedömningen som ska göras av den oberoende tredje parten ska ske regelbundet. Det regleras också att den oberoende tredje parten ska

överlämna rapporten över denna bedömning, inklusive sina slutsatser, till Finansinspektionen om inspektionen begär det.

2.1.4.4 Krav på att föra ett register och annan dokumentation

Finansinspektionens ställningstagande: En tredjelandsfilial ska föra ett register över tillgångar och skulder som bokförs av eller som har sitt ursprung hos filialen. En tredjelandsfilial ska även ha en policy för hur registret ska föras, vilken ska dokumenteras och godkännas av det berörda styrande organet. Vidare ska en tredjelandsfilial regelbundet ta in ett skriftligt yttrande från en oberoende tredje part om hur vissa krav har genomförts och hur filialen efterlever dessa krav. Yttrandet ska skickas in till Finansinspektionen tillsammans med vissa andra uppgifter.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan anges i artikel 48h.1 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att tredjelandsfilialer för ett bokföringsregister så att dessa filialer kan spåra och registrera heltäckande och exakt information om samtliga tillgångar och skulder som bokförs av eller som har sitt ursprung hos filialen i medlemsstaten, och självständigt förvalta de tillgångarna och skulderna inom filialen. Bokföringsregistret ska innehålla all nödvändig och tillräcklig information om de risker som tredjelandsfilialen genererat samt om hur de förvaltas.

I propositionen (s. 220) anges att de detaljerade reglerna i direktivet som specificerar dokumentationsskyldigheten bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag och att regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer därför bör få meddela sådana föreskrifter.

Det finns i dag inget krav för en tredjelandsfilial att föra ett sådant register som anges i artikel 48h.1. Det finns däremot bland annat krav på att bokföra och krav på att upprätta årsredovisning i bokföringslagen.

Finansinspektionen bedömer att bokföringsskyldigheten enligt bokföringslagen delvis är överlappande med det nya kravet i ändringsdirektivet på att föra ett register. Kravet på att föra detta register har dock delvis ett annat syfte än bokföringsskyldigheten, vilket är att fånga upp de specifika riskerna som filialen har. Finansinspektionen inför därför en bestämmelse i 5 kap. 1 § om att tredjelandsfilialen ska föra ett register på

det sätt som anges i artikel 48h.1. Registret ska innehålla all nödvändig information om de risker som filialen har genererat samt hur riskerna hanteras. Av artikeln följer att syftet med registret är att filialen ska ges förutsättningar att spåra och registrera heltäckande och exakt information om samtliga tillgångar och skulder som bokförs av eller som har sitt ursprung hos filialen och självständigt administrera dessa tillgångar och skulder.

Tredjelandfilialerna ska, enligt artikel 48.h2, också utarbeta, regelbundet se över och uppdatera en strategi för bokföringsarrangemang för förvaltningen av bokföringsregistret. Denna strategi ska dokumenteras och godkännas av det berörda styrande organet för huvudföretaget. Strategin ska innehålla en tydlig motivering av bokföringsarrangemangen och en beskrivning av hur de arrangemangen överensstämmer med filialens affärsstrategi.

Mot bakgrund av detta inför Finansinspektionen i 5 kap. 2 § de nya föreskrifterna en bestämmelse om att tredjelandfilialen ska ha en policy för hur registret ska föras. Policyn ska regelbundet ses över och, vid behov, uppdateras. Den ska också tydligt redogöra för de principer som tredjelandfilialen använder för att föra registret och hur registret stämmer överens med filialens affärsstrategi. Det anges också att policyn ska dokumenteras och godkännas av det berörda styrande organet för tredjelandföretaget.

Enligt artikel 48h.3 ska myndigheterna kräva att tredjelandfilialer säkerställer att ett oberoende, skriftligt och motiverat yttrande om genomförandet och den fortlöpande efterlevnaden av kraven i artikel 48h, med resultat och slutsatser, regelbundet utarbetas och översänds till den behöriga myndigheten.

Därför ska en tredjelandfilial regelbundet ta in ett skriftligt yttrande från en oberoende tredje part om hur kraven i 5 kap. 1 och 2 §§ har genomförts och hur filialen uppfyller dessa krav. Detta yttrande ska skickas in till Finansinspektionen tillsammans med en redogörelse för de iakttagelser som den oberoende tredje parten har gjort och en bedömning av om filialen uppfyller nämnda krav.

EBA har, i enlighet med artikel 48h.4, utarbetat förslag till tekniska standarder för tillsyn för att specificera de bokföringsarrangemang som tredjelandfilialerna ska följa vid tillämpningen av artikeln och lämnat över

dessa till kommissionen.²⁵ Dessa förslag till tekniska standarder har den 9 januari 2026 överlämnats till kommissionen, men har ännu inte antagits.

2.1.4.5 Rapportering av vissa uppgifter för tredjefilialer

Finansinspektionens ställningstagande: Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet för kreditinstitut som driver viss verksamhet genom filial i Sverige ändras på så sätt att kravet att lämna uppgifter riktas mot tredjefilialen. Ändringar görs också vad gäller vilka uppgifter som filialen ska lämna och hur dessa uppgifter ska lämnas.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.4 föreskrivs i artiklarna 48k.1 och 48k.2 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska kräva att filialer från tredjeland ska rapportera viss uppräknad information till sina behöriga myndigheter. Vidare anges i artikel 48k.3 att rapporteringsskyldigheterna i artikeln inte får hindra en behörig myndighet från att införa ytterligare rapporteringskrav för tredjefilialer om den anser att det krävs ytterligare information för att få en helhetsbild av tredjefilialernas eller deras huvudföretags affärsverksamhet eller finansiella sundhet, för att kontrollera att tredjefilialerna och deras huvudföretag efterlever tillämplig rätt och för att säkerställa att filialerna efterlever den rätten.

Dessa artiklar ersätter det rapporteringskrav som tidigare följde av artikel 47.1a i kapitaltäckningsdirektivet och som i svensk rätt har genomförts i Finansinspektionens föreskrifter om skyldighet för kreditinstitut som driver viss verksamhet genom filial i Sverige. Finansinspektionen gör därför ändringar i nämnda föreskrifter. Föreskrifterna ändras bland annat på så sätt att kravet att lämna vissa uppgifter riktas mot tredjefilialen, och inte det kreditinstitut som driver verksamhet genom filialen, och att det ställs krav på att tredjefilialen ska lämna vissa uppgifter om tredjefilialföretaget.

²⁵ Commission Delegated Regulation (EU) .../... of XXX on supplementing Directive 2013/36/EU of the European Parliament and of the Council with regard to regulatory technical standards specifying the specifying the booking arrangements that third-country branches are to apply for the purposes of Article 48h of Directive 2013/36/EU.

Enligt nya 2 § 1 föreskrifterna ska filialen lämna uppgifter om vissa tillgångar och skulder. Dessa ska redovisas enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1606/2002 av den 19 juli 2002 om tillämpning av internationella redovisningsstandarder med de begränsningar som följer av god redovisningssed i Sverige. Med denna hänvisning avses bestämmelsen i 2 kap. 1 § första stycket Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2008:25) om årsredovisning i kreditinstitut och värdepappersbolag.

I fråga om rapporteringsskyldigheten i artikel 48k ska EBA, enligt artikel 48l.1, utarbeta förslag till tekniska standarder för genomförande för att specificera enhetliga format och definitioner samt frekvens för rapportering och ska utarbeta it-lösningar som ska tillämpas. Kommissionen har ännu inte antagit dessa förslag till tekniska standarder.

I föreskrifterna bör det införas en bestämmelse som upplyser om att det i kommissionens kommande delegerade förordning finns bestämmelser om filialernas rapportering till Finansinspektionen.

Enligt det utkast till delegerad förordning som EBA utarbetat ska denna tillämpas från den 28 mars 2027.²⁶ Det innebär att det fram tills att den delegerade förordningen ska börja tillämpas exempelvis inte kommer att finnas reglerat något format för, eller med vilken frekvens, uppgifterna ska lämnas till Finansinspektionen. Finansinspektionen bedömer att detta inte är något problem i nuläget i och med att det inte finns några tredjelandsfilialer som träffas av rapporteringsskyldigheten.

2.1.5 Styrning, riskhantering och kontroll

2.1.5.1 Övergripande om remissutfallet

De flesta remissinstanserna har inte haft några synpunkter eller invändningar mot förslagen i detta avsnitt men *Svenska Bankföreningen*, *Finansbolagens förening* och *Sparbankernas Riksförbund* har yttrat sig särskilt i denna del. Särskilt riksförbundet har lämnat ett stort antal synpunkter på förslagen i SRK-föreskrifterna. Bland annat har det anförts att Finansinspektionens förslag i olika delar innebär en överimplementering av det bakomliggande direktivet och att inspektionen i större utsträckning borde utnyttja de möjligheter till proportionerlig tillämpning som direktivet

²⁶ Se EBA/ITS/2026/01 Final draft Implementing Technical Standards on the supervisory reporting of Third Country Branches under the minimum harmonisation regime of Directive 2013/36/EU.

lämnar för små och icke-komplexa institut. I detta sammanhang vill Finansinspektionen framhålla att ett EU-direktiv förvisso är bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men att en medlemsstat får bestämma de närmare formerna för hur detta ska ske. Det innebär att Finansinspektionen vid genomförandet av ändringsdirektivet har ett visst utrymme att anpassa reglerna till bland annat gällande reglering. Inspektionen återkommer till denna fråga nedan men anser sammantaget, med beaktande av de justeringar och förtydliganden som görs i förhållande till det remitterade förslaget, att de bestämmelser inspektionen nu inför håller sig inom detta utrymme och är proportionerliga.

Sparbankernas Riksförbund har även framfört vissa synpunkter av mer föreskriftsteknisk eller redaktionell karaktär. Bland annat anser riksförbundet att de föreslagna bestämmelserna är allt för detaljerade för att passa in i SRK-föreskrifterna, att definitionen ESG-risk bör användas men däremot inte ordet chef. Finansinspektionen har övervägt dessa synpunkter och i den mån de inte behandlas nedan har inspektionen inte funnit skäl att göra någon ändring.

Avslutningsvis vill Finansinspektionen framhålla att syftet med det aktuella föreskriftsprojektet är att i tid genomföra nödvändiga delar av ändringsdirektivet i svensk rätt. Det kan dock finnas anledning att framöver se över till exempel SRK-föreskrifterna, bland annat i ljuset av de riktlinjer och tekniska standarder som kommer att antas inom detta område.

I följande avsnitt utvecklar Finansinspektionen sitt resonemang vad gäller vissa specifika frågor.

2.1.5.2 ESG-relaterade särskilda planer

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska upprätta särskilda planer som inbegriper kvantifierbara mål och processer för att övervaka och hantera de finansiella risker på kort, medellång och lång sikt som följer av faktorer som rör miljö, samhällsansvar eller bolagsstyrning. Företaget ska beakta det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringars senaste rapporter och identifierade åtgärder när det upprättar målen och processerna samt ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet när det tillämpar bestämmelserna.

Styrelsen ska besluta om planerna och övervaka att planerna genomförs. Planerna ska i förekommande fall vara förenliga med de planer som avses i 6 kap. 12 a § andra stycket årsredovisningslagen (1995:1554).

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. I förslaget framgick inte uttryckligen att det är styrelsen som ska besluta om de särskilda planerna.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* anför att Finansinspektionen bör underlätta för små och icke-komplexa institut genom att senarelägga ikraftträdandet av bestämmelsen för dessa institut till den 11 januari 2027. Vidare anför riksförbundet att ett mer korrekt genomförande av direktivets bestämmelse vore att ange att planerna ska antas av styrelsen alternativt verkställande direktör.

Finansinspektionens skäl: Som nämns i avsnitt 1.2.1.5 finns i artikel 76.2 i ändringsdirektivet bestämmelser om särskilda ESG-relaterade planer. Enligt bestämmelserna ska medlemsstaterna säkerställa att ledningsorganet upprättar och övervakar sådana planer. Med ledningsorgan avses ett instituts organ, som utses enligt den nationella lagstiftningen och som har befogenhet att fastställa institutets strategi, mål och allmänna inriktning och som kontrollerar och övervakar ledningens beslutsfattande, och de personer som i praktiken leder institutets verksamhet (artikel 3.1.7).

Av förarbetena till de bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet framgår att begreppet ledningsorgan i en svensk kontext i första hand gäller styrelsen (se vidare avsnitt 2.1.5.7).

För att genomföra ändringsdirektivets krav på att ledningsorganet ska upprätta de särskilda planerna, tas bestämmelser om detta in i 2 kap. SRK-föreskrifterna. Finansinspektionen instämmer i *Sparbankernas Riksförbunds* synpunkt att det uttryckligen bör framgå av bestämmelsen att det är styrelsen som ska besluta om planerna och övervaka att planerna genomförs.

Föreskriftsbestämmelsen bör, i likhet med det som följer av direktivsbestämmelsen, ange att de särskilda planerna ska inbegripa kvantifierbara mål och processer för att övervaka och hantera de finansiella risker på kort, medellång och lång sikt som följer av faktorer som rör miljö, samhällsansvar eller bolagsstyrning. Det är emellertid, enligt Finansinspektionen, inte nödvändigt att, som i direktivsbestämmelsen särskilt ange att dessa risker ska inbegripa sådana som uppstår till följd av processen med anpassnings- och omställningstrender. Detta får anses rymmas inom den första meningen i bestämmelsen och av hur begreppen ESG-risk, miljörisk och övergångsrisk är definierade i artikel 4 punkt 1 leden 52d, 52e och 52g i tillsynsförordningen. Däremot bör det föras in en

bestämmelse som genomför ändringsdirektivets krav om att de kvantifierbara målen och processerna ska beakta de senaste rapporter och åtgärder som föreskrivs av det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar. Det bör också framgå av föreskriftsbestämmelsen att planerna ska vara förenliga med de planer som institutet i förekommande fall ska ta fram enligt CSRD. Förtydliganden och närmare specificeringar om innehållet i planerna finns också i riktlinjer som EBA har beslutat (EBA:s Riktlinjer för hantering av risker avseende miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning [ESG-risker] EBA/GL/2025/01).

För att genomföra det som sägs i direktivsbestämmelsen om proportionerlig tillämpning anges i föreskrifterna att styrelsen, vid tillämpningen av kraven om särskilda planer, ska ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. EBA har i de ovan nämnda riktlinjerna också gett närmare anvisningar om hur proportionalitetsprincipen bör tillämpas i fråga om särskilda planer. Finansinspektionen bedömer, till skillnad från Sparbankernas Riksförbund, att det inte finns skäl att, utöver det, föreskriva om några särskilda undantag eller förenklade förfaranden för små och icke-komplexa institut. Inspektionen anser inte heller att ändringsdirektivet ger något utrymme för att, på det sätt som riksförbundet förespråkar, senarelägga ikraftträdandet av bestämmelsen för små och icke-komplexa institut.

2.1.5.3 ESG-relaterade stresstester

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av faktorer som rör miljö, samhällsansvar eller bolagsstyrning, både i ett grundscenario och i negativa scenarier.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Svenska Bankföreningen* och *Finansbolagens Förening* ifrågasätter om ändringsdirektivet uppställer krav på att företagen ska göra flera negativa scenarion och förordar att det endast bör krävas ett negativt scenario i linje med ändringsdirektivets svenska språkversion. *Sparbankernas Riksförbund* efterfrågar förtydliganden om hur proportionalitetsprincipen ska tillämpas.

Finansinspektionens skäl: Ändringsdirektivets nya regler om ESG-relaterade stresstester innebär krav på kreditinstitut att identifiera, mäta och

bedöma risk. Reglerna bör därför genomföras i anslutning till de befintliga bestämmelserna om riskbedömning i 5 kap. SRK-föreskrifterna.

Bestämmelsen i artikel 87a.3 anger att institutet ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer, både i ett grundscenario och i *ett negativt scenario*, inom en fastställd tidsram, med början med klimatrelaterade faktorer. Det framgår dock av meningen efter att det ska vara fråga om *ett antal* scenarier. Detta är också i linje med de engelska, franska och tyska språkversionerna av ändringsdirektivet.

Föreskriftsbestämmelsen bör därför, i linje med de engelska, franska och tyska språkversionerna samt den rättsliga kontexten och i motsats det som *Svenska Bankföreningen* och *Finansbolagens Förening* har anfört, ange att det ska vara fråga om scenarier.

I föreskriftsbestämmelsen anges vidare att de negativa scenarier som instituten tar med i sina test ska vara trovärdiga. Med trovärdiga avses det som sägs i direktivsbestämmelsen om att scenarierna ska spegla potentiella effekter av miljömässiga och sociala förändringar och därtill relaterad offentlig politik på företagsklimatet på lång sikt, samt att instituten under förfarandet för testning av motståndskraften ska använda trovärdiga scenarier som bygger på scenarier som utarbetats av internationella organisationer.

Det framgår inte av bestämmelsen i artikel 87a.3 med vilken frekvens som instituten ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer. För att uppfylla kravet på riskhantering i 6 kap. 2 § LBF behöver instituten emellertid säkerställa att det har en aktuell och tydlig uppfattning om de ESG-risker som det är eller kan bli utsatt för på kort-, medellång och lång sikt.

Sparbankernas Riksförbund har efterfrågat förtydliganden om hur proportionalitetsprincipen ska beaktas, särskilt i ljuset av att EBA:s riktlinjer på området (EBA:s riktlinjer för miljöscenarioanalys för att testa instituts motståndskraft mot miljöriskfaktorerers negativa effekter EBA/GL/2025/04) gäller först från och med den 1 januari 2027. Finansinspektionen konstaterar i det hänseendet att det redan följer av 6 kap. 4 a § LBF att kraven ska tillämpas i proportion till arten och omfattningen av institutens verksamheter och komplexitetsgrad (propositionen s. 132). Enligt inspektionen torde EBA:s riktlinjer, trots att de gäller först från och med den 1 januari 2027, även dessförinnan kunna ge viss ledning för hur företagen

kan beakta proportionalitet i fråga om ESG-relaterade stresstester (se avsnitt 4.3 i riktlinjerna).

2.1.5.4 Andra överväganden vad gäller ESG-risk

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företags ramverk för riskhantering i fråga om finansiella risker som följer av faktorer som rör miljö, samhällsansvar eller bolagsstyrning ska säkerställa att företaget har ett kort, medellångt och ett långt tidsperspektiv. Det långa tidsperspektivet ska vara på minst tio år. Ett företag ska avsätta tillräckligt med resurser för att utbilda sina styrelseledamöter om bland annat risker och effekter som hör till miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning samt IKT-risker. Styrelsen ska i sin helhet ha tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna förstå den påverkan som verksamheten skapar på kort, medellång och lång sikt. Faktorer som rör miljö, samhällsansvar och bolagsstyrning ska i detta sammanhang beaktas.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* ifrågasätter om det är nödvändigt att föreskriva att företagens resursavsättning för utbildning av styrelseledamöter ska inbegripa utbildning om risker och effekter kopplade till ESG samt IKT-risker. Enligt riksförbundet riskerar utpekandet av enstaka risker och faktorer att avleda från kravet på att ledamöterna ges en mångsidig utbildning om alla faktorer som påverkar eller kan påverka verksamheten. Riksförbundet ifrågasätter även om det är nödvändigt att föreskriva att styrelsen i sin helhet ska ha tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna förstå den påverkan som verksamheten skapar på kort, medellång och lång sikt, med beaktande av ESG-faktorer.

Finansinspektionens skäl: Genom ändringsdirektivet tydliggörs att instituten ska beakta ESG-risker på kort, medellång och lång sikt i sin kapitalbedömning samt i processer, strategier och riktlinjer (artiklarna 73.1, 74.1 första stycket b och 76.1). Vidare ska ESG-faktorer beaktas och hanteras i fråga om företagsstyrning och ersättningar (artiklarna 74.1 första stycket e, 76.4 andra stycket). Som konstateras i propositionen (s. 132 och 134) innebär direktivets nya regler i dessa avseenden inte några nya krav utan förtydligar endast vad som redan gäller. De nya reglerna tillgodoses alltså redan genom gällande rätt. Det ställs vidare krav i direktivet på att den behöriga myndigheten ska se till att instituten har robusta strategier, riktlinjer för identifiering, mätning, hantering och övervakning av ESG-

risker (artikel 87a.1). Kravet ska tillämpas i proportion till arten, omfattningen och komplexiteten hos ESG-riskerna för affärsmodellen och tillämpningsområdet för institutets verksamhet och ha ett kort och medellångt tidsperspektiv och ett långt tidsperspektiv på minst tio år (artikel 87a.2). Även direktivets regler om lämplighetsbedömning av ledningsorgan har på motsvarande sätt som ovan tydliggjorts i fråga om ESG. Det som har tydliggjorts är dels att kravet på att företagen avsätter tillräckligt med personalresurser och finansiella resurser för att introducera och utbilda ledamöter i ledningsorganet inbegriper introduktion och utbildning om ESG-risker och ESG-effekter (artikel 91.7), dels att ESG-faktorer ska beaktas i kravet på ledningsorganets samlade kompetens (artikel 91.2b).

I propositionen anges (s. 132 och 150) att de nya kraven i bland annat artiklarna 87a.1–2, 91.2b och 91.7 bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag. Finansinspektionen har därför övervägt om ytterligare föreskrifter bör införas. Enligt inspektionen får kravet i artikel 87a.1 i allt väsentligt ses som ett förtydligande av det som anges i artikel 74.1 första stycket b om att instituten ska ha robusta styrformer, i vilka ingår effektiva processer för att identifiera, hantera, övervaka och rapportera risker som de är eller kan bli utsatta för, inbegripet ESG-risker på kort, medellång eller lång sikt. Bestämmelsen bör därmed, i likhet med vad som anges i propositionen i förhållande till artikel 74.1 första stycket b, vara tillgodosedd genom gällande rätt. Bestämmelsen i artikel 87a.2 om att institutens strategier, riktlinjer, processer och system ska ha ett långt tidsperspektiv på minst tio år bör dock införas i svensk rätt. En bestämmelse med den innebörden tas därför in i SRK-föreskrifterna. Enligt 6 kap. 4 a § LBF ska kraven tillämpas i proportion till arten och omfattningen av institutens verksamheter och komplexitetsgrad. Närmare specificeringar av hur instituten bör identifiera, mäta, hantera och övervaka ESG-risker kommer även ges i riktlinjer från EBA (se artikel 87a.5a).

För att genomföra kapitaltäckningsdirektivets justerade krav i fråga om introduktion och utbildning av styrelseledamöter samt styrelsens samlade kompetens görs vissa ändringar i 2 kap. SRK-föreskrifterna. Finansinspektionen delar inte *Sparbankernas Riksförbunds* bedömning att det inte är nödvändigt att genomföra dessa bestämmelser i svensk rätt. Ändringarna innebär att företagens resursavsättning för utbildning av styrelseledamöter ska inbegripa utbildning om risker och effekter kopplade till ESG samt IKT-risker. Med anledning av riksförbundets synpunkt vill Finansinspektionen påpeka att detta alltså inte innebär att företagens

utbildning av styrelseledamöter enbart ska avse risker och effekter kopplade till ESG samt IKT-risker.

Vidare införs en ny bestämmelse i 2 kap. 13 a § SRK-föreskrifterna med innebörden att styrelsen i sin helhet ska ha tillräckliga kunskaper och erfarenheter för att kunna förstå den påverkan som verksamheten skapar på kort, medellång och lång sikt, med beaktande av ESG-faktorer. Syftet är att styrelsen som helhet ska ha förutsättningar att förstå hur företagets verksamhet påverkar samhället i stort.

2.1.5.5 Exponeringar i kryptotillgångar

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag som avser att ingå exponeringar mot kryptotillgångar enligt definitionen i artikel 5a.3 i tillsynsförordningen, ska på förhand bedöma om befintliga processer och förfaranden är lämpliga för att hantera den motpartsrisk och den marknadsrisk som exponeringarna medför. Företaget ska komma in med sina bedömningar till Finansinspektionen.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* anser att Finansinspektionen bör förtydliga hur och när bedömningarna ska ges in.

Finansinspektionens skäl: I artiklarna 79 e och 83.4 i ändringsdirektivet anges att de behöriga myndigheterna ska säkerställa att instituten ska utföra en förhandsbedömning av alla exponeringar mot kryptotillgångar som de avser att ingå och av lämpligheten i befintliga processer och förfaranden för att hantera motpartsrisker respektive marknadsrisker och rapporterar om dessa bedömningar till sin behöriga myndighet.

I artikel 98.10 i ändringsdirektivet anges att den översyn och utvärdering som utförs av de behöriga myndigheterna ska innefatta en bedömning av institutens processer för styrning och riskhantering rörande exponeringar mot kryptotillgångar och tillhandahållande av kryptotillgångstjänster, inbegripet genom att beakta institutens riktlinjer och processer för att identifiera risker samt huruvida resultaten av de bedömningar som avses i artikel 79 e och artikel 83.4 är adekvata.

Enligt 9 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar ska Finansinspektionen i sin tillsyn följa bestämmelserna om översyns- och utvärderingsprocessen i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet.

Bestämmelsen omfattar således bland annat artikel 98 i direktivet och artikel 98.10 är därigenom alltså genomförd. Bestämmelsen i förordningen riktar sig emellertid endast till Finansinspektionen och inte till instituten som enligt direktivet ska utföra sådana förhandsbedömningar som anges i artiklarna 79 e och 83.4 och komma in med dessa till inspektionen. Det följer också av propositionen (s. 133) att dessa nya krav bör genomföras på lägre nivå än lag, som kan meddelas med stöd av befintliga bemyndiganden. För att genomföra även dessa delar tar inspektionen in en bestämmelse av denna innebörd i nya 3 kap. 2 a § SRK-föreskrifterna.

Det följer av artikel 98.10 i ändringsdirektivet att Finansinspektionens översyn och utvärdering ska innefatta en bedömning av om resultaten av de förhandsbedömningar som företaget kommit in med är adekvata.

Sparbankernas Riksförbund väcker en anslutande fråga, nämligen när och hur förhandsbedömningen ska ges in. Enligt Finansinspektionen ligger det i sakens natur att bedömningen ges in i anslutning till att den har genomförts. Ändringsdirektivet innehåller dock ingen närmare precisering av detta och inspektionen tar därför i nuläget inte in någon bestämmelse som exakt anger hur och när bedömningen ska ges in.

I propositionen (s. 133) anges bland annat att de nya kraven på hur kryptotillgångar utan emittent ska beaktas inom ramen för koncentrationsrisk (artikel 81), bör genomföras genom föreskrifter på lägre nivå än lag som kan meddelas med stöd av befintliga bemyndiganden. I artikel 98.1.b i kapitaltäckningsdirektivet anges att de behöriga myndigheternas översyn och utvärdering bland annat ska omfatta artikel 81. Som framgått följer det av 9 § 1 förordningen om särskild tillsyn och kapitalbuffertar att Finansinspektionen i sin tillsyn ska följa bestämmelserna om översyns- och utvärderingsprocessen i artiklarna 97–101 i kapitaltäckningsdirektivet, däribland artikel 98 som alltså hänvisar till artikel 81. Något ytterligare genomförande av artikel 81 bedömer Finansinspektionen inte är nödvändigt.

I propositionen (s. 133) anges att ändringen av de exempel på operativ risk som de behöriga myndigheterna ska säkerställa att institutet hanterar, inte innebär att det införs några nya krav utan tillgodoses genom gällande rätt. I linje med bedömningen i propositionen anser Finansinspektionen att det inte finns anledning att göra någon ändring i föreskrifterna om operativa risker (se särskilt 5 kap.) eller några andra föreskriftsändringar med anledning av de nya bestämmelserna i artiklarna 81 och 85.1 i ändringsdirektivet.

2.1.5.6 Styrelsens och den verkställande direktörens ansvar och uppgifter

Finansinspektionens ställningstagande: Ändringar görs i 3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna, 2 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2010:7) om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag samt 2 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag så att de översyner som det är fråga om i respektive föreskrifter ska göras minst vartannat år.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* anser att förslaget att översynen ska ske regelbundet, går utöver det utrymme som följer av propositionen. Riksförbundet anger också att det i kapitaltäckningsdirektivet finns en möjlighet för medlemsstaterna att tillåta förenklade regler för små och icke-komplexa institut och hemställer om att Finansinspektionen inför sådana.

Finansinspektionens skäl: Enligt den nuvarande lydelsen av 6 kap. 5 § LBF ska styrelsen i ett kreditinstitut se till att det finns skriftliga interna riktlinjer och instruktioner i den omfattning som behövs för att uppfylla kraven i 1–3 och 4 a §§ och för att i övrigt styra rörelsen. Riktlinjerna och instruktionerna ska utvärderas och ses över regelbundet. I den nya lydelsen av lagbestämmelsen anges att utvärdering och översyn i stället ska göras minst vartannat år. I flera av Finansinspektionens föreskrifter anges att olika slags interna dokument årligen eller minst årligen ska bli föremål för översyn i en eller annan form av styrelsen (3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna, 2 kap. 4 § Finansinspektionens föreskrifter om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker för kreditinstitut och värdepappersbolag samt 2 kap. 5 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag). I 3 kap. 3 § SRK-föreskrifterna finns en motsvarande bestämmelse för den verkställande direktören. Dessa föreskriftsbestämmelser ändras nu så att de i likhet med lagbestämmelsen anger att översynen ska ske minst vartannat år. Att det ska vara på det sättet följer alltså direkt av ändringsdirektivet och 6 kap. 5 § LBF (se propositionen s. 133), och sätter den yttersta ramen för vad instituten har att förhålla sig till. Det finns alltså enligt Finansinspektionen inte något utrymme att föreskriva om en mindre frekvent översyn än så. Att det i bestämmelsen anges att översynen ska ske regelbundet innebär inte,

tvärtemot vad *Sparbankernas Riksförbund* anser, att regleringen går utöver vad som följer av den ändrade lagregleringen. Finansinspektionen vill i sammanhanget framhålla att syftet med den utvärdering eller översyn som anges i 6 kap. 5 § LBF är att styrelsen ska försäkra sig om att riktlinjer och instruktioner är ändamålsenliga i förhållande till den verksamhet som drivs (prop. 2006/07:5 s. 436). Oavsett hur ofta en sådan översyn ska göras måste ett kreditinstitut naturligtvis vid var tid uppfylla gällande krav på verksamheten och vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa detta. De aktuella ändringarna av Finansinspektionens föreskrifter innebär alltså att styrelsen, under alla förhållanden, måste se över de aktuella interna dokumenten minst vartannat år. Eftersom kreditinstitut vid var tid ska ha riktlinjer och instruktioner som är ändamålsenliga kan det dock när som helst uppstå ett behov av översyn av dokumenten för att säkerställa detta, inte enbart som en följd av vad som framkommer i Finansinspektionens tillsyn. Den praktiska effekten av ändringarna bedöms därför vara begränsad.

2.1.5.7 Kontrollfunktioner

Allmänt om definitioner och begrepp

Sparbankernas Riksförbund har framfört synpunkter som rör hur begreppen ledningsorgan och verkställande ledning ska förstås, bland annat i anslutning till frågan om kontrollfunktionernas oberoende. Riksförbundet föreslår vidare att definitionen av verkställande ledning i ersättningsföreskrifterna justeras så att den överensstämmer med kapitaltäckningsdirektivets. Med anledning av riksförbundets synpunkter vill Finansinspektionen framföra följande.

Definitionen av ledningsorgan och verkställande ledning behandlas av regeringen bland annat på s. 143–146, 152 och 153 i propositionen. Där konstaterar regeringen bland annat att det i svensk rätt inte finns olika former av ledningsorgan och att både definitionen av ledningsorgan med ledningsfunktion och verkställande ledning redan omfattas av gällande rätt. Med ledningsorgan avses primärt styrelsen medan utgångspunkten är att den verkställande ledningen i ett kreditinstitut är dess verkställande direktör. Som regeringen konstaterar kan dock definitionen av ledningsorgan i vissa fall i svensk rätt ta sikte på såväl styrelsen som den verkställande direktören. Ändringsdirektivets nya definition av verkställande ledning innebär, som regeringen framhåller, inte ett förbud mot att den verkställande direktören är del av ledningsorganet. Finansinspektionen håller dock inte med

Sparbankernas Riksförbund om att detta innebär att en verkställande direktör inte ska ses som en del av den verkställande ledningen. Som regeringen konstaterar ska en person som har verkställande funktioner och är direkt ansvarig inför ledningsorganet, men inte själv ingår där, anses ingå i den verkställande ledningen medan en person med verkställande funktioner som samtidigt ingår i ledningsorganet i stället bör anses ingå i ledningsorganet. Finansinspektionen gör sammantaget inte någon annan bedömning än regeringen. Inspektionens tolkning är dock att det förhållandet att verkställande direktören *kan* utgöra en del av ledningsorganet, inte innebär att begreppet ledningsorganet ska förstås så att det syftar på styrelsen *alternativt* den verkställande direktören, så som Sparbankernas Riksförbund förefaller göra. Inspektionens tolkning är alltså att begreppet ledningsorgan kan avse styrelsen eller styrelsen *och* verkställande direktör, men däremot inte enbart den verkställande direktören.

Definitionen av ledningsorgan med tillsynsfunktion och ledningsorgan med ledningsfunktion behandlas av regeringen på s. 152 och 153 i propositionen. Där konstaterar regeringen bland annat att styrelsens roll inte kan begränsas till det som anges i definitionen av ledningsorgan med tillsynsfunktion, utan att styrelsens arbete även inbegrips i det som anges i definitionen av ledningsorgan med ledningsfunktion. Det anges vidare att definitionen av ledningsorgan med ledningsfunktion inte kan begränsas till att enbart avse den verkställande direktören eftersom det i så fall skulle innebära ett krav på att den verkställande direktören måste ingå i styrelsen, vilket inte är fallet. Sparbankernas Riksförbund menar att styrelsens ledamöter normalt inte bör inräknas i ändringsdirektivets definition av ledningsorgan med ledningsfunktion. Finansinspektionen gör emellertid inte någon annan bedömning än regeringen i detta avseende.

Vad gäller ersättningsföreskrifterna har det inte funnits utrymme för Finansinspektionen att inom ramen för detta föreskriftsprojekt överväga ytterligare ändringar i de föreskrifterna.

Kontrollfunktionernas oberoende

Finansinspektionens ställningstagande: En kontrollfunktion ska vara oberoende av styrelsen, den verkställande direktören och affärsverksamheten. Chefen för kontrollfunktionen får inte vara ledamot i företagets styrelse och chefen får inte heller vara underställd den verkställande direktören eller någon person som är underställd denne.

Remisspromemorian: Innehöll i huvudsak samma förslag.

Finansinspektionen har dock gjort vissa förtydliganden i fråga om kontrollfunktionernas oberoende samt vissa redaktionella ändringar.

Remissinstanserna: *Finansbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* uppger att det varken av direktivet eller av lagrådsremissen framgår att en kontrollfunktion ska vara oberoende av styrelsen. Svenska Bankföreningen anför vidare att om avsikten är att reglera att en styrelseledamot inte ska kunna vara ansvarig för en kontrollfunktion skulle det kunna anges tydligare. Svenska Bankföreningen har vidare synpunkter på Finansinspektionens bedömning i remisspromemorian om att de ansvariga för funktionen för riskkontroll respektive funktionen för regelefterlevnad bör kunna vara adjungerade medlemmar, och alltså inte delta i beslutsfattandet, i ledningen. Svenska Bankföreningen önskar att det i stället anges att de ansvariga för de aktuella kontrollfunktionerna inte får delta i den verkställande ledningens beslutsfattande. *Sparbankernas Riksförbund* menar att Finansinspektionens tolkning av oberoendekravet går längre än vad ändringsdirektivets ändamål motiverar. Riksförbundet menar också att Finansinspektionens resonemang skulle innebära att kontrollfunktionerna behöver vara underställda stämman eftersom de varken kan vara underställda styrelsen eller den verkställande direktören. Riksförbundet uppger vidare att det inte framgår uttryckligen av direktivet var kontrollfunktionerna organisatoriskt ska vara placerade eller till vem eller vilket organ de ska vara underställda. Riksförbundet avstyrker förslaget till ändring i 6 kap. 6 § 3 SRK-föreskrifterna och anser att det tydligt bör framgå av föreskrifterna att det är möjligt för kontrollfunktionerna att vara underställda den verkställande direktören. Svenska Bankföreningen anser att den skrivning i 6 kap. 6 § 3 SRK-föreskrifterna, som Finansinspektionen föreslår ska ändras, om att den ansvarige för kontrollfunktionen ska rapportera direkt till styrelsen och ha möjlighet att närvara vid styrelsemöten där funktionens ansvarsområden diskuteras får anses utgöra en viktig förutsättning för att kontrollfunktionerna ska kunna utföra sina arbetsuppgifter. Svenska Bankföreningen menar att om det klargörs att en styrelseledamot inte får vara ansvarig för en kontrollfunktion finns det ingen anledning att ändra denna lydelse. Vad gäller förslaget till ändring i 7 kap. 3 § 4 SRK-föreskrifterna ifrågasätter Sparbankernas Riksförbund varför inspektionen föreskriver om rapporteringsfrekvensen för riskkontrollfunktionen till styrelsen. Svenska Bankföreningen menar att det inte framgår vad som avses med oberoende information och att det, i och med att det av föreskrifterna i övrigt framgår att både funktionen och

ansvarig chef ska vara oberoende, bör ligga i sakens natur att dessa inte ska låta sig påverkas i sina slutsatser och rapportering. Även Finansbolagens förening anser att den föreslagna ändringen är oklar. Vad gäller den nuvarande lydelsen i 6 kap. 1 § om att kontrollfunktionerna ska vara organisatoriskt åtskilda från varandra anser Sparbankernas Riksförbund att kravet kan vara motiverat, men noterar att det inte uttryckligen uppställs i direktivet. Riksförbundet lyfter också frågan om hur företag som utkontrakterar en eller flera kontrollfunktioner ska se på skyldigheten att utse chefer och om det är möjligt att dessa kan vara uppdragstagare eller konsulter från en leverantör.

Finansinspektionens skäl: I och med ändringsdirektivet ändras artikel 76.5 till att, förutom att omfatta riskhanteringsfunktionen²⁷, också omfatta funktionen för regelefterlevnad respektive funktionen för internrevision. Enligt artikeln ska medlemsstaterna säkerställa att företagen har interna kontrollfunktioner som är oberoende av de operativa funktionerna, och som har tillräcklig auktoritet och ställning samt resurser och möjligheter att vända sig direkt till ledningsorganet. Det framgår också av artikel 76.6 att kontrollfunktionerna ska vara oberoende av ledamöterna i ledningsorganet med ledningsfunktion och av den verkställande ledningen.

Sparbankernas Riksförbund och Svenska Bankföreningen ifrågasätter Finansinspektionens tolkning av begreppet oberoende, vilket gäller för kontrollfunktionerna enligt artikel 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet. Sparbankernas Riksförbund anser att tolkningen avviker från den tolkning som EBA har gjort och pekar särskilt på skrivningar i ett utkast till riktlinjer från EBA samt anser att inspektionens tolkning är svår att förena med svensk associationsrätt. Vidare menar riksförbundet att den tolkning inspektionen gör får till effekt att cheferna för kontrollfunktionerna inte kan vara underställda vare sig den verkställande direktören eller styrelsen.

Enligt Finansinspektionen framgår det uttryckligen av artikel 76.5 och 76.6 att kontrollfunktionerna ska vara oberoende av de operativa funktionerna, det vill säga affärsverksamheten, liksom av ledamöterna i ledningsorganet med ledningsfunktion och av den verkställande ledningen, det vill säga både styrelsen och den verkställande direktören (se ovan). Detta behöver därför framgå uttryckligen i 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna.

²⁷ I SRK-föreskrifterna benämns denna funktion funktionen för riskkontroll.

Vad som exakt ligger i begreppet ”oberoende” framgår inte av direktivet och någon närmare ledning ges inte heller i propositionen (se s. 133). Redan i dag gäller dock ett krav på oberoende enligt 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna som enligt Finansinspektionens bedömning alljämt bör gälla.²⁸ Därtill bör det tydliggöras i bestämmelsen att kravet på oberoende av ledningsorganet i artikel 76.6 innebär att en chef för en kontrollfunktion inte får vara ledamot i styrelsen, vilket är i linje med vad *Finansbolagens förening* och Svenska Bankföreningen framför. Sparbankernas Riksförbund ifrågasätter detta med hänvisning till EBA:s utkast till riktlinjer för intern styrning från EBA²⁹ (punkt 29a), där det anges att en ledamot i ledningsorganet i dess ledningsfunktion kan vara ansvarig för en kontrollfunktion, under förutsättning att ledamoten inte har andra roller som skulle kunna äventyra dennes interna kontroll eller oberoende. I en svensk kontext, där ingen åtskillnad görs mellan olika former av ledningsorgan, torde det vara svårt att uppfylla dessa förutsättningar, varför Finansinspektionen anser att kravet på oberoende i förhållande till styrelsen likväl bör inbegripa att en styrelseledamot inte ska vara chef för en kontrollfunktion. Detta skulle annars kunna innebära att en chef för en kontrollfunktion som också är styrelsemedlem i princip skulle rapportera till sig själv. Vidare bör det anges i föreskrifterna att en chef för en kontrollfunktion inte heller får vara underställd den verkställande direktören eller någon som är underställd denne. Detta för att chefen inte ska vara underställd en person med ledningsansvar för den verksamhet som den interna kontrollfunktionen övervakar och kontrollerar. Finansinspektionen delar således inte Sparbankernas Riksförbunds uppfattning att det tydligt bör anges att kontrollfunktionerna kan vara underställda den verkställande direktören, utan anser att detta inte skulle vara i linje med direktivet.

Jämfört med det remitterade förslaget till föreskrifter bör det dock tydliggöras att Finansinspektionens tolkning av begreppet oberoende inte ska, så som Sparbankernas Riksförbund uppfattat det, förstås så att kontrollfunktionerna inte kan vara underställda styrelsen.

Finansinspektionen förtydligar således i 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna att oberoendet i förhållande till styrelsen innebär att chefen för kontrollfunktionen inte får vara ledamot i företagets styrelse.

²⁸ Se även punkt 175 i EBA:s riktlinjer för intern styrning, EBA/GL/2021/05.

²⁹ Se EBA/CP/2025/20 Consultation Paper on Draft revised Guidelines on internal governance under Directive 2013/36/EU.

I och med att det nu tydliggörs att en chef för en kontrollfunktion inte får vara ledamot i styrelsen anser Finansinspektionen, i likhet med Svenska Bankföreningen att nuvarande 6 kap. 6 § 3 SRK-föreskrifterna, om att den ansvarige för kontrollfunktionen regelbundet ska rapportera direkt till styrelsen och närvara vid styrelsens sammanträden, ska behållas.

Sparbankernas Riksförbund menar även att med Finansinspektionens synsätt utestängs cheferna för kontrollfunktionerna i praktiken från allt beslutsfattande, även i frågor som saknar koppling till den verksamhet de har att övervaka. Svenska Bankföreningen har synpunkter på att det i remisspromemorian anges att de ansvariga för funktionen för riskkontroll respektive funktionen för regelefterlevnad bör kunna vara adjungerande medlemmar i den verkställande ledningen. Bankföreningen önskar, mot bakgrund av att företagen har möjlighet att inrätta sina ledningsgrupper på olika sätt, att det i stället anges att de ansvariga för de aktuella kontrollfunktionerna inte får delta i den verkställande ledningens beslutsfattande. Finansinspektionen instämmer i denna bedömning och anser att det följer av att chefen för en kontrollfunktion inte får vara underställd den verkställande direktören eller någon som är underställd denne. Det är alltså inte fråga om att ansvariga för riskkontrollfunktionen och funktionen för regelefterlevnad inte kan delta i möten med den verkställande ledningen. En sådan tolkning skulle föra kravet på oberoende alltför långt och riskera att försvaga funktionernas möjligheter att fullgöra sina uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Tvärtom ser Finansinspektionen positivt på deras deltagande i relevanta forum och möten, eftersom detta kan bidra till tidig dialog och ett bättre beslutsunderlag för den verkställande ledningen. Se vidare avsnittet nedan, Ledningen av kontrollfunktionerna, i fråga om vad som i övrigt gäller för oberoendet i förhållande till den verkställande direktören.

I och med ändringsdirektivets krav på att de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende av ledningsorganet i dess ledningsfunktion och av den verkställande ledningen tar Finansinspektionen bort den nuvarande skrivningen i 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna om att företagets funktion för riskkontroll ska vara direkt underställd den verkställande direktören eller i förekommande fall företagets riskchef. Finansinspektionen upphäver också 8 kap. 2 § i sin helhet. Detta beror på att det även där anges att företagets funktion för regelefterlevnad ska vara direkt underställd den verkställande direktören. Vidare kommer andra delar av det som står i bestämmelsen att följa av den nya 6 kap. 6 § och får i övrigt redan anses följa av 6 kap. 7 §

SRK-föreskrifterna. I 9 kap. 1 § SRK-föreskrifterna anges i dag att företagets funktion för internrevision enligt 6 kap. 1 § ska vara direkt underställd företagets styrelse. Någon ändring av denna bestämmelse är inte nödvändig i och med de tillägg som görs i 6 kap. 6 §.

Med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedömer Finansinspektionen att även beskrivningen i 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna av vad den centrala funktionen för riskkontroll ska ansvara för behöver ändras. Enligt nämnda 7 kap. 1 § ska den centrala funktionen ansvara för att sammanställa, analysera och rapportera företagets samtliga risker. Att denna funktion ska göra detta ligger, enligt inspektionen, inte i linje med kravet i artikel 76.5 på att de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende av de operativa funktionerna. För att funktionen för riskkontroll ska anses vara oberoende bör den i stället kritiskt granska den riskinformation som affärsverksamheten ska lämna och på basis av denna information göra oberoende analyser av företagets risker.

Kravet på oberoende i ändringsdirektivet och den ändring som Finansinspektionen gör i 7 kap. 1 § SRK-föreskrifterna medför också att den information som funktionen för riskkontroll lämnar till styrelsen ska vara oberoende enligt vad som anges i stycket ovan. I 7 kap. 3 § 4 SRK-föreskrifterna anges i dag att funktionen för riskkontroll ska se till att information om företagets risker regelbundet lämnas till styrelsen samt regelbundet, minst kvartalsvis, rapportera sin bedömning såväl muntligt som skriftligt till styrelsen. Sparbankernas Riksförbund ifrågasätter varför Finansinspektionen reglerar frekvensen på rapporteringen men tycker i och för sig att den är rimlig. Finansinspektionen konstaterar att ändringsdirektivet inte innebär någon ändring i detta avseende, och anser i likhet med riksförbundet att kvartalsvis rapportering är rimlig. Dagens ordning bör därför bör ligga fast (se även beslutspromemorian FI Dnr 11-5610 s. 46ff.). Av bestämmelsen i 7 kap. 3 § 4 SRK-föreskrifterna framgår inte uttryckligen att den information som funktionen ska lämna till styrelsen ska vara oberoende. Finansinspektionen tar därför in det i bestämmelsen i fråga. Svenska Bankföreningen menar att det inte framgår vad som avses med oberoende information. Finansinspektionen vill förtydliga att med det avses till exempel att riskkontrollfunktionens rapportering ska avse oberoende analyser och bedömningar av verksamhetens riskhantering som den ska rapportera enligt 5 kap. 5 § SRK-föreskrifterna. Att analyserna och bedömningarna ska vara oberoende innebär till exempel att riskkontrollfunktionen kritiskt bör granska den riskinformation som

affärsverksamheten lämnar och på basis av denna information göra oberoende analyser av företagets riskhantering.

Vad gäller nuvarande lydelse i 6 kap. 1 § om att kontrollfunktionerna ska vara organisatoriskt skilda från varandra anser Sparbankernas Riksförbund att kravet kan vara motiverat men noterar att detta krav inte uttryckligen uppställs i direktivet. Finansinspektionen gör bedömningen att om de krav som ställs på respektive funktion i artikel 76.5 punkterna c–e ska anses vara uppfyllda behöver det nuvarande kravet på att kontrollfunktionerna ska vara organisatoriskt skilda från varandra kvarstå. Inspektionen vill emellertid tydliggöra att kravet på oberoende inte ska förstås som att funktionerna inte ska samverka med varandra och verksamheten de kontrollerar. Tvärtom är sådan samverkan av central betydelse.

Sparbankernas Riksförbund lyfter också frågan om hur företag som utkontrakterar en eller flera kontrollfunktioner ska se på skyldigheten att utse chefer och om det är möjligt att dessa kan vara uppdragstagare eller konsulter från en leverantör. Riksförbundet konstaterar att direktivet inte reglerar frågan och menar att det därmed får anses vara irrelevant i vilken rättslig form som cheferna är knutna till företaget, det vill säga om de är anställda eller anlidade som uppdragstagare eller konsulter. Riksförbundet önskar ett klargörande från Finansinspektionen i den delen. Finansinspektionen delar riksförbundets uppfattning att direktivet inte uttryckligen reglerar den aktuella frågan och får i denna del hänvisa till vad regeringen uttalar på s. 162 i propositionen.

Ledningen av kontrollfunktionerna

Finansinspektionens ställningstagande: Chefen för kontrollfunktionen ska utses och avsättas av styrelsen. Bestämmelsen i 7 kap. 1 § ändras på så sätt att den numera endast anger att ett företag som har flera funktioner för riskkontroll ska ha en central funktion för riskkontroll. Reglerna i 7 kap. 4–6 §§ om riskchef i samma föreskrifter upphävs och med anledning av det görs en följdändring i 8 kap. 2 § 2 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Remisspromemorian: Det fanns förslag om att det i 7 kap. 1 §, 8 kap. 2 § och 9 kap. 1 § SRK-föreskrifterna skulle tas in bestämmelser om att styrelsen ska besluta om att utse chefer för kontrollfunktionerna. I övrigt hade förslaget samma innehåll.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* avstyrker förslaget att styrelsen ska utse chefer för funktionerna för riskkontroll och regelefterlevnad. *Svenska Bankföreningen* och *Sparbankernas Riksförbund* anför att det inte uppställs något krav i kapitaltäckningsdirektivet om vem eller vilket organ som ska utse chefer för kontrollfunktionerna. I direktivet framgår enbart att cheferna för kontrollfunktionerna inte ska kunna avsättas utan godkännande från ledningsorganet i dess tillsynsfunktion. Det är, enligt *Svenska Bankföreningen*, så oberoendet säkerställs. *Svenska Bankföreningen* anser att det av 7 kap. 1 § och 8 kap. 2 § i stället bör framgå att den som leder kontrollfunktionen inte får avsättas utan att styrelsen godkänner det. *Svenska Bankföreningen* uppger att det saknas en analys om hur ändringen påverkar dagens ansvarsfördelning och att den kan skapa en otydlighet i de befintliga strukturer som företaget har inrättat. *Sparbankernas Riksförbund* anser att det är tillräckligt att cheferna för kontrollfunktionerna tillsätts av verkställande direktör. *Finansbolagens förening* menar att en ordning där styrelsen ska tillsätta kontrollfunktionerna är en överimplementering av direktivet eftersom funktionernas oberoende kan säkerställas genom att de endast kan avsättas med styrelsens godkännande. *Sparbankernas Riksförbund* anser också att ordet chef inte bör användas då det skapar en viss oreda i förhållande till EU:s penningtvättsförordning, AMLR.³⁰

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i artikel 76.6 i ändringsdirektivet ska medlemsstaterna säkerställa att de som leder de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende högre chefer med särskilt ansvar för riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad och internrevisionsfunktionen.

I artikel 76.6 sista stycket anges att de som leder de interna kontrollfunktionerna inte ska kunna avsättas utan att ledningsorganet i dess tillsynsfunktion godkänner detta.

Eftersom det i artikel 76.6 i ändringsdirektivet anges att de som leder de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende högre chefer med särskilt ansvar för riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad och internrevisionsfunktionen bör begreppet chef för kontrollfunktionen användas i punktlistan i 6 kap. 6 §, även om begreppet förekommer också i

³⁰ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2024/1624 av den 31 maj 2024 om åtgärder för att förhindra att det finansiella systemet används för penningtvätt eller finansiering av terrorism.

annan reglering, så som *Sparbankernas Riksförbund* påpekar. Precis som *Svenska Bankföreningen*, *Finansbolagens förening* och *Sparbankernas Riksförbund* anför framgår det av ändringsdirektivet att de som leder de interna kontrollfunktionerna inte ska kunna avsättas utan att ledningsorganet i dess tillsynsfunktion godkänner detta. Det kan emellertid sägas ligga i kravet på att kontrollfunktionerna inte ska vara underställda den verkställande direktören eller någon som är underställd denne, att styrelsen inte bara ska avsätta utan också ska utse cheferna för de kontrollfunktionerna. Detta tas därför in i 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna. Finansinspektionen anser inte, till skillnad från vad Svenska Bankföreningen uppger, att det förhållandet att styrelsen ska utse cheferna för kontrollfunktionerna gör styrelsens ansvar mer otydligt.

En konsekvens av tillägget i 6 kap. 6 § är att de ändringar som Finansinspektionen föreslagit i 7 kap. 1 §, 8 kap. 2 § och 9 kap. 1 § SRK-föreskrifterna inte genomförs. I stället upphävs bestämmelsen i 8 kap. 2 §. Bestämmelsen i 9 kap. 1 § om att funktionen för internrevision ska vara direkt underställd styrelsen ändras inte. Bestämmelsen i 7 kap. 1 § ändras på så sätt att den numera endast anger att ett företag som har flera funktioner för riskkontroll ska ha en central funktion för riskkontroll.

I 7 kap. 4 § SRK-föreskrifterna anges i dag att ett företag ska, om det är lämpligt och rimligt med hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet utse en riskchef, som ska ansvara för funktionen för riskkontroll och bedöma om företagets ramverk för riskhantering är effektivt och ändamålsenligt. Riskchefen ska vara direkt underställd den verkställande direktören och ska rapportera direkt till denne och till styrelsen eller i förekommande fall till styrelsens riskutskott.

I och med att det i artikel 76.6 i ändringsdirektivet bland annat anges att de som leder de interna kontrollfunktionerna ska vara oberoende högre chefer med särskilt ansvar för riskhanteringsfunktionen, får det, i likhet med vad som gäller för övriga kontrollfunktioner, enligt Finansinspektionen anses innebära att det ställs ett krav på att funktionen för riskkontroll alltid ska ha en chef som ansvarar för funktionen. Finansinspektionen gör därför bedömningen att reglerna i 7 kap. 4–6 §§ SRK-föreskrifterna om riskchef ska upphävas. Detta innebär bland annat att bestämmelsen om att ett företag när det tillsätter eller byter riskchef ska informera inspektionen om detta upphävs. Finansinspektionen anser dock att det även fortsättningsvis är

lämpligt att företagen informerar inspektionen om chefsförändringar för respektive kontrollfunktion inom ramen för den löpande tillsynsdialogen.

I och med att reglerna om riskchef i 7 kap. 4–6 §§ SRK-föreskrifterna upphävs, görs även en följdändring i 8 kap. 2 § 2 Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag.

Särskilt om ledningen av funktionen för riskkontroll och funktionen för regelefterlevnad

Finansinspektionens ställningstagande: Om verksamhetens art, omfattning och komplexitet inte motiverar att en specifik person utses för riskhanteringsfunktionen eller regelefterlevnadsfunktionen får en annan person i ledande befattning att fullgöra ansvaret för funktionen för riskkontroll eller funktionen för regelefterlevnad.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* ställer sig frågande till om det i praktiken kommer vara möjligt för ett företag att utse en annan person än cheferna för funktionerna för riskkontroll och regelefterlevnad att fullgöra ansvaret för de aktuella kontrollfunktionerna.

Finansinspektionens skäl: Enligt artikel 76.6 i ändringsdirektivet får, om verksamhetens art, omfattning och komplexitet inte motiverar att en specifik person utses för riskhanteringsfunktionen eller regelefterlevnadsfunktionen, en annan person i ledande befattning som utför andra uppgifter inom institutet fullgöra ansvaret för regelefterlevnads- eller riskhanteringsfunktionerna, förutsatt att det inte finns någon intressekonflikt och att den person som ansvarar för riskhanteringsfunktionen och regelefterlevnadsfunktionen uppfyller lämplighetskriterierna och kraven på kunskaper, färdigheter och erfarenheter som behövs för de olika berörda områdena, och har tillräckligt med tid för att utföra båda kontrollfunktionerna korrekt.

I 6 kap. 1 § SRK-föreskrifterna anges bland annat att funktionen för riskkontroll och funktionen för regelefterlevnad kan vara kombinerad i små företag med mindre komplex verksamhet. Det finns emellertid inte några regler om att om verksamhetens art, omfattning och komplexitet inte motiverar att en specifik person utses för riskhanteringsfunktionen eller

regelefterlevnadsfunktionen så får en annan person i ledande befattning att fullgöra ansvaret för funktionen för riskkontroll eller funktionen för regelefterlevnad. Finansinspektionen tar därför in en sådan bestämmelse i ett nytt stycke i 6 kap. 1 § SRK-föreskrifterna.

För att en annan person i ledande befattning ska få fullgöra ansvaret för funktionen för riskkontroll eller funktionen för regelefterlevnad krävs enligt artikel 76.6 att personen i fråga uppfyller lämplighetskriterierna och kraven på kunskaper, färdigheter och erfarenheter som behövs för de olika berörda områdena, och har tillräckligt med tid för att fullgöra ansvaret för respektive funktion korrekt. Därför hänvisas det i det nya stycket i 6 kap. 1 § SRK-föreskrifterna till 3 kap. 2 § 4 b LBF, där lämplighetskriterierna för nyckelpersoner införs. I bestämmelsen anges även att personen ska ha tillräckligt med tid för att utföra båda funktionerna korrekt i enlighet med vad som anges i artikel 76.6. I och med att kravet på oberoende i 6 kap. 6 § SRK-föreskrifterna också ska vara uppfyllt kan det, precis som *Sparbankernas Riksförbund* påpekar, i praktiken vara svårt att utse en sådan annan person och samtidigt uppfylla kravet på kontrollfunktionernas oberoende. Finansinspektionen anser likväl att bestämmelsen behöver tas in i SRK-föreskrifterna för att genomföra ändringsdirektivet.

2.1.5.8 Individuella redogörelser och kartläggning av arbetsuppgifter

Finansinspektionens bedömning: Inga ändringar i SRK-föreskrifterna behöver göras med anledning av artikel 88.3 i ändringsdirektivet.

Remisspromemorian: I remisspromemorian föreslog Finansinspektionen att det i 2 kap. 1 § tredje stycket SRK-föreskrifterna skulle föras in ett krav på att befattningsbeskrivningarna ska innehålla en kartläggning av ansvar och arbetsuppgifter.

Remissinstanserna: Flera remissinstanser ifrågasätter förslaget. *Svenska Bankföreningen* anser att nu gällande krav i 2 kap. 1 § 2 och 3 uppfyller syftet med artikel 88.3 i ändringsdirektivet och att förslaget till ändring i 2 kap. 1 § tredje stycket inte behövs. *Sparbankernas Riksförbund* avstyrker förslaget och anser bland annat att det är otydligt vilken personkrets som omfattas och att den uppräknade som anges i remisspromemorian synes missa den verkställande direktören.

Finansinspektionens skäl: Som nämns ovan i avsnitt 1.2.1.5 föreskrivs i artikel 88.3 i ändringsdirektivet att medlemsstaterna ska säkerställa att

instituten utarbetar, upprätthåller och uppdaterar individuella redogörelser som anger roller och åligganden för samtliga ledamöter i ledningsorganet i dess ledningsfunktion, den verkställande ledningen och personer som innehar nyckelfunktioner tillsammans med en kartläggning av åliggandena, inklusive uppgifter om rapporteringsvägar, om ansvarsfördelning och om de personer som deltar i de styrformer som avses i artikel 74.1 och deras åligganden. Medlemsstaterna ska säkerställa att de enskilda redogörelserna för åligganden och kartläggningen av åligganden alltid finns tillgängliga och meddelas de behöriga myndigheterna i god tid och på begäran, inbegripet för att erhålla auktorisation enligt artikel 8.

I 2 kap. 1 § 3 SRK-föreskrifterna finns redan i dag krav på att ett företag ska se till att varje relevant befattnings ansvar och arbetsuppgifter är dokumenterade i en befattningsbeskrivning. Av beslutspromemorian till SRK-föreskrifterna framgår att kravet innebär att det för varje relevant befattning ska finnas en skriftlig beskrivning som anger befattningens ansvarsområde och arbetsuppgifter. Bestämmelsen kräver inte att samtliga anställda ska ha en befattningsbeskrivning, utan kraven gäller för relevanta befattningar, vilket omfattar sådana befattningar som hanterar centrala uppgifter, däribland befattningar som kan påverka företagets riskprofil.³¹ Med uttrycket relevanta befattningar avses åtminstone styrelsen, den verkställande ledningen och nyckelpersoner enligt definitionen i 1 kap. 5 § LBF. Som Finansinspektionen konstaterar ovan (avsnitt 2.1.5.7) är utgångspunkten att den verkställande ledningen i ett kreditinstitut är dess verkställande direktör. Till skillnad från *Sparbankernas Riksförbund* anser Finansinspektionen att något ytterligare klargörande av detta inte är nödvändigt. Av beslutspromemorian framgår också att föreskriftsbestämmelsen innebär att beskrivningen ska vara skriftlig och ange den anställdes ansvar och arbetsuppgifter. Inspektionen gör därmed bedömningen att bestämmelsen i SRK-föreskrifterna är i linje med ändringsdirektivets krav i artikel 88.3 på individuella redogörelser som anger roller och åligganden för samtliga ledamöter i ledningsorganet i dess ledningsfunktion, den verkställande ledningen och personer som innehar nyckelfunktioner.

Artikel 88.3 i ändringsdirektivet ställer vidare krav på att instituten, tillsammans med de individuella redogörelserna, utarbetar, upprätthåller och uppdaterar en kartläggning av åliggandena, inklusive uppgifter om

³¹ Se beslutspromemoria till SRK-föreskrifterna s. 21, FI Dnr 11-5610.

rapporteringsvägar, om ansvarsfördelning och om de personer som deltar i de styrformer som avses i artikel 74.1 och deras åligganden. *Svenska Bankföreningen* anser att nu gällande krav i 2 kap. 1 § 2 och 3 uppfyller syftet med artikel 88.3 i ändringsdirektivet. Efter ytterligare överväganden gör Finansinspektionen bedömningen att i och med att ett företag redan i dag, enligt 2 kap. 5 § SRK-föreskrifterna, ska ha interna regler för styrning och kontroll av sin organisation och verksamhet som är anpassade till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, får det anses innefatta den kartläggning av åligganden som anges i artikel 88.3 i ändringsdirektivet. Att en sådan kartläggning ska inbegripa uppgifter om rapporteringsvägar och ansvarsfördelning får redan i dag anses följa av 2 kap. 1 § 1 och 2 SRK-föreskrifterna. Även uppgifter om de personer som deltar i de styrformer som avses i artikel 74.1 och deras åligganden får anses framgå av bestämmelserna i 2 kap. 1 § 1. Finansinspektionen delar därför Svenska Bankföreningens bedömning att kravet enligt artikel 88.3 redan får anses följa av SRK-föreskrifterna och att det därför inte behöver införas en bestämmelse som uttryckligen anger att befattningsbeskrivningarna ska innehålla en kartläggning av ansvar och arbetsuppgifter.

2.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Genom direktiv (EU) 2024/2994 tillkommer nya krav i artikel 76.2 i kapitaltäckningsdirektivet och artikel 29.1 i värdepappersbolagsdirektivet om att medlemsstaterna ska säkerställa att ledningsorganet upprättar särskilda planer och fastställer kvantifierbara mål i enlighet med de krav som fastställs i artikel 7a i Emir för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter som erbjuder tjänster av stor systemvikt för unionen eller för en eller flera av dess medlemsstater. I artikel 29.1 i värdepappersbolagsdirektivet tillkommer även krav på att behöriga myndigheter ska säkerställa att värdepappersföretag har robusta strategier, riktlinjer, processer och system för att identifiera, mäta, hantera och övervaka väsentliga källor till och effekter av koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter och all väsentlig inverkan på kapitalbasen. I propositionen Nya regler för att främja central clearing av OTC-derivat i EU föreslås att dessa nya krav bör genomföras i föreskrifter på lägre nivå än lag.³²

³² Se prop. 2025/26:200, s. 22 f.

Finansinspektionen genomför bestämmelsen i kapitaltäckningsdirektivet i SRK-föreskrifterna medan bestämmelserna i värdepappersbolagsdirektivet genomförs i värdepappersföreskrifterna. Direktivbestämmelserna hänvisar till kraven i artikel 7a i Emir i fråga om de planer som ska upprättas och de mål som ska fastställas. Av artikeln i Emir följer förenklat uttryckt, att motparter som omfattas av clearingkrav och som överskrider vissa trösklar ska ha minst ett aktivt konto för vissa kategorier av derivatkontrakt och cleara minst ett representativt antal transaktioner genom detta konto. För att genomföra direktivbestämmelserna fullt ut anser Finansinspektionen att det i föreskrifterna ska framgå att kraven i artikel 7a i Emir ska beaktas vid upprättandet av planerna och målen.

2.2.1 Närmare om ändringarna i SRK-föreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företag ska upprätta särskilda planer och fastställa kvantifierbara mål för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot sådana centrala motparter som erbjuder tjänster av stor systemvikt för unionen eller för en eller flera av dess medlemsstater. När planerna och målen upprättas ska företaget särskilt beakta kraven i artikel 7a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister. Styrelsen ska besluta om planerna och målen.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. I förslaget framgick inte uttryckligen att det är styrelsen som ska besluta om planerna och målen.

Remissinstanserna: *Sparbankernas Riksförbund* hemställer om att Finansinspektionen redogör för de överväganden som inspektionen har gjort vad gäller proportionalitet, då det i artikel 76.2 sista stycket i kapitaltäckningsdirektivet finns ett krav på att medlemsstaterna ska säkerställa en proportionerlig tillämpning av den aktuella bestämmelsen. Riksförbundet tolkar också föreskriftsförslaget som att planerna ska upprättas i de fall institutet faktiskt har exponeringar mot centrala motparter och vill att det förtydligas. Riksförbundet anser också att ett mer korrekt genomförande av direktivbestämmelsen är att tydligare ange att planerna ska antas av styrelsen alternativt verkställande direktör.

Finansinspektionens skäl: På samma sätt som för de ESG-relaterade särskilda planerna (se avsnitt 2.1.5.2) bör det vara styrelsens ansvar att

säkerställa att de särskilda planerna för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter upprättas. För att genomföra kravet i direktiv 2024/2994 på att ledningsorganet ska upprätta de särskilda planerna, bör bestämmelser om detta tas in i 2 kap. SRK-föreskrifterna. I bestämmelsen bör, i linje med det som *Sparbankernas Riksförbund* anför, klargöras att styrelsen ska besluta om planerna och målen. Sparbankernas Riksförbund tolkar föreskriftsförslaget som att planerna ska upprättas i de fall institutet faktiskt har exponeringar mot centrala motparter och önskar att det förtydligas. Finansinspektionen konstaterar att föreskriftsbestämmelsen har samma lydelse som direktivsbestämmelsen. Inspektionen anser inte att ordalydelsen ger utrymme att tolka bestämmelsen så snävt som Sparbankernas Riksförbund gör. Vad gäller riksförbundets synpunkt om proportionerlig tillämpning av bestämmelsen i fråga konstaterar Finansinspektionen att bestämmelsen i artikel 76.2 inte hänvisar till det stycke som rör de särskilda planer som nu är i fråga.

De centrala motparter som avses i direktivet är de som omfattas av definitionen i artikel 4.1 led 34 i tillsynsförordningen. Finansinspektionen tar därför in en hänvisning till den definitionen i den nya bestämmelsen.

2.2.2 Närmare om ändringarna i värdepappersföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Ett värdepappersbolag ska upprätta särskilda planer och fastställa kvantifierbara mål för att övervaka och hantera den koncentrationsrisk som är en följd av exponeringar mot centrala motparter, som erbjuder tjänster av stor systemvikt för unionen eller för en eller flera av dess medlemsstater. Bolaget ska beakta kraven i artikel 7a i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 648/2012 av den 4 juli 2012 om OTC-derivat, centrala motparter och transaktionsregister. Styrelsen ska besluta om planerna och målen.

Remisspromemorian: Förslaget hade i huvudsak samma innehåll. I förslaget framgick inte uttryckligen att det är styrelsen som ska besluta om planerna och målen.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Finansinspektionen har, i samband med det ursprungliga genomförandet av värdepappersbolagsdirektivet, genomfört artikel 29 i direktivet i 3 kap. värdepappersföreskrifterna.³³

Finansinspektionen anser att de nya tilläggen till artikel 29 bör genomföras på samma sätt och för följaktligen in en ny punkt i 7 § i fråga om att koncentrationsriskerna ska beaktas och en ny paragraf (10 a §) i fråga om de planer som ska upprättas och de mål som ska fastställas. I linje med vad som anges ovan för SRK-föreskrifterna förtydligas att det är styrelsen som ska besluta om planerna och målen.

De centrala motparter som avses i värdepappersbolagsdirektivet är de som omfattas av definitionen i artikel 2.1 led 34 i Emir. Centrala motparter definieras på samma sätt i LV (1 kap. 4 b §). Det framgår redan i dag av värdepappersföreskrifterna att termer och uttryck ha samma betydelse som i 1 kap. 4–5 §§ LV varför det saknas skäl att särskilt definiera begreppet i detta sammanhang.

2.3 Övriga ändringar

2.3.1 Innehållet i ersättningspolicyn

Finansinspektionens ställningstagande: Ett företags ersättningspolicy ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: Som nämns i avsnitt 1.2.3 finns bestämmelser om ersättningspolicy i artikel 92 i kapitaltäckningsdirektivet. I artikel 92.2.b i nämnda direktiv anges att ett instituts ersättningspolicy ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter. Denna bestämmelse infördes i och med att kapitaltäckningsdirektivet trädde i kraft 2013. Kommissionen har ifrågasatt det svenska genomförandet av denna bestämmelse.³⁴

Finansinspektionen inför därför en ny bestämmelse, 2 kap. 2 b §

³³ Se Finansinspektionens beslutspromemoria *Ändrade föreskrifter om kapitaltäckning och ersättningsystem för värdepappersbolag* (FI dnr 20-14833), s. 31f.

³⁴ Se Finansdepartementets ärende Fi2024/00055.

ersättningsföreskrifterna, där det tydliggörs att ersättningspolicyn ska innehålla åtgärder för att undvika intressekonflikter.³⁵

2.3.2 Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelserna i tillsynsföreskrifterna om beräkning av det högsta förfogandebeloppet förtydligas.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: *Riksgäldskontoret* tillstyrker att bestämmelserna förtydligas, men noterar att Finansinspektionen utformat bestämmelserna på ett annat sätt än Riksgäldskontoret och förordar att bestämmelserna i möjligaste mån får samma lydelse.

Finansinspektionens skäl: Som nämns i avsnitt 1.2.3 finns bestämmelser i tillsynsföreskrifterna om hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas när ett kreditinstitut³⁶ inte kan uppfylla sitt kombinerade buffertkrav eller kravet på bruttosoliditetsbuffert.

Kapitaltäckningsdirektivet beskriver hur det särskilda förfogandebeloppet ska beräknas (artikel 141.4–6) och dessa bestämmelser har införts i 9 kap. tillsynsföreskrifterna. I korthet kan sägas att beloppet ska beräknas genom att en summa, delårs- och årsöverskott netto efter de vinstutdelningar och betalningar som berörs av restriktioner minus skatt som skulle betalats om överskotten behålls i kreditinstitutet, multipliceras med en faktor. Det anges i artikel 141.4 andra meningen i kapitaltäckningsdirektivet att det högsta utdelningsbara beloppet ska minska med det belopp som är resultatet av någon av de åtgärder som anges i punkt 2 andra stycket a, b eller c, det vill säga de åtgärder som berörs av restriktioner och som i svensk lag regleras i 8 kap. 3 § 1–3 buffertlagen.

Det framgår av 9 kap. 6 § tillsynsföreskrifterna att avdrag för vinstutdelningar och betalningar ska göras från det delårs- och årsöverskott som ingår i beräkning av förfogandebeloppet, det vill säga innan multiplicering med faktorn. Avdrag som görs från delårs- och årsöverskottet

³⁵ Ersättningsföreskrifterna gäller i sin helhet även för vissa värdepappersbolag enligt 1 kap. 1 § andra stycket Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2017:2) om värdepappersrörelse.

³⁶ Enligt definitionen i 1 kap. 2 § 7 tillsynslagen.

avser vinstutdelningar och betalningar som gjorts under perioden som överskottet avser.

Det framgår dock inte tydligt att det högsta förfogandebeloppet ska minskas med de värdeöverföringar som görs efter det att beloppet har beräknats. Det kan anses vara underförstått att beloppet minskar om man till exempel gör vinstutdelning under en senare period, men det finns utrymme för förtydliganden. Finansinspektionen tydliggör därför att när ett kreditinstitut gör en vinstutdelning eller när institutet gör betalningar som är resultatet av sådana åtgärder som anges i 8 kap. 3 § 1–3 buffertlagen, och som görs efter att det högsta förfogandebeloppet har beräknats, ska institutet minska det högsta förfogandebeloppet.

Förtydligandet görs i såväl 9 kap. 6 § som 9 kap. 9 § tillsynsföreskrifterna, eftersom skrivningarna återfinns i både artikel 141.4 (för det kombinerade buffertkravet) och artikel 141b.4 (för kravet på bruttosoliditetsbuffert).

Förtydligandet utgör inte en ändring i sak. Ändringen innebär alltså inte att samma avdrag ska göras två gånger.

Riksgäldskontoret har gjort motsvarande förtydligande i 7 kap. 6 § Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2015:2) om resolution.³⁷ Bakgrunden till detta var att regeringen i propositionen Anpassningar till EU:s regelverk för hantering av finansiella företag i kris (prop. 2024/25:172), gjorde bedömningen att det på lägre nivå än lag borde klargöras att avdrag med det belopp som blir resultatet av vissa värdeöverföringar ska göras efter det att det särskilda förfogandebeloppet har beräknats. Detta anges i artikel 16a.4 andra meningen i krishanteringsdirektivet och återfinns inte i svensk rätt, och klargörandet är, enligt propositionen, inte en ändring i sak.

Det förtydligande Finansinspektionen nu gör har enligt inspektionen samma innebörd som det *Riksgäldskontoret* tidigare gjort. Finansinspektionen anser dock inte att det finns skäl att utforma bestämmelsen så att den är helt likalydande med motsvarande bestämmelse i 7 kap. 6 § RGKFS 2015:2.

³⁷ Se Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2025:1) om ändring i Riksgäldskontorets föreskrifter (RGKFS 2015:2) om resolution.

2.3.3 Ändringar i clearingföreskrifterna

Finansinspektionens ställningstagande: Hänvisningarna till SRK-föreskrifterna i 3 kap. 1 § clearingföreskrifterna tas bort och bestämmelser som motsvarar de bestämmelser i SRK-föreskrifterna som clearingbolagen i dag ska följa införs i 3 kap. samt nya 3 a–3 d kap. clearingföreskrifterna, med undantag för nuvarande 5 kap. 4 § SRK-föreskrifterna.

Remisspromemorian: Förslaget innehöll inget särskilt förslag i denna fråga.

Remissinstanserna: *Bankgirot* och *Getswish AB* anför att det inte finns någon EU-rättslig grund att låta clearingbolag omfattas av de bestämmelser i SRK-föreskrifterna som Finansinspektionen föreslår ska ändras. *Bankgirot* och *Getswish AB* menar vidare att den valda metoden med hänvisningar är olämplig och förordar att bestämmelser som motsvarar de som i dag finns i SRK-föreskrifterna i stället tas in i clearingföreskrifterna. *Bankgirot* och *Getswish AB* har därutöver haft vissa redaktionella synpunkter på hur clearingföreskrifterna är utformade.

Finansinspektionens skäl: I den nuvarande lydelsen av clearingsföreskrifterna finns hänvisningar till SRK-föreskrifterna som innebär att clearingbolag ska tillämpa vissa delar av de föreskrifterna. De ändringar som nu görs i SRK-föreskrifterna sker mot bakgrund av det svenska genomförandet av ändringsdirektivet. Clearingbolag omfattas emellertid inte av det direktivets tillämpningsområde. Finansinspektionen anser därför, i likhet med *Bankgirot* och *Getswish AB*, att det inte är lämpligt att låta clearingbolagen omfattas av de ändrade bestämmelserna i SRK-föreskrifterna. Även om ändringarna inte berör samtliga de bestämmelser i SRK-föreskrifterna som clearingbolag ska följa anser inspektionen, precis som *Bankgirot* och *Getswish AB*, att den bästa lösningen är att bestämmelser som motsvarar de aktuella delarna av SRK-föreskrifterna i dess nuvarande lydelse tas in i clearingföreskrifterna. De hänvisningar som i dag finns i föreskrifterna utgår alltså.

De bestämmelser i 2–5 kap. SRK-föreskrifterna som clearingbolagen i dag ska följa överförs till 3 kap. clearingföreskrifterna. Bestämmelsen i 5 kap. 4 § SRK-föreskrifterna överförs dock inte eftersom motsvarande krav redan finns i clearingföreskrifterna (nuvarande 3 kap. 11 §). De nya 3 a–3 d kap. motsvarar 6–9 kap. SRK-föreskrifterna med undantag för 7 kap. 3 § 8 SRK-

föreskrifterna som clearingbolag i dag inte behöver följa och som inspektionen följaktligen inte heller för över till clearingföreskrifterna.

Den nya 3 kap. 2 § clearingföreskrifterna motsvarar i huvudsak 2 kap. 1 § SRK-föreskrifterna. I enlighet med påpekanden från Bankgirot och Getswish AB har Finansinspektionen i samband med överföringen av bestämmelsen justerat en felaktig hänvisning.

När det gäller de nya 3 kap. 2, 5 och 25 §§ samt nya 3 c kap. 1 § görs en justering i förhållande till motsvarande bestämmelser i SRK-föreskrifterna som innebär att kravet i dessa bestämmelser på att ta hänsyn till verksamhetens art, omfattning och komplexitet, och arten på och omfattningen av företagets tjänster och verksamhet tas bort. Skälet till det är att det i 1 kap. 4 § clearingföreskrifterna finns en bestämmelse om proportionalitet vid tillämpningen av bestämmelserna i 3–5 och 7 kap. vilket gör de ovannämnda kraven överflödiga. Någon ändring i sak är inte avsedd.

Finansinspektionen gör därutöver följdändringar i 2 och 3 kap. clearingföreskrifterna samt vissa redaktionella ändringar för att inordna de nya bestämmelserna i 3 kap.

Bankgirot har efterfrågat en bredare översyn av dispositionen av clearingföreskrifterna. Det saknas dock utrymme att göra en sådan översyn inom ramen för detta föreskriftsärende.

2.3.4 Mindre ändringar

Finansinspektionens ställningstagande: Bestämmelsen i 3 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna som gäller för betalningsinstitut flyttas till Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd (FFFS 2010:3) om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer, och med anledning av det görs vissa följdändringar. Vidare ändras en hänvisning i 11 kap. 1 § 5 tillsynsföreskrifterna så att de hänvisar till de föreskrifter som numera gäller.

Remisspromemorian: Förslaget hade samma innehåll.

Remissinstanserna: De remissinstanser som har yttrat sig har inte lämnat några särskilda synpunkter i denna del.

Finansinspektionens skäl: I och med att betalningsinstitut numera endast omfattas av en bestämmelse i tillsynsföreskrifterna, bestämmelsen i 3 kap.

1 §, flyttar Finansinspektionen denna till 9 kap. 1 § Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om betalningsinstitut och registrerade betaltjänstleverantörer. Som en följd av det ändras också 3 kap. 1 § tillsynsföreskrifterna och tillämpningsområdet för dessa föreskrifter på så sätt att betalningsinstituten inte längre kommer att omfattas av dessa föreskrifter.

I 11 kap. 1 § 5 tillsynsföreskrifterna hänvisas till Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2009:3) om ägar- och ledningsprövning. Föreskrifterna upphörde att gälla den 18 juli 2023 och ersattes av Finansinspektionens föreskrifter (FFFS 2023:12) om ägar-, ägarlednings- och ledningsprövning i vissa finansiella företag respektive ägarprövningsföreskrifterna. Någon följdändring i 11 kap. 1 § 5 tillsynsföreskrifterna gjordes dock inte, varför hänvisningen till Finansinspektionens föreskrifter om ägar- och ledningsprövning ändras till ägarprövningsföreskrifterna.

2.4 Ikraftträdande

Ändringarna träder i kraft samtidigt som lagändringarna, det vill säga den 1 juli 2026. Enligt införlivandebestämmelserna i artikel 2 i ändringsdirektivet ska dock de nya kraven för tredjelandsfilialer tillämpas från och med den 11 januari 2027, förutom kravet på rapportering som ska tillämpas från och med den 11 januari 2026. Därför träder de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer och Finansinspektionens föreskrifter om tillstånd för vissa företag utanför EES att inrätta filial i Sverige i kraft den 11 januari 2027, medan ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för företag som är etablerade utanför EES och som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter träder i kraft den 1 juli 2026.

3 Förslagets konsekvenser

Nedan redogörs för de konsekvenser som Finansinspektionen bedömer att de nya reglerna får för samhället och konsumenterna, för företagen, liksom för inspektionen. EU-kommissionen har även gjort en konsekvensanalys³⁸ för ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet. I propositionen finns också en konsekvensanalys över de lagförslag som lämnas.

³⁸ Commission Staff Working Document Impact Assessment Report, SWD(2021) 320 final. <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=CELEX:52021SC0320>

Regelrådet bedömer att konsekvensutredningen uppfyller kraven i förordningen (2024:183) om konsekvensutredningar, men har lämnat ett antal synpunkter bland annat om utvärdering av föreskrifterna. I den delen hänvisar Finansinspektionen till vad som angetts ovan om att föreskrifterna i vissa delar kan behöva ses över på nytt när riktlinjerna och de tekniska standarderna har antagits.

Syftet med ändringsdirektivet är att ytterligare harmonisera ramen för banktillsyn och i slutändan fördjupa den inre marknaden för bankverksamhet.³⁹ I avsnitt 1 redogör Finansinspektionen för syftet med föreskriftsändringarna. Där anges att syftet i huvudsak är att genomföra de ändringar i kapitaltäckningsdirektivet som föranleds av bankpaketet och som Finansinspektionen har, eller förväntas få, bemyndigande att införa i föreskrifter.

Finansinspektionen gör även ändringar i värdepappersföreskrifterna och i SRK-föreskrifterna med anledning av direktiv 2024/2994. Syftet med föreskrifterna i denna del är att genomföra vissa av ändringarna i detta direktiv. Som nämns ovan krävs det för att ändringarna i kapitaltäckningsdirektivet ska anses vara genomförda i svensk rätt fullt ut, att Finansinspektionen utfärdar bindande föreskrifter. Alternativa och möjligen mindre kostnadsbetungande regleringar är därför inte möjliga. Detsamma gäller de föreskriftsändringar som görs för att ta hand om ändringarna i direktiv 2024/2994.

Finansinspektionen bedömer att ändringarna överensstämmer med de skyldigheter som följer av Sveriges EU-medlemskap och inte går utöver den minimnivå som de aktuella direktiven ställer. *Sparbankernas Riksförbund* har emellertid framfört att förslagen i vissa delar innebär en överimplementering av det bakomliggande direktivet. Även *Finansbolagens förening* och *Svenska Bankföreningen* har uttryckt att det riskerar att ske. Ett EU-direktiv är förvisso bindande för medlemsstaterna när det gäller det resultat som ska uppnås, men en medlemsstat får bestämma de närmare formerna för hur detta ska ske. Det innebär bland annat att Finansinspektionen vid genomförandet av ändringsdirektivet har ett visst utrymme att anpassa reglerna så att de passar in med gällande reglering. Finansinspektionen har också behandlat denna fråga ovan men anser sammantaget att de bestämmelser inspektionen nu inför håller sig inom det utrymme som myndigheten har. I och med att ändringarna inte går utöver

³⁹ Se skäl 1 i ändringsdirektivet.

minimnivån har det inte varit aktuellt att vidta några särskilda åtgärder för att dessa inte ska medföra mer långtgående kostnader än vad som bedöms nödvändigt för att uppnå dess syfte. *Bankgirot* och *Getswish AB* anser med avseende på clearingbolagen, att skälen till att förslaget går utöver direktivets minimnivå inte anges och att konsekvensanalysen saknar en redogörelse för vilka åtgärder som har vidtagits för att förslaget eller beslutet inte ska medföra mer långtgående kostnader eller begränsningar än vad som bedöms vara nödvändigt för att uppnå dess syfte. Som *Bankgirot* och *Getswish AB* har påpekat berörs inte clearingbolagen i konsekvensanalysen. Detta beror på ett förbiseende från inspektionens sida. Konsekvenserna av de ändringar som Finansinspektionen nu gör i clearingföreskrifterna, och som innebär att clearingbolagen inte kommer träffas av ändringarna i SRK-föreskrifterna, redogörs för nedan.

Inspektionen anser vidare att det inte varit möjligt att ta någon särskild hänsyn när det gäller tidpunkten för ikraftträdandet utan att tidpunkten behöver anpassas till det lagstiftningsarbete som föranletts av ändringsdirektivet och direktiv 2024/2994. Detsamma gäller de särskilda bestämmelserna i ändringsdirektivet om när vissa delar ska börja tillämpas.

Ändringarna är inte heller av sådant slag att det behövs några speciella informationsinsatser vid ikraftträdandet eller att företagen behöver en längre förberedelse tid än den som tiden för ikraftträdande ger. Företagens intäkter bedöms inte påverkas eftersom ändringarna inte berör intäktssidan av företagens resultaträkning. Finansinspektionen har ovan i respektive avsnitt redogjort för hur och när konsekvenserna av ändringarna kan behöva utvärderas.

Det finns i dag 128 kreditinstitut och fyra värdepappersbolag som omfattas av definitionen av kreditinstitut i tillsynslagen. I dagsläget finns också cirka 30 företag, som kommer omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på grupp nivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i tillsynsförordningen.

Det finns inga mycket stora värdepappersbolag i Sverige i dag. Vad gäller kreditinstitutens storlek hänvisas till den tillsynskategorisering som finns i Finansinspektionens promemoria *Tillsynskategorisering av svenska kreditinstitut och utländska kreditinstituts svenska filialer för 2026*⁴⁰. De omfattas i olika grad av de nya och ändrade föreskrifterna. Nedan anges

⁴⁰ FI Dnr 25-18277.

närmare i hur stor omfattning dessa företag berörs av respektive område. Dessutom omfattas vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag av delar av ändringarna. Även tredjelandsföretag och tredjelandsfilialer omfattas i viss mån av ändringarna och de nya reglerna. Det finns emellertid i dag inte något kreditinstitut utanför EES som har inrättat filial i Sverige med tillstånd enligt LBF.

Föreskriftsändringarna med anledning av direktiv 2024/2994 bedöms omfatta 47 av totalt 91 värdepappersbolag. I dagsläget finns också 12 företag, som kommer omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på gruppnivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i värdepappersbolagsförordningen⁴¹.

3.1 Ändringar med anledning av kapitaltäckningsdirektivet

3.1.1 Nya krav för vissa finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

De nya kraven för vissa finansiella holdingföretag och vissa blandade finansiella holdingföretag innebär att dessa företag får ökade krav när det gäller hur de organiserar sin verksamhet för att främja en sund och effektiv styrning. Detta bidrar i förlängningen till ett stabilt finansiellt system och har därmed positiva konsekvenser för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Det finns i dag åtta finansiella holdingföretag och blandade finansiella holdingföretag som har godkänts enligt 1 kap. 8 § tillsynslagen och som berörs av de nya kraven.

Konsekvenser för företagen

De nya reglerna innebär ökade krav när det gäller hur de organiserar sin verksamhet för att främja en sund och effektiv styrning. Att ta fram en mångfaldspolicy kan innebära en mindre administrativ engångskostnad om

⁴¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/2033 av den 27 november 2019 om tillsynskrav för värdepappersföretag och om ändring av förordningarna (EU) nr 1093/2010, (EU) nr 575/2013, (EU) nr 600/2014 och (EU) nr 806/2014.

cirka 3 400 kronor⁴² per företag. Denna kostnad har beräknats utifrån att tidsåtgången är ungefär 8 timmar och utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor (8 timmar x [68 900 kronor/160]). Även kravet på att avsätta tillräckligt med tid för att utbilda styrelseledamöter innebär vissa kostnader för företagen, men dessa bör vara begränsade då företagen redan i dag bör ha sådana kostnader. Kostnaden bör främst bestå av framtagande av utbildningsmaterial och genomförande av utbildning. Framtagande av utbildningsmaterial bör ta cirka 80 timmar och utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor blir kostnaden cirka 34 000 kronor per företag. Utbildningen för styrelsemedlemmarna torde per styrelsemedlem ta olika lång tid beroende på vilken tidigare erfarenhet medlemmarna har men bör som mest ta cirka 8 timmar. Utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor blir kostnaden för den som utbildar därmed cirka 3 400 kronor per företag. För respektive styrelsemedlem är utbildningskostnaden svår att uppskatta då det finns stora skillnader mellan företagets ersättning till styrelsemedlemmarna och då det inte går att uppskatta hur stor timkostnaden är för styrelsemedlemmar.

Konsekvenser för Finansinspektionen

För Finansinspektionen innebär de nya kraven inga betydande konsekvenser.

3.1.2 Lednings- och lämplighetsprövningar

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna i ägarprövningsföreskrifterna är en följd av de lagändringar som görs när det gäller lednings- och lämplighetsprövningar. Lagändringarna innebär att vissa företag ska komma in med uppgifter för fler typer av befattningar. Föreskriftsändringarna innebär att uppgifter i vissa fall ska lämnas in samtidigt som anmälan. Ändringarna medför bättre möjligheter för Finansinspektionen att säkerställa lämpliga ledningar och ansvariga för vissa typer av befattningar, vilket kan antas gynna sunda

⁴² Detta belopp, respektive övriga belopp som anges i konsekvensanalysen, har beräknats exklusive arbetsgivaravgifter och socialavgifter samt eventuella avsättningar till tjänstepension.

institut och i förlängningen vara positivt både för konsumentskyddet och den finansiella stabiliteten.

Berörda företag

Ändringarna av ägarprövningsföreskrifterna berör dels kreditinstitut som är stora institut eller stora dotterföretag enligt artikel 4.1.146 eller 4.1.147 i tillsynsförordningen, dels finansiella moderholdingföretag eller blandade finansiella moderholdingföretag som inte har medgetts undantag från kravet på godkännande enligt 1 a kap. 3 § och i vars grupp det ingår ett eller flera stora institut. I propositionen (s. 300) finns en beskrivning över hur många större institut och finansiella moderholdingföretag och blandade finansiella moderholdingföretag som omfattas av kravet på särskild anmälningsplikt. Vidare omfattas mycket stora värdepappersbolag genom en ny hänvisning till ägarprövningsföreskrifterna i värdepappersföreskrifterna (se avsnitt 2.1.2.5).

Konsekvenser för företagen

Ändringarna kommer att medföra vissa ökade kostnader för företagen eftersom de innebär att vissa företag kommer att behöva lämna information till Finansinspektionen för fler typer av befattningar. I propositionen (s. 300) finns en uppskattning av kostnaden för att sammanställa uppgifter till en anmälan. Det uppskattas att en sådan sammanställning tar ungefär 24 arbetstimmar. Finansinspektionen gör ingen annan bedömning vad gäller tidsåtgången än i propositionen. Enligt Finansinspektionens beräkningar skulle det innebära en kostnad om cirka 10 300 kronor per företag och anmälan. Denna kostnad har beräknats utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor. Det tillkommer även en avgift för Finansinspektionens prövning. I dag uppgår avgiften för en anmälan om ledningsprövning till 18 000 kronor.

Ändringarna i värdepappersföreskrifterna för mycket stora värdepappersbolag bedöms inte medföra några konsekvenser för företagen.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Ändringarna innebär att inspektionens arbete kan bli mer effektivt genom att företagen ges bättre förutsättningar att lämna korrekta och tillräckliga uppgifter redan när de lämnar in sin anmälan. Det kommer i sin tur innebära en mer effektiv handläggning.

3.1.3 Underrättelser om vissa transaktioner och särskilt om vissa tillstånd

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Den nya bestämmelsen innebär att det i föreskriftsform tydliggörs vad vissa underrättelser ska innehålla. Det medför bland annat en större tydlighet och rättssäkerhet för företagen, vilket i sin tur kommer att medföra att Finansinspektionens arbete kan bli mer effektivt.

Ändringarna innebär också att den anmälningsskyldighet som framgår av Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv utvidgas till att omfatta vissa transaktioner som i dagsläget omfattas av den tillståndsskyldighet i 7 kap. 12 § LBF som tas bort i och med den lagändring som träder i kraft den 1 juli 2026. Finansinspektionen bedömer att dessa ändringar inte får några större konsekvenser för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 a eller g tillsynslagen och vissa finansiella holdingföretag eller blandade finansiella holdingföretag omfattas av de lagförslag som föreskriftsförslagen kopplar an till. De kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 a är kreditinstitut enligt LBF. Det finns 127 sådana kreditinstitut i dag. De kreditinstitut som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 g är svenska aktieföretag som är sådana värdepappersföretag som avses i artikel 4.1.1 b i tillsynsförordningen, så kallade mycket stora värdepappersbolag. Som nämns ovan finns inga sådana mycket stora värdepappersbolag i Sverige i dag. Hur många finansiella holdingföretag eller blandade finansiella företag som kan komma att ansöka om godkännande går inte att uppskatta i dagsläget.

De företag som omfattas av ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv är bankaktieföretag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar.

Konsekvenser för företagen

De nya reglerna medför en större tydlighet för företagen i och med att de på förhand har information om vad en underrättelse ska innehålla.

Finansinspektionen uppskattar att kostnaden för att upprätta en anmälan om avyttring tar ungefär 5 arbetstimmar, vilket utifrån SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med en genomsnittlig månadslön på 68 900 kronor innebär en kostnad på ungefär 2 200 kronor. Det tillkommer även en avgift för Finansinspektionens prövning. Exempelvis uppgår kostnaden för anmälningar enligt Finansinspektionens föreskrifter om anmälan om vissa förvärv i dag till 11 500 kronor.

Ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv medför inga större förändringar för företagen i stort. Inspektionen bedömer att flera av de transaktioner som i dag omfattas av tillståndsplikten i 7 kap. 12 § LBF i stället kommer träffas av anmälningsplikten enligt föreskrifterna. Ändringarna utvidgar alltså inte omfattningen av de transaktioner som i dag omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt. Finansinspektionen tar dessutom bort en av gränserna, den om att motprestationen ska uppgå till minst 10 miljoner kronor.

Konsekvenser för Finansinspektionen

De nya bestämmelserna innebär att inspektionens arbete kan bli mer effektivt genom att företagen ges bättre förutsättningar att lämna korrekta och tillräckliga uppgifter redan när de lämnar in sin underrättelse. Den del som rör ändringar i Finansinspektionens föreskrifter om anmälan av vissa förvärv kommer inte att innebära några förändringar för inspektionen.

3.1.4 Nya krav på tredjelandsfilialer

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionens nya regler innebär att det kommer att ställas krav på intern styrning och riskhantering när det gäller tredjelandsfilialer. Det innebär också att det ställs krav på tredjelandsfilialer att övervaka hur utlagd verksamhet utförs och att dessa ska ha tillräckliga resurser för att hantera sin motpartsrisk vid back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner. Dessa nya regler medför att det blir tydligare vad som gäller för tredjelandsfilialer här och innebär att filialernas styrning och riskhantering behöver vara lika robust som den är för svenska kreditinstitut som är auktoriserade i Sverige. Detta leder i förlängningen till ett ökat konsumentskydd och bidrar till den finansiella stabiliteten.

Bestämmelserna om vad ansökningar om tillstånd för vissa företag utanför EES att inrätta en filial i Sverige ska innehålla innebär att dessa regler i viss

mån görs om från allmänna råd till föreskrifter. Det medför inga större konsekvenser för samhället eller konsumenterna.

Ändringarna i Finansinspektionens föreskrifter och allmänna råd om skyldighet för kreditinstitut som driver verksamhet genom filial i Sverige att rapportera vissa uppgifter bedöms inte få några större konsekvenser för samhället och konsumenterna.

Det nya kravet på tredjelandsfilialer att föra register innebär att filialens riskhantering kan förbättras, vilket är positivt för samhället och konsumenterna. Vad gäller kravet om vilka tillgångar som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ställs på dessa tillgångar bidrar det till att kunna hantera stabilitetsrisker som kan uppstå i en tredjelandsfilial. Även detta är positivt för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Föreskrifterna träffar företag som är etablerade utanför EES och som ansöker om tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige och som får ett sådant tillstånd samt tredjelandsfilialer. Det finns i dag inga sådana filialer i Sverige. Finansinspektionen kan i dagsläget inte bedöma om och i så fall hur många företag som är etablerade utanför EES som kan komma att ansöka om tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige.

Konsekvenser för företagen

I propositionen (s. 300) finns en uppskattning av företagens kostnader för att sammanställa uppgifter till en ansökan. Departementet uppskattar att en sådan sammanställning tar ungefär 60 arbetstimmar, vilket skulle innebära en kostnad på ungefär 24 940 kronor per företag. Finansinspektionen gör ingen annan bedömning än i propositionen.

Att i föreskriftsform, i stället för i form av allmänna råd, reglera vissa av de uppgifter som en ansökan om att inrätta en tredjelandsfilial i Sverige ska innehålla bedöms inte medföra några ökade kostnader för företagen. Det medför bland annat en större tydlighet för företagen.

De nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer bedöms i nuläget inte påverka företagen i och med att det i Sverige inte finns några sådana filialer som skulle kunna träffas av de nya reglerna.

Om ett företag som är etablerat utanför EES får tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige bedöms de nya föreskrifterna om vissa krav för tredjelandsfilialer tydliggöra för dessa företag vilka regler som ska gälla för verksamheten här i Sverige. Kravet på att en oberoende tredje part ska bedöma hur tredjelandsfilialen uppfyller kraven på intern styrning och riskhantering samt kraven som ställs på filialen om verksamhet läggs ut eller om den ägnar sig åt back-to-back-transaktioner eller gruppinterna transaktioner bedöms inte medföra några större kostnader för tredjelandsfilialerna. Kostnaderna är mycket svåra att uppskatta då det inte finns några sådana tredjelandsfilialer i Sverige i dag.

Kravet för tredjelandsfilialer att föra register och ta in skriftliga yttranden för en oberoende part innebär ett nytt krav för dessa filialer. Den information som ska föras i registret torde dock redan finnas i filialen, men detta blir nu mer formaliserat. Kostnaderna är mycket svåra att uppskatta då det inte finns några sådana tredjelandsfilialer i Sverige i dag.

Den nya bestämmelsen om vilka tillgångar som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ska ställas på dessa tillgångar innebär att det i en tredjelandsfilial behöver finnas tillgångar som är avskilda på ett särskilt konto för att filialen ska kunna uppfylla sitt kapitalkrav. Detta kan innebära kostnader eftersom medlen då inte kan användas på annat sätt i verksamheten eller att den typen av tillgångar inte finns i filialen. Hur stora dessa eventuella kostnader kan vara går inte att uppskatta i nuläget, inte minst med anledning av att det inte finns några tredjelandsfilialer i Sverige i dag.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Eftersom det inte finns några tredjelandsfilialer i Sverige bedöms de nya föreskrifterna om vissa krav på intern styrning och riskhantering för tredjelandsfilialer inte innebära några ytterligare kostnader för myndigheten i dagsläget. Om företag som är etablerade utanför EES i framtiden beviljas tillstånd att bedriva verksamhet från filial i Sverige kommer det emellertid att innebära ökade kostnader för myndigheten i form av ökade tillsynsaktiviteter.

Att i föreskriftsform, i stället för i form av allmänna råd, reglera de uppgifter som en ansökan om att inrätta en tredjelandsfilial i Sverige bedöms inte medföra några nämnvärda konsekvenser för Finansinspektionen.

Det nya kravet för tredjelandsfilialer att föra register och ta in ett skriftligt yttrande från en tredje oberoende part som sedan ska skickas in till Finansinspektionen innebär en begränsad arbetsinsats för inspektionen i och med att Finansinspektionen kommer att behöva bedöma yttrandet. Den nya bestämmelsen om vilka tillgångar som ska räknas in i kapitalkravet och vilka krav som ska ställas på dessa tillgångar innebär inga större konsekvenser för Finansinspektionen.

3.1.5 Styrning, riskhantering och kontroll

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna i SRK-föreskrifterna som görs med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedöms inte få några större konsekvenser för samhället eller konsumenterna. I och med att ändringsdirektivet stärker kontrollfunktionernas ställning och oberoende torde förslagen dock medföra vissa positiva konsekvenser för styrning, riskhantering och kontroll av företagen, och i förlängningen därmed även för samhället och konsumenterna.

De nya kraven gällande ESG innebär att företagen ska ta fram särskilda planer för att övervaka och hantera de finansiella risker på kort, medellång och lång sikt som följer av faktorer som rör ESG, samt att företaget ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga negativa effekter av ESG-faktorer. Både klimatförändringar och samhällets övergång till en hållbar ekonomi för att hantera klimatförändringar och andra hållbarhetsrisker medför finansiella risker för företagen och, i förlängningen, det finansiella systemet. Särdragen hos klimatrelaterade risker och andra miljörisker, till exempel risker på grund av miljöförstöring och förlust av biologisk mångfald, när det gäller både omställningsrisker och fysiska risker, kräver särskilt att dessa risker övervakas och hanteras långsiktigt. De skärpta kraven på företagen att övervaka och hantera sådana risker innebär därför att dessa torde bli bättre rustade att hantera ESG-risker vilket gynnar samhället och den finansiella stabiliteten i stort.

Exponeringar mot kryptotillgångar innebär att det ställs ökade krav på de företag som har sådana exponeringar. Att företagen på förhand ska bedöma huruvida deras processer och metoder för att hantera den marknads- och motpartsrisk som exponeringar mot kryptotillgångar medför innebär att företagen behöver bedöma huruvida deras processer är anpassade efter den faktiska risk som exponeringarna medför. Att inkorporera dessa

bedömningar i företagens styrning och kontroll innebär att företagen bättre kan hantera den risk som exponeringarna innebär. Det medför att risken för spridningseffekter i den finansiella sektorn minskar, vilket i sin tur leder till ett ökat konsumentskydd och får positiva konsekvenser för samhället och för den finansiella stabiliteten i stort.

Som nämns i avsnitt 2.1.5.6 bedömer Finansinspektionen att de ändringar i SRK-föreskrifterna, föreskrifterna om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker och föreskrifterna och allmänna råden om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag, som görs med anledning av 6 kap. 5 § LBF, har begränsade praktiska effekter.

Berörda företag

De företag som berörs av ändringarna i SRK-föreskrifterna i avsnitt 2.1.5 är samma företag som SRK-föreskrifterna gäller för, nämligen bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar, samt på grupp- eller undergruppsnivå. Detsamma gäller för de föreslagna ändringarna i föreskrifterna och allmänna råden om hantering av kreditrisker i kreditinstitut och värdepappersbolag. De föreslagna ändringarna i föreskrifterna om hantering och offentliggörande av likviditetsrisker gäller dessutom värdepappersbolag som avses i 1 kap. 2 § första stycket 7 c–g tillsynslagen.

Konsekvenser för företagen

Finansbolagens förening anser att den korta tiden mellan att föreskrifterna beslutas och till att de träder i kraft medför ökade kostnader för företagen. För att Finansinspektionens föreskrifter ska träda i kraft samtidigt som lagändringarna behöver dessa träda i kraft den 1 juli 2026. Ändringarna i SRK-föreskrifterna med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedöms inte medföra några större konsekvenser för företagen. Kontrollfunktionernas ställning stärks och samtliga ansvariga för kontrollfunktioner ges liknande ställning. De föreslagna ändringarna kan medföra att företagen behöver göra vissa justeringar i olika styrdokument. Denna kostnad uppskattas till cirka 8 600 kronor per företag. Denna kostnad baseras på en tidsåtgång om cirka 20 timmar och SCB:s yrkeskategori ”affärs- och företagsjurister” med genomsnittlig månadslön om 68 900 kronor.

Redan i gällande rätt finns krav om att företagen ska identifiera, mäta och hantera ESG-risker. Föreskrifterna om att företagen ska upprätta ESG-relaterade särskilda planer innebär att företagen behöver dokumentera de strategiska åtgärder och riskhanteringsverktyg som företagen använder för att visa hur de säkerställer hanteringen av ESG-risker. Kraven ska tillämpas i proportion till verksamhetens art, omfattning och komplexitet. Mot bakgrund av detta kan tidsåtgången för att upprätta sådana särskilda planer bedömas vara minst cirka 24 arbetstimmar och upp till 50 arbets-timmar. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan cirka 11 000 kronor och cirka 23 000 kronor för respektive företag. Vidare föreslås krav om att företagen ska testa sin motståndskraft mot långsiktiga ESG-risker. Detta kommer att medföra ett visst merarbete för företagen. Å andra sidan avser åtgärderna att minska risken för att ett företag kan få problem och hamna i en krissituation. En kartläggning som Finansinspektionen gjorde 2025 visade att åtminstone de större svenska bankerna har börjat inkludera klimatrisker i sina stresstester för 2024 även om det fanns skillnader i hur bankerna har inkluderat klimatrisker i sina stresstester.⁴³ Det är dock oklart i vilken utsträckning som företagen har påbörjat integreringen av klimatrisker och andra ESG-risker i sina stresstester. För ett företag som inte har påbörjat integreringen bedöms arbetet med detta ta mellan cirka 40 och 80 arbetstimmar i anspråk. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan cirka 18 300 kronor och 36 500 kronor för respektive företag. EBA:s riktlinjer för hur företagen kan gå till väga i fråga om ESG-relaterade särskilda planer och stresstester bör underlätta företagets arbete.

Att på förhand göra bedömningen om befintliga processer och metoder är lämpliga för att hantera motparts- och marknadsrisk som exponeringar mot kryptotillgångar medför, bedöms innebära en mindre engångskostnad för företagen att upprätta system och metoder för denna bedömning. Enligt Finansinspektionen kan också den bedömning som företagen i det särskilda fallet ska göra innebära en ökad arbetsbörda. Det är emellertid svårt att uppskatta hur många arbetstimmar det tar att göra förhandsbedömningar, då det beror på respektive företags förutsättningar. Om ett företag gör en förhandsbedömning men bestämmer sig för att inte ingå några exponeringar mot kryptotillgångar kommer denna bedömning att vara begränsad och den

⁴³ FI-tillsyn nr 33 år 2025, Klimatrisker i bankernas stresstester (dnr 25-16696).

kan uppskattas ta cirka 200 arbetstimmar. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden cirka 91 400 kronor per företag. Om ett företag däremot gör en förhandsbedömning och kommer fram till att man vill ingå de ifrågavarande exponeringarna behöver ändringar i bland annat systemstöd, instruktioner och marknadsdata göras. Tidsåtgången för detta bedöms ta mellan 1 000 och 2 000 arbetstimmar beroende bland annat på företagets storlek. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan cirka 456 900 kronor och 913 000 kronor.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Ändringarna i SRK-föreskrifterna som föreslås med anledning av artiklarna 76.5 och 76.6 i ändringsdirektivet bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för Finansinspektionen. Förslagen medför dock positiva konsekvenser då tydligare regler generellt förbättrar förutsättningarna för inspektionens tillsynsarbete.

Föreskrifterna om att företagen i förhand ska bedöma om deras befintliga processer och förfaranden är lämpliga för att hantera den motpartsrisk och den marknadsrisk som exponeringarna medför innebär en ökad arbetsinsats för Finansinspektionen i och med att de bedömningar som företagen gör ska lämnas in till inspektionen. Dessa bedömningar behöver Finansinspektionen i sin tur utvärdera, vilket innebär att inspektionen kan behöva ökad kompetens på området och kan behöva se över hur detta integreras i inspektionens tillsynsarbete.

Enligt nya krav i kapitaltäckningsdirektivet ska Finansinspektionen granska företagets hantering av ESG-risker. Det införs krav på att inspektionens översyns- och utvärderingsprocess för institut (ÖUP:n) åtminstone ska inbegripa en bedömning av i vilken utsträckning som instituten har infört lämpliga strategier och operativa åtgärder rörande kvantifierbara mål och milstolpar som anges i de ESG-relaterade särskilda planerna som instituten ska ta fram. Vidare anges att ÖUP:n ska inbegripa en bedömning av institutens processer för styrning och riskhantering för att hantera ESG-risker samt institutens exponeringar mot ESG-risker, med beaktande av institutens affärsplaner. Dessa utökade krav på inspektionens tillsyn innebär att inspektionen kan behöva ökad kompetens på området och resurser

behöver dessutom avsättas för att se över hur detta integreras i inspektionens tillsynsarbete samt för att genomföra tillsynen.

3.2 Ändringar med anledning av direktiv 2024/2994

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Finansinspektionen bedömer att konsekvenserna för samhället och konsumenterna är små med tanke på att bestämmelserna inte innebär någon större förändring av kraven på bolagens riskhantering. Genom att de nya reglerna innebär mer preciserade krav kan det leda till en bättre riskhantering från företagen, vilket i sin tur har positiva effekter för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Ändringarna med anledning av ändringar i kapitaltäckningsdirektivet gäller dels för de som omfattas av SRK-föreskrifterna, dels för de värdepappersbolag som i stället för värdepappersbolagsdirektivet ska tillämpa vissa bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet (se föregående avsnitt). Föreskriftsändringarna bedöms därför omfatta 128 kreditinstitut samt 4 värdepappersbolag. I dagsläget finns också cirka 30 företag, som kommer att omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på gruppnivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i tillsynsförordningen.

Föreskriftsändringarna med anledning av ändringarna i värdepappersbolagsdirektivet bedöms omfatta 47 av totalt 91 värdepappersbolag. Att inte alla värdepappersbolag omfattas beror på att artikel 29 i värdepappersbolagsdirektivet varken ska tillämpas på de värdepappersbolag som i stället för värdepappersbolagsdirektivet ska tillämpa vissa bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet⁴⁴ eller på värdepappersbolag som uppfyller villkoren för att anses vara små och icke-sammanlänkade enligt artikel 12 i värdepappersbolagsförordningen (se

⁴⁴ De värdepappersbolag som ska tillämpa bestämmelser som genomför kapitaltäckningsdirektivet i stället för dem som genomför värdepappersbolagsdirektivet är värdepappersbolag som omfattas av artikel 1.2 eller 1.5 i värdepappersbolagsförordningen eller med tillstånd att som sidotjänst ta emot kunders medel på konto för att underlätta värdepappersrörelsen enligt 2 kap. 2 § första stycket 8 lagen om värdepappersmarknaden, och mycket stora värdepappersbolag (jfr 1 kap. 2 § 7 c–g lagen [2014:968] om särskild tillsyn över kreditinstitut och värdepappersbolag).

artikel 25.2 i värdepappersbolagsdirektivet). I dagsläget finns också 12 företag, som kommer att omfattas av vissa delar av föreskriftsändringarna på gruppnivå, enligt reglerna om konsoliderad situation i värdepappersbolagsförordningen.

Konsekvenser för företagen

För de värdepappersbolag som omfattas av berörda ändringar i värdepappersbolagsdirektivet finns redan krav rörande riskhantering i värdepappersföreskrifterna. Ändringarna innebär att ytterligare en källa till risk uttryckligen särskilt ska beaktas. Finansinspektionen bedömer att detta krav kommer att ha små konsekvenser. Vidare är det fullt möjligt att vissa av dessa bolag redan beaktar en sådan källa till risk inom ramen för de krav som redan följer av 8 kap. 4 § LV och 3 kap. 7 § 3 värdepappersföreskrifterna. För dessa värdepappersbolag bedöms konsekvenserna följaktligen vara mycket små. Ändringarna innebär också att bolagen ska upprätta särskilda planer och fastställa kvantifierbara mål i enlighet med Emir. Finansinspektionen bedömer även att konsekvenserna för detta är små.

För de kreditinstitut, och till viss del värdepappersbolag, som omfattas av berörda ändringar i kapitaltäckningsdirektivet finns redan krav rörande riskhantering i SRK-föreskrifterna. Ändringarna innebär enbart att bolaget ska upprätta särskilda planer och fastställa kvantifierbara mål i enlighet med Emir. För dessa kreditinstitut och värdepappersbolag bedömer Finansinspektionen följaktligen att konsekvenserna är små.

Sammantaget gör Finansinspektionen bedömningen att dessa tillägg inte självständigt har några stora kostnadsmässiga konsekvenser eller innebär någon större betungande arbetsbörda för de berörda företagen.

Det är oklart i vilken utsträckning som värdepappersbolagen har beaktat koncentrationsrisk inom ramen för redan befintliga regler. För ett företag som inte har beaktat koncentrationsrisk bedöms arbetet med att integrera detta i sin riskhantering initialt ta cirka 40 arbetstimmar i anspråk. Med SCB:s yrkeskategori "Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl." med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden cirka 18 300 kronor för respektive företag. För det löpande arbetet bedöms den ökade tidsåtgången vara marginell.

Arbetet med upprättande av de särskilda planerna och fastställandet av de kvantifierbara målen bedöms ta 40 till 80 arbetstimmar i anspråk. Med SCB:s yrkeskategori ”Finansanalytiker och investeringsrådgivare m.fl.” med en genomsnittlig månadslön på 73 100 kronor blir kostnaden mellan 18 300 och 36 500 kronor för respektive företag. Arbetet med att uppdatera de särskilda planerna och målen bedöms ta mellan 10 och 20 arbetstimmar om året.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Ändringarna bedöms inte medföra några betydande konsekvenser för Finansinspektionen. Ändringarna medför dock positiva konsekvenser då tydligare regler generellt förbättrar förutsättningarna för inspektionens tillsynsarbete.

3.3 Övriga ändringar

3.3.1 Innehållet i ersättningspolicyn

Konsekvenser för samhället och konsumenterna

Ändringarna i denna del är inte omfattande och bedöms därför inte ha någon större konsekvens för samhället och konsumenterna.

Berörda företag

Ändringarna berör de företag som ersättningsföreskrifterna gäller för, det vill säga bankaktiebolag, sparbanker, medlemsbanker, kreditmarknadsbolag och kreditmarknadsföreningar, samt på grupp- eller undergruppsnivå. Även vissa värdepappersbolag⁴⁵ berörs av ändringen i ersättningsföreskrifterna.

Konsekvenser för företagen

Eftersom det redan i dag finns krav i ersättningsföreskrifterna om att företagen ska ha en sund ersättningspolicy som främjar en effektiv riskhantering bedöms ändringarna inte få några omfattande konsekvenser för företagen.

⁴⁵ De värdepappersbolag som omfattas av definitionen av *kreditinstitut* i 1 kap. 2 § 7 tillsynslagen ska tillämpa ersättningsföreskrifterna. I dagsläget finns fyra sådana bolag.

Konsekvenser för Finansinspektionen

Ändringen i ersättningsföreskrifterna bedöms inte få någon större konsekvens för Finansinspektionen.

3.3.2 Beräkning av det högsta förfogandebeloppet

Konsekvenser för samhället och konsumenterna, företagen och Finansinspektionen

Ändringen i bestämmelserna om hur det högsta förfogandebeloppet ska beräknas är endast ett förtydligande av teknisk karaktär och bedöms således inte få några konsekvenser för samhället och konsumenterna, och inte heller för Finansinspektionen.

Berörda företag

Det kombinerade buffertkravet träffar kreditinstitut enligt tillsynslagen, vilket inkluderar även vissa värdepappersbolag⁴⁶, medan kravet på bruttosoliditetsbuffert endast träffar globalt systemviktiga institut. Inget svenskt kreditinstitut omfattas för närvarande av krav på bruttosoliditetsbuffert eftersom inget svenskt kreditinstitut är ett sådant globalt systemviktigt institut. Det högsta förfogandebeloppet aktualiseras också endast om instituten inte kan uppfylla dessa buffertkrav.

3.3.3 Ändringar i clearingföreskrifterna

Konsekvenser för samhället och konsumenterna och Finansinspektionen

Ändringarna i clearingföreskrifterna bedöms inte få några konsekvenser varken för samhället, konsumenterna eller för Finansinspektionen.

Berörda företag

Ändringarna berör clearingbolagen. Det finns två sådana bolag i dag.

Konsekvenser för företagen

Med anledning av att Finansinspektionen inte kommer införa några nya krav på clearingbolagen kommer ändringarna inte heller att få några negativa konsekvenser för dessa företag. Tvärtom bör införandet av vissa av de

⁴⁶ De värdepappersbolag som omfattas av definitionen av *kreditinstitut* i 1 kap. 2 § 7 tillsynslagen ska tillämpa 9 kap. tillsynsföreskrifterna. I dagsläget finns fyra sådana bolag.

nuvarande bestämmelserna i SRK-föreskrifterna i clearingföreskrifterna underlätta för clearingbolagen genom att göra regelverket lättare att överblicka.